

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

Über dieses Buch

Dies ist ein digitales Exemplar eines Buches, das seit Generationen in den Regalen der Bibliotheken aufbewahrt wurde, bevor es von Google im Rahmen eines Projekts, mit dem die Bücher dieser Welt online verfügbar gemacht werden sollen, sorgfältig gescannt wurde.

Das Buch hat das Urheberrecht überdauert und kann nun öffentlich zugänglich gemacht werden. Ein öffentlich zugängliches Buch ist ein Buch, das niemals Urheberrechten unterlag oder bei dem die Schutzfrist des Urheberrechts abgelaufen ist. Ob ein Buch öffentlich zugänglich ist, kann von Land zu Land unterschiedlich sein. Öffentlich zugängliche Bücher sind unser Tor zur Vergangenheit und stellen ein geschichtliches, kulturelles und wissenschaftliches Vermögen dar, das häufig nur schwierig zu entdecken ist.

Gebrauchsspuren, Anmerkungen und andere Randbemerkungen, die im Originalband enthalten sind, finden sich auch in dieser Datei – eine Erinnerung an die lange Reise, die das Buch vom Verleger zu einer Bibliothek und weiter zu Ihnen hinter sich gebracht hat.

Nutzungsrichtlinien

Google ist stolz, mit Bibliotheken in partnerschaftlicher Zusammenarbeit öffentlich zugängliches Material zu digitalisieren und einer breiten Masse zugänglich zu machen. Öffentlich zugängliche Bücher gehören der Öffentlichkeit, und wir sind nur ihre Hüter. Nichtsdestotrotz ist diese Arbeit kostspielig. Um diese Ressource weiterhin zur Verfügung stellen zu können, haben wir Schritte unternommen, um den Missbrauch durch kommerzielle Parteien zu verhindern. Dazu gehören technische Einschränkungen für automatisierte Abfragen.

Wir bitten Sie um Einhaltung folgender Richtlinien:

- + *Nutzung der Dateien zu nichtkommerziellen Zwecken* Wir haben Google Buchsuche für Endanwender konzipiert und möchten, dass Sie diese Dateien nur für persönliche, nichtkommerzielle Zwecke verwenden.
- + *Keine automatisierten Abfragen* Senden Sie keine automatisierten Abfragen irgendwelcher Art an das Google-System. Wenn Sie Recherchen über maschinelle Übersetzung, optische Zeichenerkennung oder andere Bereiche durchführen, in denen der Zugang zu Text in großen Mengen nützlich ist, wenden Sie sich bitte an uns. Wir fördern die Nutzung des öffentlich zugänglichen Materials für diese Zwecke und können Ihnen unter Umständen helfen.
- + *Beibehaltung von Google-Markenelementen* Das "Wasserzeichen" von Google, das Sie in jeder Datei finden, ist wichtig zur Information über dieses Projekt und hilft den Anwendern weiteres Material über Google Buchsuche zu finden. Bitte entfernen Sie das Wasserzeichen nicht.
- + *Bewegen Sie sich innerhalb der Legalität* Unabhängig von Ihrem Verwendungszweck müssen Sie sich Ihrer Verantwortung bewusst sein, sicherzustellen, dass Ihre Nutzung legal ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass ein Buch, das nach unserem Dafürhalten für Nutzer in den USA öffentlich zugänglich ist, auch für Nutzer in anderen Ländern öffentlich zugänglich ist. Ob ein Buch noch dem Urheberrecht unterliegt, ist von Land zu Land verschieden. Wir können keine Beratung leisten, ob eine bestimmte Nutzung eines bestimmten Buches gesetzlich zulässig ist. Gehen Sie nicht davon aus, dass das Erscheinen eines Buchs in Google Buchsuche bedeutet, dass es in jeder Form und überall auf der Welt verwendet werden kann. Eine Urheberrechtsverletzung kann schwerwiegende Folgen haben.

Über Google Buchsuche

Das Ziel von Google besteht darin, die weltweiten Informationen zu organisieren und allgemein nutzbar und zugänglich zu machen. Google Buchsuche hilft Lesern dabei, die Bücher dieser Welt zu entdecken, und unterstützt Autoren und Verleger dabei, neue Zielgruppen zu erreichen. Den gesamten Buchtext können Sie im Internet unter <http://books.google.com> durchsuchen.

Ind L
3043
4B

Ind L
3043
4B

Harvard College
Library

THE BEQUEST OF

Charles R. Lanman

PROFESSOR OF SANSKRIT
1880-1926

To his dear friend, Charles A. Loomis
with kindest regards
his editor

Received Sep. 21, 1878.

SANSKRIT TEXT SOCIETY

VAITÂNA SÛTRA

THE RITUAL OF THE ATHARVAVEDA

Prof.

fr:

Abendes:

Dr. R. Garbe.

Lübben i/L.

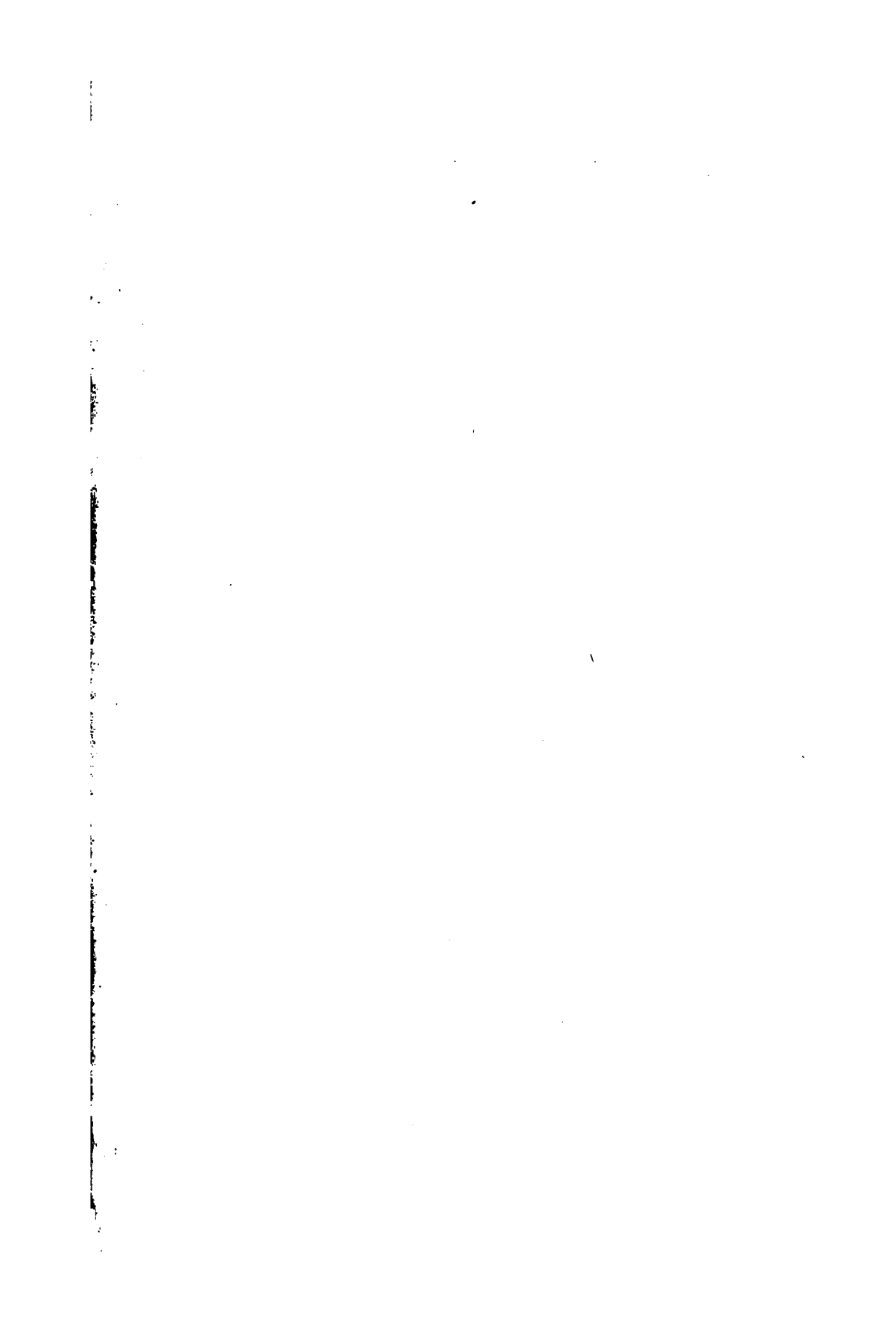
Charles R. Lanman

John Hopkins University

Baltimore

Maryland, U. S. A.

Nordamerika

Ind L
3043
4B

**Harvard College
Library**

THE BEQUEST OF

Charles R. Lanman

PROFESSOR OF SANSKRIT
1880-1926

*To his dear friend, Charles D. Loomis
with kindest regards
the editor*

Received Sep. 24, 1876.

SANSKRIT TEXT SOCIETY

VAITÂNA SÛTRA

THE RITUAL OF THE ATHARVAVEDA

Prof.

fr:

Absender:

Dr. R. Garbe.

Lübben i/L.

Charles R. Lannan

John Hopkins University

Baltimore

Maryland, U. S.

Am. J. Ka

SANSKRIT TEXT SOCIETY

*be inset at e-
7 volume*

VAITÂNA SÛTRA

THE RITUAL OF THE ATHARVAVEDA

EDITED WITH CRITICAL NOTES AND INDICES

BY

DR. RICHARD GARBE,

DOCENT OF THE SANSKRIT LANGUAGE AT THE UNIVERSITY OF KÖNIGSBERG.

LONDON

TRÜBNER & CO. 57 & 59 LUDGATE HILL

1878.

IndL 3043.4
13

DEDICATED TO

PROFESSOR R. ROTH

BY HIS GRATEFUL PUPIL

THE EDITOR.

PREFACE.

For this edition of the Vaitāna Sūtra I have used the following manuscripts:

A. A Bharūch-MS. belonging to the Deccan College at Poona. 48 leaves, on the last of which there are some blanks. Not dated, about 300 years old. Devanāgarī character. Transcript of Prof. Roth's.

B. 32 leaves, in the possession of the Mahārāja of Bikanere. Devanāgarī character. The second leaf has been changed for one of a Gopatha Brāhmaṇa-MS., containing the passage: *saṃvatsaraḥ saṃvatsaram eva to tan mā mā himṣit parama vyomanni* 2. 1. 1. (end) to 3 (beginning), instead of: *paurṇamāsyāyām* Vait. 1. 15. to *(upāṃ)śuyājam agnīshomīyam* excl. 3. 4. — At the end of the whole MS., which contains besides several other works belonging to the Atharvaveda, stands: *saṃrat bāṇāgni-saptendu*, viz. (5371) 1735 or 1679 A. D.

C. From the royal library at Munich, no. 62 in the catalogue of Prof. Haug's MSS. Devanāgarī character. Since the Prāyaścittasūtras are not separated as a special work from the Śrauta Sūtra, comprising 8 adhyāyas in 43 chapters, a Vaitāna Śrauta Sūtra in 14 adhyāyas, written on 69 leaves, is given here. The real Śrauta Sūtra ends on page 37, and is followed by: *om || namo brahmavedāya || athā 'to yājñe karmaṇi prāyaścittāni vyākhyāsyāmaḥ*. The following adhyāyas are subscribed: *ity atharvavede vaitānasūtre prāyaścittaprasaṅge ... 'dhyāyaḥ samāptaḥ*. The MS. is, especially in its second part, very incorrect, and a great number of worthless readings, careless mistakes of the copyist, have not been registered therefore in the critical notes. Śake 1735 or A. D. 1863.

D. From the royal library in Berlin, ms. or. fol. 895, acc. 10530, on 29 leaves, undated. Devanāgarī character.

E. On 34 leaves, undated, kindly presented to me by Dr. Bühler. Devanāgarī character. Both of these manuscripts, though very late, are nevertheless correct and denote the vowels partially in the old way, viz. *e*, *ai*, *o*, *au* by means of a perpendicular stroke before the consonant, and the initial *i* by the sign ॆ. Both of them were copied from the manuscript A, and have therefore of course only been of service to me as enabling me to control my own transcript.

How much, in separating the single sentences, the want of a vernacular commentary to this Sūtra made itself felt, everyone will perceive, to whom the difficulties of the *Kalpa*-literature are even superficially

known. In most cases my only safe guide consisted in the corresponding passages in the other ritual works, particularly in the agreement of the Kâtîya Sûtras, which is striking, especially for the first half of the Vaitâna Sûtra. The commentary of Kâtîyâyana also takes notice of our Sûtra, which is quoted there partly by the name of Vaitâna Sûtra, partly as Átharvaṇam (comm. to Kâtý. Śr. 2. 2. 19; 3. 2. 6; 3. 4. 24; 3. 7. 19; 4. 11. 1; Paddhati page 488. 2). Directions as to the recitation and chanting however are only touched upon here and there by Kâtîyâyana, since he is a Yajus-teacher; and for these I had recourse to the Áśvalâyana and Lâṭyâyana Sûtras, which copiously treat this part of the ritual. — In the second place I could also make use of the Gopatha Brâhmaṇa, for the relation of which to the Vaitâna Sûtra I may refer to what Prof. Haug remarks about the connexion between the Aitareya Brâhmaṇa and the Áśvalâyana Śrauta Sûtras: 'In many passages the Aitareya Brâhmaṇa and the Áśvalâyana Sûtras even literally agree' (Ait. Br. Introd. page 8; see also Weber, Indische Literaturgeschichte, 2nd edition, page 57)¹). Many times, nevertheless, I lacked all exterior helps, and was compelled to understand the text from itself. If, therefore, I should have failed here and there in rightly separating the paragraphs, I may claim, I hope, the indulgence of Sanskrit scholars.

In a Śrauta Sûtra of the Atharvaveda we should expect to meet with the practical adoption of all kinds of magical hymns and conjurations, but this character the work does not bear at all. For besides two occasional sentences: *abhichâreshv âbhichârikân* 2. 12, *śaunakayajño 'bhichârakâmasya* 43. 24, and the demand that the Brahman-priest must be a connoisseur of the Brahmadeva (1. 1, which is repeated in the passage directing the election of the Soma-priests 11. 2)²), the connexion with the Atharvaveda is be-

¹) In those passages which occur in the Gopatha Brâhmaṇa and in the Vaitâna Sûtra, there are also mistakes to be found common to both: *samṣksham* Gop. Br. 2. 1. 7. Vait. 3. 20.

srucham trir udañcham Gop. Br. 1. 3. 12. Vait. 7. 13.

utsam Gop. Br. 2. 1. 16. Vait. 11. 1. (in the MSS. BC).

²) Prof. Max Müller nevertheless is quite right in saying in his note to the 19th Sûtra of the Ápastamba Yajña Paribhâṣhâ Sûtrâṇi (Journ. of the Germ. Or. S. 9. XLVII): '*Es wäre falsch, dem Brahmanpriester den sogenannten vierten Veda, das Átharvaṇam, zuzuschreiben, da das Opfer als solches mit den drei Veden abgeschlossen ist*'. In the Vaitâna Sûtra a secondary conception is represented, but what could be more natural for the author of an Atharva Śrauta Sûtra, than to put this very demand?

trayed only by the verses taken from it to be employed during the several ceremonial acts. Unfortunately it was impossible for me to examine particularly into the relation of the Vaitāna Sūtra to the Paippalāda Śākhā of the Atharvan, a relation which is nevertheless confirmed by the hymns taken from this Śākhā, Vait. 10. 17; 14. 1; 24. 1 (cf. Roth, Der Atharvaveda in Kaschmir, page 23). On the other hand, the numerous prescriptions of Yajus-verses and formulas, as well as the above-mentioned affinity to Kātyāyana, make it plain how much the author of the Vaitāna Sūtra stood under the influence of the Yajurveda.

Although the Sūtra contains many interesting matters not found in other ritual works, it cannot claim a great antiquity. The whole Atharvaliterature bears the stamp of a later period than that of the corresponding works of other Vedas, and the Vaitāna Sūtra especially presupposes the existence of the Atharva Gṛhya, the so-called Kauśika Sūtra, which I found referred to in the Vaitāna Sūtra (1. 19 — Kauś. 3; 11. 14 — Kauś. 24; 24. 3 — Kauś. 7; 24. 7 — Kauś. 6), though not quoted by name. — As regards the name 'Vaitāna', it has no particular reference to the contents of the work, — the appellation *vaitānika* may be claimed by every Śrauta Sūtra — but it has been given to it, for want of a tradition, simply from the word with which it begins.

A few words remain to be said about the verses cited in the Vaitāna Sūtra and registered in the 'Index of Quotations'. Max Müller gives a note to the 46th Sūtra of the Yajña-Par. S. page LII: *Die Hymnen werden durch die Anfangsworte bezeichnet. Dies ist in den Āśvalāyana Sūtras weit genauer bestimmt als in Āpastamba und Kātyāyana, I, 3, 8. Dort heisst es: „Wenn ein Pāda angeführt wird, so ist damit ein ganzer Vers gemeint.“ „Wird der Pāda nicht vollständig angeführt, so ist der ganze Hymnus gemeint.“ „Wird etwas mehr als ein Pāda angeführt, so sind drei Verse damit gemeint.“¹⁾ Diese Regeln sind genau zu beobachten, wenn man die Sūtras richtig verstehen will.* Expressed in this form, the remark does not seem to be quite exact; for if the same rule held good in the Yajus-Sūtras as in the Sūtras based upon the Rigveda, we should expect to find it also among the Paribhāshās of the former. At any rate, that the validity of this rule does not extend to the Vaitāna Sūtra, is proved very easily. Here, when only part of a verse is quoted — verses borrowed from another Saṃhitā are mostly cited entire —, no quotation exceeds one pāda. If three verses are intended, as in the case of the Stotriyas and Anurūpas, the first pāda, almost without exception, is given complete. But the

¹⁾ Āśv. Śr. 1. 1. 17—19.

same mode of quoting is also followed in order to indicate a single verse: cf. the verses AV. 3. 11. 8; 19. 8; 6. 125. 3; 20. 28. 4, which are final verses; not to mention other cases equally clear. The same holds good in the Vaitâna Sûtra, whenever mantras are quoted by less than a pâda: now the whole hymn is to be used, now one verse only. This is clear for the reason just mentioned, since final verses are thus quoted in numerous cases (AV: 1. 10. 4; 30. 4; 3. 4. 7; 13. 7; 4. 27. 7; 6. 53. 3; 55. 3; 61. 3; 63. 4; 80. 3; 106. 3; 115. 3; 124. 3 etc.); while, on the other hand, an initial verse, if quoted by less than a pâda, often evidently refers to the whole hymn. — From what I have stated regarding this inconsistent manner of quoting, it will be seen that, unless the number of verses is exactly specified, there must often be some difficulty in determining the correct extent of a mantra. The internal reasons and the context are by no means always sufficient to make this clear. In the 'Index of Quotations' I therefore give only the verse the beginning of which is quoted, without indicating the extent of the mantra, which in many cases could only be done conjecturally. It may be asked whether this index will be of any use whatever. Many verses, to be sure, are applied in the sacrificial rites merely on account of their sound; nevertheless there seem to be many others, which, I will not exactly say, 'are explained by their place in the ritual', but to the understanding of which something is contributed by the sense which the Sûtrakâras seem to attach to them. Some of the Atharva-verses, evidently of a later date, quoted in this manual of the sacrificial art, presuppose the ceremonies described in it, although it is, as I have mentioned before, a secondary and comparatively late Śrauta Sûtra. In this way the twentieth khânda of the Atharva Saṃhitâ has been compiled entirely for use at the Śastras and Stotras of the Soma sacrifices, as a mere glance at the successive quotations will show (Cf. Roth, Der Atharvaveda in Kaschmir, page 23). The 'Index of Words', comprehending as it does every expression in this Sûtra, no doubt includes a good many words which can scarcely be of much use to anybody; but it is difficult to draw the proper line in a work of this kind, where the most abbreviated mode of expression is employed, and an *iti*, *ca* or *vâ* is of absolute importance for the correct understanding of a passage. After all, some one will perhaps thank me for the little trouble I have taken in making the index complete.

A German translation of this Sûtra, accompanied with references to the corresponding passages in the other Śrauta Sûtras, will shortly be published by Mr. Trübner of Strassburg.

May 1878.

Richard Garbe.

ओं ॥

in 102 km. 14. 116-

from 81.

(Calc.)

अथ वितानस्य ब्रह्मा कर्मणि ब्रह्मवेदविदक्षिणतो विधि-
वदुपविशति वाग्यतः । १ । होमानादिष्टाननुमन्त्रयते । २ । म-
न्त्रानादेशे लिङ्गवतेति भागलिः । प्रजापते न त्वदेतान्यन्य इति
युवा कौशिकः । यथादेवतमिति माठरः । ओं भूर्भुवः स्वर्जन-
दोऽमित्याचार्याः । ३ । प्रधानहोममन्त्रान्पुरस्ताद्धोमसंस्थित-
होमेष्ववापन्येके । ४ । वाचयति यजमानं भृग्वङ्गिरोविदा
संस्कृतम् । ५ । अग्निराहवनीयः । ६ । संचरवाग्यमौ ब्रह्मवद्य-
जमानस्य । ७ । देवता हविर्दक्षिणा यजुर्वेदात् । ८ । आग्नी-
ध्रस्योत्तरत उपाचारः स्पृचसंमार्गपाणेस्तिष्ठतो दक्षिणामु-
खस्य । ९ । यथास्वरमस्तु श्रीऽषडिति प्रत्याश्रावणम् । १० ।
यजमानो ऽमावास्यायां पूर्वद्युरूपवत्सङ्गक्तमश्रात्यपराह्णे
। ११ । आहवनीयगार्हपत्यदक्षिणामिषु ममामे वर्च इति स-
मिधो ऽन्वादधाति विभागम् । १२ । व्रतमुपैति व्रतेन त्वं व्र-
तपत इति । अनशनमित्यादि । १३ । ममामे वर्च इति चत-
सृभिर्देवताः परिगृह्णाति । सिनीवालि पृथुष्टुक इति मन्त्रो-
क्तम् । १४ । अन्वद्य न इति पौर्णमास्याम् । १५ । प्रातर्हु-

त्वामिहोचं कुहं देवीं यत्ते देवा इत्यमावास्यायाम् । राकामहं
 पूर्णा पश्चादिति पौर्णमास्याम् । १६ । अथ ब्रह्माणं वृणीते
 भूपते भुवनपते भुवां पते महतो भूतस्य पते ब्रह्माणं त्वा वृ-
 णीमह इति । १७ । वृतो जपत्यहं भूपतिरहं भुवनपतिरहं भु-
 वां पतिरहं महतो भूतस्य पतिस्तदहं मनसे प्रब्रवीमि मनो
 वाचे वग्गायत्र्यै गायत्र्युष्णिह उष्णिगनुष्टुभे ऽनुष्टुबृहत्यै बृहती
 पङ्क्त्यै पङ्क्तिस्त्रिष्टुभे त्रिष्टुजगत्यै जगती प्रजापतये प्रजापति-
 विश्वेभ्यो देवेभ्य ओं भूर्भुवः स्वर्जनदोऽमिति । अप्रतिरथं
 च । १८ । जीवाभिराचम्येत्यादि प्रपदनान्तम् । १९ । उत्तरतो
 ऽग्नेर्देक्षिणतो ऽपरामिभ्यां प्रपद्यासादं वीक्ष्याहे दौधषव्य इत्या-
 द्या द्यावापृथिव्योः समीक्षणात् । २० । ॥ १ ॥

यच्च विजानाति ब्रह्मन्त्रपः प्रणेषामीति तच्च प्रणय यज्ञम् ।
 देवता वर्धय त्वम् । नाकस्य पृष्ठे स्वर्गे लोके यजमानो अस्तु ।
 सप्तच्छपीणां सुकृतां यच्च लोकस्तत्रेयं यज्ञं यजमानं च धेह्यो
 भूर्भुवः स्वर्जनदोऽं प्रणयेति यथास्वरमनुजानाति । एवं स-
 र्वचानुज्ञापदमाद्यन्तयोः । १ । प्रणीतासु प्रणीयमानासु वा-
 चं यच्छत्या हविष्कृत उच्चादनात् । २ । यदि वदेद्वैष्णवीं ज-
 पेत् । ३ । आग्नीध्रो ऽन्वाहार्याधिश्चयणाद्देदिं परिसमुद्योत्कर-
 देशे निदधाति । स्तब्धयजुषो द्वितीयपुरीषे प्रहृते ऽवस्तभाति
 चारो दिवं मा पप्र इति । ४ । बृहस्पते परिगृहाणेति वेदिं
 परिगृह्यमाणामनुमन्त्रयते । ५ । आशासाना सौमनसमिति
 पत्नीं संनह्यमानाम् । ६ । घृतं त अम इत्याज्ये निरुप्यमाने

ऽमिं परिस्तृणीहीति वेदिं परिस्तृणन्तम् । ७। यस्यां वृक्षा इति
परिधीन्निधीयमानान् । ८। ऋषीनां प्रस्तरो ऽसीति प्रस्तरम्
। ९। आसादितेषु हविःषूक्तान्पुरस्ताद्धोमाञ्जुहोति । अभिचारे-
ष्वाभिचारिकान् । संस्थितहोमांश्च । १०। अमेर्मन्व इति सा-
मिधेनीरनुमन्त्रयते । ११। प्रजापते न त्वदेतान्यन्य इति प्राजापत्य-
माधारम् । १२। अमीत्यरिधींश्चामिं च चिस्त्रिः समृद्धीति प्रेषित
आमीध्रः स्पचममिं च संमार्गमन्तरा कृत्वा परिधीन्मध्यमदक्षि-
णोत्तरान्त्रिस्त्रिः संमार्ज्यामे वाजजिह्वाजं त्वा सरिथन्तं वाजजि-
तं संमार्ज्मीति संमार्गेणार्वाञ्चममिमुपवाजयति वाजं त्वामे
जेथन्तं सनिथन्तं संमार्ज्मि वाजं जयेति । १३। इन्द्रेममित्यै-
न्द्रमाधारम् । १४। प्रवरे प्रत्रियमाणे वाचयेद्देवाः पितर इति
तिस्रः । १५। यीष्मो हेमन्त इति प्रयाजान् । १६। अहं ज-
जानेत्याज्यभागौ । १७। ॥ २ ॥

येनेन्द्रायेत्यामेयम् । १। मा वनिं मा वाचमित्येन्द्रामम्
। २। सांनान्यस्यैन्द्रं माहेन्द्रं वेन्द्रेमं त्वमिन्द्रस्त्वं महेन्द्र इति । ३।
पौर्णमास्यामामेयामीषोमीयावन्तरोपांशुयाजममीषोमीयम-
स्यै क्षचमिति । नामावास्यायामविधानात् । ४। आ देवानामिति
सौविष्टकृतम् । ५। इष्टे स्विष्टकृति वाचं यच्छत्यानुयाजानां
प्रसवात् । ६। प्राशिनं यवमाचमधस्तादुपरिष्टाद्वाभिधारित-
मयेणाध्वर्युः परिहरति । ७। तत्सूर्यस्य त्वा चक्षुषा प्रतीक्ष इति
प्रतीक्षते । ८। देवस्य त्वा सवितुः प्रसवे ऽश्विनोर्बाहुभ्यां पू-
ष्णो हस्ताभ्यां प्रसूतः प्रशिषा प्रतिगृह्णामीति प्रतिगृह्णाति

त्वामिहोचं कुहूं देवीं यत्ते देवा इत्यमावास्यायाम् । राकामहं
 पूर्णा पश्चादिति पौर्णमास्याम् । १६ । अथ ब्रह्माणं वृणीते
 भूपते भुवनपते भुवां पते महतो भूतस्य पते ब्रह्माणं त्वा वृ-
 णीमह इति । १७ । वृतो जपत्यहं भूपतिरहं भुवनपतिरहं भु-
 वां पतिरहं महतो भूतस्य पतिस्तदहं मनसे प्रब्रवीमि मनो
 वाचे वग्गायत्र्यै गायत्र्युष्णिह उष्णिगनुष्टुभे ऽनुष्टुबृहत्यै बृहती
 पङ्क्त्यै पङ्क्तिस्त्रिष्टुभे त्रिष्टुब्जगत्यै जगती प्रजापतये प्रजापति-
 र्विश्वेभ्यो देवेभ्य ओं भूर्भुवः स्वर्जनदोऽमिति । अप्रतिरथं
 च । १८ । जीवाभिराचम्येत्यादि प्रपदनान्तम् । १९ । उत्तरतो
 ऽग्नेर्दक्षिणतो ऽपराभिभ्यां प्रपद्यासादं वीक्ष्याहे दौधषव्य इत्या-
 द्या द्यावापृथिव्योः समीक्षणात् । २० । ॥ १ ॥

यच्च विजानाति ब्रह्मन्त्रपः प्रणेषामीति तच्च प्रणय यज्ञम् ।
 देवता वर्धय त्वम् । नाकस्य पृष्ठे स्वर्गे लोके यजमानो अस्तु ।
 सप्तऋषीणां सुकृतां यच्च लोकस्तत्रेवं यज्ञं यजमानं च धेह्यो
 भूर्भुवः स्वर्जनदोऽं प्रणयेति यथास्वरमनुजानाति । एवं स-
 र्वचानुज्ञापदमाद्यन्तयोः । १ । प्रणीतासु प्रणीयमानासु वा-
 चं यच्छत्या हविष्कृत उच्चादनात् । २ । यदि वदेद्वैष्णवीं ज-
 पेत् । ३ । आपीधो ऽन्वाहार्याधिश्चयणाद्वेदिं परिसमुह्योत्कर-
 देशे निदधाति । स्तम्बयजुषो द्वितीयपुरीषे प्रहते ऽवस्तभ्राति
 चारयो दिवं मा पप्र इति । ४ । बृहस्पते परिगृहाणेति वेदिं
 परिगृह्यमाणामनुमन्त्रयते । ५ । आशासाना सौमनसमिति
 पत्नीं संनह्यमानाम् । ६ । घृतं त अग्न इत्याज्ये निरुप्यमाने

ऽमिं परिस्तृणीहीति वेदिं परिस्तृणन्तम् । ७। यस्यां वृक्षा इति
परिधीन्निधीयमानान् । ८। ऋषीनां प्रस्तरो ऽसीति प्रस्तरम्
। ९। आसादितेषु हविःषूक्तान्पुरस्ताद्धोमाञ्जुहोति । अभिचारे-
ष्वाभिचारिकान् । सस्थितहोमांश्च । १०। अमेर्मन्व इति सा-
मिधेनीरनुमन्त्रयते । ११। प्रजापते न त्वदेतान्यन्य इति प्राजापत्य-
माधारम् । १२। अमीत्यपरिधींश्चायिं च चिस्त्रिः संमृडूति प्रेषित
आग्नीध्रः स्पृचमयिं च संमार्गमन्तरा कृत्वा परिधीन्मध्यमदक्षि-
णोत्तरान्विस्त्रिः संमार्ज्यामे वाजजिह्वाजं त्वा सरिथन्तं वाजजि-
तं संमार्ज्मीति संमार्गेणार्वाञ्चमयिमुपवाजयति वाजं त्वामे
जेथन्तं सनिथन्तं संमार्ज्मि वाजं जयेति । १३। इन्द्रेममित्यै-
न्द्रमाधारम् । १४। प्रवरे प्रव्रियमाणे वाचयेहेवाः पितर इति
तिस्रः । १५। ग्रीष्मो हेमन्त इति प्रयाजान् । १६। अहं ज-
जानेत्याज्यभागौ । १७। ॥ २ ॥

येनेन्द्रायेत्यामेयम् । १। मा वनिं मा वाचमित्येन्द्रामम्
। २। सांनार्यस्यैन्द्रं माहेन्द्रं वेन्द्रेमं त्वमिन्द्रस्त्वं महेन्द्र इति । ३।
पौर्णमास्यामायेयाग्नीषोमीयावन्तरोषांश्रुयाजमग्नीषोमीयम-
स्मै क्षचमिति । नामावास्यायामविधानात् । ४। आ देवानामिति
सौविष्टकृतम् । ५। इष्टे स्विष्टकृति वाचं यच्छत्यानुयाजानां
प्रसवात् । ६। प्राशित्रं यवमात्रमधस्तादुपरिष्टाद्वाभिधारित-
मयेणाध्वर्युः परिहरति । ७। तत्सूर्यस्य त्वा चक्षुषा प्रतीक्ष इति
प्रतीक्षते । ८। देवस्य त्वा सवितुः प्रसवे ऽश्विनोर्बाहुभ्यां पू-
ष्णो हस्ताभ्यां प्रसूतः प्रशिषा प्रतिगृह्णामीति प्रतिगृह्णाति

। ९। तद्बुद्धं तृणानि प्राग्दण्डं स्थण्डिले निदधाति पृथिव्या-
 स्त्वा नाभौ सादयामीति । १०। अग्नेष्ट्वास्येनात्मास्यात्मन्नात्मानं
 मे मा हिंसीः स्वाहेत्यनामिकाङ्गुष्ठाभ्यां दन्तैरनुपस्पृशन्प्राश्नाति
 । ११। प्राशितमनुमन्त्रयते यो ऽग्निर्नृमणा नाम ब्राह्मणेषु प्र-
 विष्टस्तस्मिन् एतत्सुहुतमस्तु प्राशित्रं तन्मा मा हिंसीत्यरमे
 व्योमन्निति । १२। पाचाण्यङ्गिर्मार्जयित्वा प्राणान्संस्पृशते
 । १३। वाङ्म आसन्नसोः प्राणश्चक्षुरक्ष्णोः श्रोत्रं कर्णयोर्बा-
 ह्योर्बलमूर्वोरोजो जङ्घयोर्जवः पादयोः प्रतिष्ठा । अरिष्टानि
 मे सर्वाङ्गानि सन्तु तनूस्तन्वा मे सहेति नाभिम् । १४। इडै-
 वास्मानितीडामुपहूयमानामनुमन्त्रयते । १५। आग्नीध्रः षड-
 वत्तं प्राश्नाति पृथिव्यास्त्वा दात्रा प्राश्नाम्यन्तरिक्षस्य त्वा दि-
 वस्त्वेति । १६। उप त्वा देव इतीडाभागं प्रतिगृह्येन्द्र गीर्भ-
 रिति प्राश्नन्ति । १७। अपो दिव्या इति तिसृभिः पविचवति
 मार्जयन्ते । १८। यजमानो ऽन्वाहार्यमन्तर्वेद्याम् । १९। प्र-
 जापतेर्भागो ऽस्यूजस्वान्ययस्वानक्षितो ऽस्यक्षित्यै त्वा मा मे
 क्षेष्टा अमुचामुष्मिंल्लोक इह च प्राणापानौ मे पाहि समान-
 व्यानौ मे पाद्युदानरूपे मे पाद्यूर्गस्यूजं मे धेहि कुर्वतो मे मा
 क्षेष्टा ददतो मे मोपदसः प्रजापतिमहं त्वया समक्षमृध्यास-
 मित्यभिमन्त्र्यर्त्विग्भ्यो ददाति दक्षिणाम् । २०। प्रतिगृह्य क
 इदमित्युक्तम् । २१। संप्रेषित आग्नीध्रः । २२। ॥ ३ ॥

एधो ऽसीति समिद्धत्या समिधमाधाय सकृत्सकृत्परिधीन्सं-
 माहर्ष्यमे वाजजिह्वाजं त्वा ससृवांसं वाजजितं संमाज्मीति । १।

अग्निं च प्राञ्चं वाजं त्वामे जिगीवांसं ससन्वांसं संमार्ज्मि वा-
जमजैरिति । २ । मनो ज्योतिर्जुषतामाज्यमरिष्टं यज्ञं समिमं त-
नोतु बृहस्पतिः प्रतिगृह्णातु नो । विश्वे देवास इह मादयन्ता-
मित्यनुयाजान् । ३ । ये देवा दिवि षेत्यनुवषट्कारम् । ४ । नु-
दस्व कामेति सुचौ विप्रणुद्यमाने अनुमन्त्रयते । ५ । सं ब-
र्हिर्ऋतमिति प्रस्तरं प्रह्रियमाणम् । ६ । संस्त्रावभागा इति सं-
स्त्रावम् । ७ । न ग्रंस्तताप सं वर्चसा देवानां पत्नीः सुगार्ह-
पत्य इति पत्नीसंयाजान् । ८ । दक्षिणामिहोमान् । तृतीय
उलूखले मुसल इति । ९ । आग्नीध्रः संमार्गमग्नौ प्रहरति यो
अग्नाविति । १० । वि ते मुञ्चाम्यहं वि ष्यामि प्र त्वा मु-
ञ्चामीति पत्नीं योक्त्रेण विमुच्यमानामनुमन्त्रयते । ११ । वे-
दः स्वस्तिरिति वेदं विचृतति । १२ । यानावह इति षड्भिः
संस्थितहोमाञ्जुहोति [मनसस्पत इत्यासामुत्तमा] । १३ । प्र-
णीता विमुच्यमानाः ससुषीरित्यनुमन्त्रयते । १४ । येषां प्रया-
जा इति यजमानमाशास्ते । १५ । यदन्नमिति भागं प्राश्य दे-
व सवितरेतत्ते प्राह तत्र च सुव प्र च यज बृहस्पतिर्ब्रह्मा स
यज्ञं पाहि स यज्ञपतिं पाहि स मां पाहि स मां कर्मण्यं पाही-
त्याह यजमानः । १६ । उदपाचे ऽञ्जलावासिक्ते सं वर्चसेति मुखं
विमार्ष्टि । १७ । अन्तरेणापरामी दक्षिणेनाग्निं विष्णुक्रमादीक्ष-
णान्तम् । १८ । अग्ने गृहपत इति गार्हपत्यमुपतिष्ठते । १९ ।
यस्योरुष्वत्याहवनीयमभिव्रज्य प्राणापानावोजो ऽसीत्युक्तम्
। २० । अयं नो अग्निरिति द्वाभ्यामुपस्थाय स यज्ञपतिराशि-
षेति भागं प्राश्नाति । २१ । व्रतानि व्रतपतय इति व्रतविस-

जैनीमादधाति । २२ । एतस्माद्वाजमानादृते ऽपि सिद्धिः ।
तदपि श्लोको वदतः

प्रवर्यो याजमानानं पत्नीमन्त्राश्च तत्त्वयम् ।

अङ्गं च यज्ञे भवत्यृते चैभ्यो ऽपि सिध्यति ॥

प्रवर्याच्छौर्यमाप्नोति याजमानेन चाशिषः ।

पत्नीमन्त्रैः प्रजामायुस्तस्मात्तेनैव सिध्यतीति ॥ २३ ।

दर्शपूर्णमासौ त्रिंशतं वर्षाणि । पञ्चदश दाक्षायणयज्ञः । २४ ।

पौर्णमास्यां पौर्णमासमपरेद्युश्च । एवममावास्यायाम् । २५ ।

संवत्सरं वा । २६ । साकंप्रस्थाय्यादीनि चैताभ्यामिष्टयो व्या-

ख्याताः । २७ । ॥ ४ ॥

॥ इत्यथर्ववेदे वैतानसूत्रे प्रथमो ऽध्यायः समाप्तः ॥

अथाग्न्याधेयम् । १ । वसन्ते ब्राह्मणस्य । मीषे राजन्यस्य ।
वर्षासु वैश्यस्य । चीणि पर्वणीत्युक्तम् । २ । यदैव कदाचि-
दादध्याच्छ्रद्धा न्वेवैनं नातीयात् । ३ । उक्तो ब्रह्मोदनः । ४ ।
ऋत्विज उपसादयति । ५ । अभिमन्त्रितं वादध्यात् । ६ ।

यो अश्वत्थः शमीगर्भे आरुरोह त्वे सचा ।

तं ते हरामि ब्रह्मणा यज्ञियैः केतुभिः सह ॥

जातवेदो भुवनस्य यद्रेत इह सिञ्च तपसो यज्जनिष्यते ।

अमिमश्वत्थादधि हव्यवाहं शमीगर्भाज्जनयन्तो मयोभूरिति
मन्त्रोक्ते अरणी गृह्णन्तमाधास्यमानं वाचयति । ७ । वाग्य-
ता जायतो रात्रिमासते ऽपररात्रं वा । ८ । बृहस्पते सवित-
रिति स्वपतो बोधयेत् । ९ । उषसि शान्त्युदकं करोति चित्या-
दिभिराथर्वणीभिः कपुर्विपर्वारोदाकावृक्षावतीनाडानिर्दह-
नीभिराङ्गिरसीभिश्च । चातनैर्मातृनामभिर्वास्तोष्पत्यैरनुयो-
जितैः । १० । तेनामिपदमश्वं स्नापयन्नभ्युक्ष्ण्णमयत्यनुदित
उदिते वाधास्यमानः । ११ । आकृतिलोष्टेत्याद्युपस्थानान्तम्
। १२ । यत्त्वा क्रुद्धा इत्युपोद्धरन्त्याचार्यो आहवनीयदक्षिणा-
ग्न्योर्लक्षणांतम् । १३ ।

पुरीध्यो ऽसि विश्वभरा अथर्वा त्वा प्रथमो निरमन्थ-
दमे ।

त्वामग्ने पुष्करादध्यथर्वा निरमन्थत । मूर्ध्नो विश्वस्य वा-
घतः ॥

तमु त्वा दध्यङ्घ्रिः पुत्र ईधे अथर्वणः । वृत्रहणं पुरंदरम् ॥
तमु त्वा पाथ्यो वृषा समीधे दस्युहन्तमम् । धनंजयं रणे-
रण इति

मथ्यमानमनुमन्त्रयते । १४ । जातं सुजातं जातवेदसमिति
। १५ । जातरूपेणान्तर्धाय । नासिक्येनोष्मणास्येन वा । म-
य्यय इत्येतयापानति । १६ । अश्वपादं लक्षणे निधायमानं
समध्वरायेत्यनुमन्त्रयते । १७ । रथेनाग्नौ प्रणीयमाने ऽश्वे ऽन्वा-
रब्धं वाचयति । १८ । ॥ १ ॥ ५ ॥

यदक्रन्दः प्रथमं जायमान उद्यन्त्समुद्रादुत वा पुरीषात् ।
श्येनस्य पक्षा हरिणस्य बाहू उपस्तुत्यं महि जातं ते अ-
र्वन् ॥

यदक्रन्दः सलिले जातो अर्वन्त्सहस्वान्वाजिन्बलवान्ब-
लेन ।

तं त्वादधुर्ब्रह्मणे भागमग्ने अथर्वणः सामवेदो यजूंषि ॥
ऋग्भिः पूतं प्रजापतिरथर्वणे ऽश्वं प्रथमं निनाय ।
तस्य पदे प्रथमं ज्योतिराददे स मा वहति सुकृतां यच्च
लोकः ॥

अभितिष्ठ पृतन्यतो मह्यं प्रजामायुश्च वाजिन्येहि ।

त्वया वधेयं द्विषतः सपत्नान्स्वर्गं मे लोकं यजमानाय धेहि॥

अभितिष्ठ पृतन्यतः सहस्व पृतनायतः ।

यथाहमभिभूः सर्वाणि तानि धूर्वतो जनानिति ॥ १ ।

आहवनीयदक्षिणामी गार्हपत्यात्सह प्रणीयमाणौ व्याकरो-
मीत्यनुमन्त्रयते । २ । आहितमाहवनीयमायं गौरित्युपति-
ष्ठते । ३ । दक्षिणामिनिर्मथ्य आहार्यो वा । ४ । सभ्यावसथ्य-
योराहवनीयाद्विहारः । सभ्याद्वावसथ्यस्य । सभ्यः सभायै । आ-
वसथ्य आवसथाय । ५ । अग्निपदमश्वं रथं चातुष्प्राश्यां हि-
रण्यं च ब्रह्मणे ददाति । ६ ।

अग्निं त्वाहुर्वैश्वानरं स दहन्मदहन्वगाः ।

स नो देवचाधि ब्रूहि मा रिषामा वयं तवेत्यश्वं शमयित्वा
यदक्रन्द इत्युपाकुरुते । ७ । इन्द्रस्यौजो मरुतामनीकर्मति र-
थमभिहुत्वा वनस्पते वीडुङ्ग इत्यातिष्ठति । ८ । उपविश्य पू-
र्णहोममुप त्वा नमसेति । ९ । इदमुयायेत्यन्वक्तानक्षान्विदेव-
नायाध्वर्यवे प्रयच्छति । १० । आग्न्याधेयिकीष्विष्टिष्वग्नेः प-
वमानस्य पावकस्य शुचेरदितेरिति पवमानः पुनातु त्वेषस्ते
ऽमी रक्षांस्यदितिद्यौरिति । ११ । यजमानो द्वादशरात्रमुपव-
त्स्यङ्गक्तमित्युक्तम् । १२ । ब्रह्मचारी व्रत्यधो ऽमीनुपशेते । १३ ।
॥ २ ॥ ६ ॥

सायं प्रातरग्निहोचम् । १ । गवीडां दोहयित्वाग्निहोचमधि-
श्रयति । २ । अभिज्वाल्य समुद्धान्तमद्भिः प्रत्यानीयोदगुद्वास-
यति । ३ । अग्निपरिस्तरणं पर्युक्षणमृतं त्वेति । ४ । गार्हपत्या-

दाहवनीयमुदकधारां निनयत्यमृतमस्यमृतममृतेन संधेहीति । ५ । सुक्सुवं प्रक्षालितं प्रतपति निष्टप्रमिति । ६ । सुवेण सुचि ग्रहानुन्नयति । ७ । समिदुत्तरां सुचं मुखसंमितामुद्गृह्याहवनीयमभिप्रक्रामतीदमहं यजमानं स्वर्गं लोकमुन्नयामीति । ८ । बर्हिषि निधाय समिधमादधात्यग्निज्योतिषं त्वा वायुमतीं प्राणवतीं स्वर्ग्यां स्वर्गायोपदधामि भास्वतीमिति । ९ । सूर्यज्योतिषमिति प्रातः प्रदीप्तामभिजुहोति । १० । सजूर्देवेन सविचा सजू रात्रेन्द्रवत्या । जुषाणो अग्निर्वेतु स्वाहेति । सजूरुषसेति जुषाणः सूर्य इति प्रातः । ११ । अयं मा लोको ऽनुसंतनुतामिति गार्हपत्यमवेक्ष्य प्रजापते न त्वदेतान्यन्य इति मनसैव पूर्णतरामुत्तरां जुहोति । १२ । सुवं चिरुदञ्चमुन्नयति रुद्राग्नीणामीति । १३ । बर्हिषि निधायोन्मृज्योत्तरतः पाणी निमाष्ट्योषधिवनस्पतीन्मीणामीति । १४ । द्वितीयमुन्मृज्य पित्र्युपवीतं कृत्वा दक्षिणतः पितृभ्यः स्वधां करोमीत्यपरान्योः काम्यम् । १५ । अग्निहोचं नित्यमित्याचार्याः । १६ । गार्हपत्ये समिधमाधाय स्थात्याः सुवेण जुहोतीह पुष्टिं पुष्टिपतिर्दधात्विह प्रजां रमयतु प्रजापतिः । अग्नये गृहपतये रयिमते पुष्टिपतये स्वाहेति । १७ । उक्तोत्तरा । १८ । दक्षिणायामवस्ये ऽन्नादायान्नपतये स्वाहेति पूर्वा । १९ । सत्यं त्वर्तेनेति पर्युक्ष्य सुवं सुचं बर्हिश्चोत्तरेणामिं निदधाति । २० । सुक्शेषं प्राश्नाति । २१ । प्राणाग्नीणामीत्युपस्पृश्य । गर्भानिति द्वितीयम् । विश्वान्देवानित्यन्ततः सर्वम् । अप्रक्षालितयोदकं सुचा निनयति सर्पेतरजनानिति । बर्हिषि प्रक्षाल्य सर्पपुण्य-

जनानिति द्वितीयम् । गन्धर्वाप्सरस इत्यपरेण तृतीयम् । २२ । सप्तर्षीनिति सुवं सुचं च प्रतितपति । २३ । दक्षिणाक्षयामी-
ति सुग्दण्डमवमार्ष्टि । प्रातरुन्मार्ष्टि । २४ । ब्राह्मणोक्तमग्न्यु-
पस्थानम् । २५ । अथ गवीडादिश्वेषे तस्यै तस्यै देवतायै जुहु-
यात् । २६ । ॥ ३ ॥ ७ ॥

चयोदश्यामासावैष्णवमेकादशकपालं निर्वपेद्दर्शपूर्णमा-
सावारिप्समानो ऽमाविष्णू इति । १ । पूर्वं पौर्णमासमारभ-
माणः सरस्वत्यै च चरुं सरस्वते द्वादशकपालं सरस्वति व्रतेषु
यस्य व्रतमिति । २ । आधानाद्यृद्धिश्चेदर्वाक्संवत्सराद्रोहिण्या-
मुत्सृज्याग्निहोत्रं पुनर्वस्वोः पुनरादधीतो भूर्भुवः स्वर्जनदोमि-
ति । ३ । ओषधीषु पक्वास्वाययणेष्टिः । ४ । इदावत्सरायेति
पुरस्ताद्धोमसंस्थितहोमेष्वावपेत । ५ । अग्न इन्द्र इत्यायेन्द्रम् ।
ऐन्द्राग्नं चेदिन्द्राग्नी अस्मानिति । ६ । यद्विद्वांसो द्यावापृथिवी
उपश्रुत्या सोमो वीरुधामिति वैश्वदेवद्यावापृथिवीयसौम्यान्
। ७ । फाल्गुन्यां पौर्णमास्यां चातुर्मास्यानि प्रयुञ्जीत । ८ ।
पूर्वेद्युर्वैश्वानरपार्जन्येष्टिर्वाग्ने वैश्वानराभि क्रन्द स्तनयेति । ९ ।
वैश्वदेवे निर्मथ्यं प्रहृतं भवतं नः समनसावित्यनुमन्त्रयते । १० ।
अमावसिरिति होमम् । ११ । एवं निर्मन्थनम् । १२ । आ-
ग्नेयं सौम्यं सावित्रं सारस्वतं पौष्णं मारुतं वैश्वदेवं द्यावापृ-
थिवीयमपिर्वनस्पतीनां सोमो विरुधां सविता प्रसवानां स-
रस्वति व्रतेषु प्रपथे पथां मरुतः पर्वतानां विश्वे देवा मम
द्यावापृथिवी दाद्याणामिति । १३ । वाजिनस्यार्वाचीनं वसु-

विदमिति । १४ । तस्य प्राणभक्षान्भक्षयन्ति होचध्वर्युब्रह्मा-
मीध्राः । प्रत्यक्षं यजमानः । मिथः समुपहूय । १५ ।

यन्मे रेतः प्रसिध्यति यद्वा मे अपगच्छति ।

यद्वा जायते पुनस्तेन मा शिवमाविश ॥

तेन मा वाजिनं कृणु तेन सुप्रजसं कृणु ।

तस्य ते वाजिपीतस्योपहूतो भक्षयामीति प्रकृतिः । १६ ।
आषाढ्यां वरुणप्रधासेष्वग्न्योः प्रणीयमानयोरप्ये प्रेहीति
जपन्नेति । १७ । दक्षिणमग्निमुपविशति । १८ । पुरस्ता-
दतिव्रज्योत्तरे ऽग्नौ हुत्वा दक्षिणे जुहोति । १९ । अतिचारं
पृष्टां पत्नीमिदमापः प्र वहतेति मार्जयन्ति । २० । पीष्णा-
नान्यञ्च । २१ । ऐन्द्रायं वारुणं मारुतं कायं वरुणो ऽपां य
आत्मदा इति । २२ । अवभृथसोमादन्तरेण वेदी विष्णुक्रमाः
। २३ । ॥ ४ ॥ ८ ॥

कार्त्तिक्यां साकमेधाः । १ । पूर्वैद्युरिष्ट्याममेरनीकवतो
ऽचिक्रददिति । मध्यंदिने सांतपनानां मरुतां सांतपना इद-
मिति । सायं गृहमेधिनां तिग्ममनीकमिति । २ । आज्यभा-
गादीडान्ता । ३ । श्वो भूते पूर्णदर्व पूर्णो दर्व इति । ४ । क्रीडिनां
मरुतां कृष्णं नियानमिति । ५ । माहेन्द्रां षडैन्द्रायान्तान् । ६ ।
माहेन्द्रं वैश्वकर्मणं ये भक्षयन्त इति । ७ । पित्रायामाज्यभा-
गान्तं देवावृत्सोमाय पितृमते पितृभ्यः सोमवज्रो वा बर्हि-
षदः पितर उपहूता नः पितरो ऽग्निष्वात्ताः पितरो ऽग्नये क-
थ्यवाहनायेति । ८ । पुरस्ताद्धोमान्दक्षिणाभेरतिप्रणीते जुहो-

ति । ९ । दक्षिणेनाग्निमतिक्रम्य प्रत्यङ्मुपविशति । उत्तरेण य-
जमान आग्नीध्रश्च । १० । अस्तु स्वधेति प्रत्याश्चावयति । ११ ।
तदपि श्लोकौ वदतः

पित्र्यायां प्राङ्मुखो ब्रह्मा हुत्वा होमान्पुरोगमान् ।

गत्वा तु दक्षिणेनाग्नेः प्रत्यङ्मासीद कर्मणि ॥

आग्नीध्रो यजमानश्चोत्तरेण तु तावुभौ ।

अस्तु स्वधेति वक्तव्यं प्रत्याश्चावणमत्र त्विति ॥ १२ ।

इडामवजिघ्रति । १३ । परिषिक्ते देवावृच्छंस्वन्ता । १४ । वि-
मितान्निष्क्रामन्तो जपन्त्यया विष्टेति । १५ । प्राञ्चो ऽभ्यु-
त्क्रम्योदस्य केतव इत्यादित्यमुपतिष्ठन्ते । १६ । दक्षिणाञ्चो
दिवं पृथिवीमित्यग्नीन् । १७ । अथोदञ्चश्चतुष्पथे चैयच्चकं
यो अमाविति यजमानार्यजनात् । १८ । सव्यहस्तपुरोडाशा
दक्षिणानूरूनाघ्नानास्त्रिः प्रसव्यमग्निमनुपरियन्ति

अच्चकं यजामहे सुगन्धिं पुष्टिवर्धनम् ।

उर्वारुकमिव बन्धनान्मृत्योर्मुक्षीय मामृतादिति ॥ १९ ।

दक्षिणहस्तपुरोडाशाः प्रदक्षिणम् । २० । मृतयोः प्रमुक्तयो-
र्यो नः स्व इति जपति । २१ । दक्षिणावृत आव्रजन्ति । २२ ।
अथादित्येष्टिः । २३ । फाल्गुन्यां शुनासीर्यम् । २४ । पुनःप्र-
योगे पूर्वद्युः । २५ । पौष्णान्ताव्यञ्च । २६ । वायव्यं शुनासी-
र्यं सौर्यमेकया च शुनासीरिह सूर्यश्चक्षुषामिति । २७ । ॥ ५ ॥ ९ ॥

अथ पशौ वैष्णवं पूर्णहोममुरु विष्णो इति । १ । अराती-
योरिति यूपं वृथ्यमानमनुमन्त्रयते । २ । यत्त्वा शिक्ष इति प्र-

क्षाल्यमानम् । ३ । अञ्जते व्यञ्जत इत्यभ्यज्यमानम् । ४ ।
 स्वाक्तं म इत्याज्यमानम् [गन्धप्रवादाभिरनुलिप्यमानम्] । ५ ।
 यत्ने वास इति परिधायमानम् । ६ । वनस्पते स्त्रीर्णमिति
 बर्हिषासाद्यमानम् । ७ । वनस्पतिः सह यस्यां सद इत्युच्छ्री-
 यमाणम् । ८ । धर्ता ध्रियस्वेति पादेनावटे निधीयमानम् । ९ ।
 विष्णोः कर्माणीति द्वाभ्यामुच्छ्रितम् । १० । समिद्धो अद्येति
 प्रयाजान् । ११ । नाराशंसिनां देवो देवेष्विति द्वितीयम्
 । १२ । ऊर्ध्वा अस्येतीष्टकाः । १३ । पशावानयैतमित्याद्याञ्ज-
 नान्तम् । १४ । इन्द्राय भागमिति यथादेवतम् । १५ । य ईश
 इति प्रमुच्यमानमनुमन्त्रयते । १६ । नीयमाने प्रमुच्यमानहो-
 माञ्जुह्यात्

प्रमुच्यमानो भुवनस्य गोप पशुर्नो अच प्रति भागमेतु
 अप्रिर्यज्ञं चिवृतं सप्ततन्तुं देवो देवेभ्यो हव्यं वहतु प्र-
 जानन् ॥

यौ ते दंष्ट्रौ रोपयिष्णू जित्वायेते दक्षिणा सं च प-
 श्यतः ।

अनाष्ट्रं नः पितरस्तत्कृणोत यूपे बद्धं मुमुचिम यदन्नम् ॥
 अहस्तस्त्वमभि जुष्टः परेहीन्द्रस्य गोष्ठमपि धाव वि-
 ह्वान् ।

धीरासस्त्वा कवयः संमृजन्विषमूर्जे यजमानाय दत्त्वे-
 ति ॥ १७ ।

शाम्यमाने प्रदक्षिणमावर्तन्ते । १८ । वपाया जातवेदो वप-
 येति शंभुमयोभुभ्यां चात्वाले मर्जयन्ति । १९ । ऐन्द्रायं पुरो-

डाशमावदानिकं च । २० । संप्रेषित आमीध्रः शमिचादौप-
यजानङ्गारान्होतुः पुरस्ताच्चिवपति । २१ । हृदयशूल उपमि-
ते ऽप्सु ते राजन्निति जपन्ति । २२ । ऐन्द्रामेनेष्टु काम्यः
पशुः । २३ । ॥ ६ ॥ १० ॥

॥ इत्यथर्ववेदे वैतानसूचे द्वितीयो ऽध्यायः समाप्तः ॥

सोमेन यक्ष्यमाण ऐन्द्राग्रमुस्रमालभेत यस्य पिता पिता-
 महः सोमं न पिबेत् । १ । ऋत्विजो वृणीते । अथर्वाङ्गिरो-
 विदं ब्रह्माणम् । सामविदमुद्गातारम् । ऋग्विदं होतारम् ।
 यजुर्विदमध्वर्युम् । २ । ब्राह्मणाच्छंसी पोताग्नीध्र इति ब्रह्म-
 णो ऽनुचराः । सदस्यश्च । प्रस्तोता प्रतिहर्ता सुब्रह्मण्य इत्यु-
 द्गातुः । मैत्रावरुणो ऽच्छावाको यावस्तुदिति होतुः । प्रति-
 प्रस्थाता नेष्टोन्नेतेत्यध्वर्योः । ३ । वसन्तादिषु यथावर्णं देवय-
 जनमित्युक्तम् । ४ । यस्य श्वभ्र ऊषो वृक्षः पर्वतो नदी पन्था
 वा पुरस्तात्स्यान् देवयजनमात्रं पुरस्तात्पर्यवशिष्येत् । ५ । सो-
 मरूपाण्यनुध्यायेत् । ६ । दीक्षणीयायामागवैष्णवम् । ७ । प-
 त्नीसंयाजान्ता । ८ । दीक्षितो ऽभ्यञ्जनमित्यभ्यज्यमानो जपति
 । ९ । पुनन्तु मेति पाव्यमानः । १० । सुत्रामाणमिति कृष्णा-
 जिनमुपवेशितः । ११ । दीक्षितावेदनात्कामं चरन्ति । १२ ।
 अस्तमिते वाग्विसर्जनादस्तंयते नम इति नमस्कृत्य नक्षत्रा-
 णां मा संकाशश्च प्रतीकाशश्चावतामिति नक्षत्राण्युपतिष्ठते
 । १३ । दक्षिणेनाग्निं कशिप्वेत्यादि वीक्षणान्तम् । १४ । पुनः
 प्राण इति मन्त्रोक्तान्यभिमन्त्रयते । १५ । आदित्यस्य मा सं-
 काश उद्यते नम इत्यादित्यमुपतिष्ठते । १६ । व्रतानि । १७ ।

अप्रत्युत्थायिको ऽनभिवादुकः । १८ । न नाम गृह्णाति वि-
चक्षणोत्तरं ब्राह्मणस्य चनसितोत्तरं प्राजापत्यस्य । १९ । न
दानहोमपाकाध्ययनानि । न वसूनि । २० । कृष्णाजिनं व-
सीत । २१ । कुरीरं धारयेत् । २२ । मुष्टी कुर्यात् । २३ । अङ्गु-
ष्ठप्रभृतयस्तिष्ठ उच्छ्रयेत् । २४ । मृगशृङ्गं गृह्णीयात्तेन कषेत
। २५ । यस्य वाग्वायता स्यान्मुष्टी वा विसृष्टौ स एतानि ज-
पेत् । २६ । ॥ १ ॥ ११ ॥

अग्निहोत्रं च मा-पौर्णमासश्च यज्ञः पुरस्तात्प्रत्यञ्चमुभौ
कामप्रौ भूत्वा क्षित्या सहाविशताम् । वसतिश्च मामावास्य-
श्च यज्ञः पश्चात्प्राञ्चम् । मनश्च मा पितृयज्ञश्च यज्ञो दक्षिणत
उदञ्चम् । वाक्च मेष्टिश्चोत्तरतो दक्षिणाञ्चम् । रेतश्च मान्नं
चेत ऊर्ध्वम् । चक्षुश्च मा पशुबन्धश्च यज्ञो ऽमुतो ऽर्वाञ्चमि-
ति । १ । दीक्षान्ते च वसुसंपत्तये । २ । नैनं बहिर्वेद्यभ्युदिया-
न्नाभ्यस्तमियात् । नाधिष्यते प्रतपेत् । ३ । सत्यं वदेत् । ४ । व्र-
तलोपे यदस्मृतीत्यग्निमुपतिष्ठते । ५ । सत्यं बृहदिति लोष्टमा-
दाय शुद्धा न आप इति मूत्रपुरीषे क्षारयति । पवित्रेण पृथि-
वीति लोष्टेनात्मानमुत्पुनाति । ६ । य ऋते चिदिति शीर्णे
दण्डाद्यभिमन्त्रयते । स्वप्नेषूक्तं दिवो नु मामिति च । ७ ।

यदचापि मधोरहं निरष्टविषमस्मृतम् ।

अग्निश्च तत्सविता च पुनर्मे जठरे धत्तामिति जाक्षील-
स्कन्दन आत्मानमनुमन्त्रयते । ८ ।

यदचापि रसस्य मे परा पपातास्मृतम् ।

तदिहोपह्वयामहे तन्मा आध्यायतां पुनरिति रेतसः । ९ ।
 परो ऽपेहीत्यशस्तशंसने । १० । अश्वमन्वतीत्यपां तरणे । ११ ।
 अपः समुद्रादित्यनाच्छादिताभिवर्षणे । १२ । अव ज्यामिवे-
 ति क्रोधे । १३ । ऋतुमतीं जायां सारूपवत्सं अपयित्वाभिघा-
 र्योद्वास्योद्धृत्याभिहिङ्कृत्य गर्भवेदनपुंसवनैः संपातवन्तं परामेव
 प्राशयेत् । १४ । ॥ २ ॥ १२ ॥

तिस्रो दीक्षा अपरिमिता वा । द्वादशाहीनस्य । १ । दी-
 क्षान्ते प्रायणीयायां प्रथ्यायाः स्वस्तेरमेः सोमस्य सवितुरदि-
 तेः पथ्या रेवतीर्वेदः स्वस्तिरिति । २ । शंखन्ता । ३ । ध्रौवस्य
 पूर्णाहुतिम् । ४ । यस्योरुष्विति निष्क्रम्य सोमक्रयणीं प्रपा-
 द्यमानां दिवं च रोहेत्यनुमन्त्रयते । ५ । पदाभिहोममिडाया-
 स्पदमिति । ६ । उपरवदेशे चर्मणि सोममभि त्यमिति हिर-
 ण्यपाणिर्विचिनोति । ७ । अयं सहस्रमिहत्यनुमन्त्रयते । ८ ।
 क्रीते कुरीरं निर्मुष्णाति । ९ । उदायुषेत्युत्तिष्ठति । १० । प्रोक्ष-
 माणे ऽप्रतिरथं जपति । ११ । ध्रुवं ध्रुवेणेति राजानं राजवहना-
 दासन्धां नीयमानमनुमन्त्रयते । १२ । दक्षिणेनाग्निमास्थापित
 आतिथ्यायां हविरभिमृशन्ति यज्ञेन यज्ञमिति । १३ । वैष्णवं
 विष्णोर्नु कमिति । १४ । इडान्ता । १५ । तानूनपचपाचे प-
 चकृत्वो ऽवद्यत्याज्यमापतये त्वा गृह्णामि परिपतये त्वा त-
 नूनपचे त्वा शाकुराय त्वा शक्नन ओजिष्ठाय त्वेति । १६ । त-
 दभिमृशन्ति । १७ । अनाधृष्टमस्यनाधृष्टं देवानामोजो ऽभि-
 शस्तिपा अनभिशस्तिः । अनु मे दीक्षां दीक्षापतिर्मन्यतामनु

तपस्तपस्यतिः । अञ्जसा सत्यमुपगेषं स्विते मा धा इति दी-
क्षालिङ्गं दीक्षितो । १८ । अध्वर्युराग्नीध्रमाहामीन्मदन्यापा३
इति । १९ । आग्नीध्रो मदन्ति देवीरमृता ऋतावृत इति । २० ।
अध्वर्युस्ताभिरुदेहीति । २१ । आग्नीध्रस्ताः कुशैरुदानयति
। २२ । ता उपस्पृश्य सोममाषाययन्ति

अंशुरंशुष्टे देव सोमाषायतामिन्द्रायैकधनविदे ।

आ तुभ्यमिन्द्रः षायतामा त्वमिन्द्राय षायस्व ॥

आषाययास्मान्सखीन्सन्त्या मेधया प्रजया धनेन ।

स्वस्ति ते देव सोम मुत्यामुदचमशीयेति ॥ २३ ।

पुनरुपस्पृश्योत्तानहस्ताः प्रस्तरे निहूवत एष्टा राय एष्टा वामा-
नि प्रेषे भगाय ऋतमृतवादिभ्यो नमो दिवे नमः पृथिव्या इति
। २४ । प्रवर्ग्याय पुरस्ताद्धोमान्हुत्वा गार्हपत्यं दक्षिणेनोपवि-
शति । २५ । न प्रथमयज्ञे प्रवर्ग्यं कुर्वीति । काममनूचानः
श्रोत्रियः । २६ । अन्तर्धायाध्वर्युराह ब्रह्मन्धर्मेण प्रचरिष्याम
इति । २७ । प्रचरत धर्ममित्यनुजानाति । २८ । उच्चैः सर्वमु-
पांशु वा । २९ । धर्मं ताप्यमानमुपासीत । ३० । ॥ ३ ॥ १३ ॥

धर्मं तपाम्यमृतस्य धारया देवेभ्यो हव्यं परिदां सवित्रे ।

शुक्रं देवाः शृतमदन्तु हव्यमासञ्जुह्वानममृतस्य योनौ ॥ १ ॥

देवानामधिपा एति धर्मं ऋतेन भ्राजन्मृतं विचष्टे ।

हिरण्यवर्णो नभसो देव सूर्यो धर्मो भ्राजन्दिवो अन्ता-

न्यर्येषि विद्युता ॥ ४ ॥

वैश्वानरः समुद्रं पर्येति शुक्रो धर्मो भ्राजन्तेजसा रोच-

मानः ।

नुदञ्छून्नदहन्मे सपत्नानादित्यो द्यामध्यरुक्षद्विप-
श्चित् ॥ c

विद्योतते द्योतत आ च द्योतत अप्स्वन्तरमृतो घर्म
उद्यन् ।

हन्ता वृचस्य हरितामनीकमनाधृष्टास्तन्वः सूर्यस्य ॥ d
घर्मः पश्चादुत घर्मः पुरस्तादयोदंष्ट्राय द्विषतो ऽपि
दध्मः ।

वैश्वानरः शीतरूरे वसानः सपत्नान्मे द्विषतो हन्तु स-
र्वान् ॥ e

ऋतूनृतुभिः श्रपयति ब्रह्मणैकवीरो घर्मः श्रुचानः स-
मिधा समिद्धः ।

ब्रह्म त्वा तपति ब्रह्मणा तेजसा च घर्मः साहस्रः समिधा
समिद्धः । सपत्नाः प्रदिशो मे भवन्तु ॥ f

सपत्नान्सर्वान्मे सूर्यो हन्तु वैश्वानरो हरिः ।

घर्मस्तप्तः प्रदहतु भ्रातृव्यान्द्विषतो वृषा ।

उद्यन्मे शुक्र आदित्यो विमृधो हन्तु सूर्यः ॥ g

ब्रह्म जज्ञानमियं पित्र्येति शस्त्रवदर्थेर्चेश आहावप्रतिगरवर्जम्
। १ । रुचिरसीति रुचितमनुमन्त्रयते । २ । घर्मदुग्धोहायोत्ति-
ष्ठत उत्तिष्ठताव पश्यतेति । ३ । उप हूय इति घर्मदुग्धाम्
। ४ । घर्मसूक्तेन घर्मं हूयमानं स्वाहाकृत इति द्वाभ्याम् । ५ ।
घर्मस्य वषट्कृते ऽनुवषट्कृते भक्षो वाजिनवत् । ६ । शृतं हवि-
र्मधु हविरश्वावते । घर्मं मधुमतः पितृमतो वाजिमतो बृह-
स्पतिमतो विश्वदेव्यावत् इति सत्त्वे होताध्वर्युर्गृहपतिर्ब्रह्मो-

ज्ञाता । ७ । अनुचरा गृहपतिश्चोच्छिष्टसरे पवित्रैर्मार्जयन्ते । ८ । सूयवसादिति चिरुक्तायां संस्थितहोमान् । ९ । ॥ ४ ॥ १४ ॥

उपसद्यामेयसौम्यवैष्णवान् । १ । वषट्कारान्ताप्यायनान्नि-
ह्रुवते । २ । यथाहाध्वर्युरग्नीदेवपत्नीर्याचक्ष्वेति तदपरेण गा-
र्हपत्यं प्राङ्मुखस्तिष्ठन्नवानन्नाग्नीध्रो देवपत्नीर्याचष्टे । पृ-
थिव्यग्नेः पत्नी वाग्वातस्य पत्नी सेनेन्द्रस्य पत्नी धेना बृह-
स्पतेः पत्नी पथ्या पूष्णः पत्नी गायत्री वसूनां पत्नी चिष्टुब्रु-
द्राणां पत्नी जगत्यादित्यानां पत्न्यनुष्टुम्भिस्य पत्नी विरा-
डुरुणस्य पत्नी पङ्क्तिर्विष्णोः पत्नी दीक्षा सोमस्य राज्ञः प-
त्नीति । ३ । सुब्रह्मण्याह्वाने सर्वत्र यस्यां सद इति तिस्रो ज-
पति । ४ । एवमपराह्णे घर्मोपसदौ । अपरेद्युः पूर्वाह्णे ऽपरा-
ह्णे चौपवसथ्ये समासे । ५ । एवं तिस्रो ऽग्निष्टोमस्य । द्वाद-
शाहीनस्य । ६ । वि मिमीष्वेति वेदिं मिमानमनुमन्त्रयते । ७ ।
यस्यां वेदिमिति वेदिं परिगृह्यमाणाम् । ८ । अग्नौ
प्रणीयमाने ऽग्ने प्रेहीति जपित्वा बहिर्वेद्युपविशति । ९ । द-
क्षिणहविर्धानस्य वर्त्ताभिहोममिदं विष्णुरिति । उत्तरस्य ची-
णि पदेति । १० । हविर्धाने प्रवर्त्यमाने इतश्च मेति द्वाभ्या-
मनुमन्त्रयते । ११ । विष्णोर्नु कमित्युपस्तम्भनमुपस्तभ्यमानम् ।
१२ । मन्वे वां द्यावापृथिवी इत्यौदुष्या अभिहोमम् । १३ ।
अग्नीषोमयोः प्रणयनायामन्वितस्तीर्थेन पत्नीशालमाव्रजति ।
चात्वालोत्करावन्तरेणाग्नीध्रीयलक्षणमुत्तरेण सदश्चेति तीर्थम्

। १४ । आचमनादि वीक्षणान्तम् । १५ । सोमं राजानमित्य-
 धर्चेनाग्नीषोमौ प्रणोयमानावनुव्रजति । १६ । आग्नीधीय-
 होमादाग्नीधीयमुत्तरेणाग्निमपरेणातिव्रज्यासाद् उपविशति
 । १७ । अथाग्नीषोमीये पशावुक्ता धर्माः । एतेन पशवो व्या-
 ख्याताः । १८ । पत्नीसंयाजान्ताः । १९ । ॥ ५ ॥ १५ ॥

वसतीवरीः परिह्रियमाणाः पूर्णमध्वर्यो प्रभरेत्यनुमन्त्रयते
 । १ । आग्नीधीये स्थाप्यमाना उत्तरयामूर्या इति च । २ । दी-
 क्षितस्तत्र वसति । ३ । अपररात्र ऋत्विजः प्रबोधिताः शा-
 लाहार्ये ऽप उपस्पृशन्ति । ४ । हविरुपावहत इत्यादि वैश्वान-
 नरो ऽग्निष्टोम इत्यन्ताभिर्यज्ञतनूभिः पुरा प्रचरितोराग्नीधीये
 जुहोति । ५ । यजूंषि यज्ञ इति च विष्पधायां चतुर्भिश्चतुर्भिः पुर-
 स्तात्प्रातरनुवाकस्य । ६ । एनं दक्षिणेनाहवनीयमपरेणाति-
 व्रज्यासाद् उपविशति । ७ । उपविष्टे होतरि होतारं यदस्मृ-
 तीति हूत्वा पुरस्ताद्धोमाञ्जुहोति । ८ । पातं न इन्द्रापूषणेति
 चत्वारि सूक्तानि प्रातरनुवाकमनुजपति । ९ । अश्वयो यन्ती-
 ति चीर्यपोनपचीयम् । १० । इन्द्र जुषस्वेति राज्ञे ऽभिषूय-
 माणे ऽभिषवणहोमाञ्जुहोति । उपांशुग्रहहोमम् । सूर्यो ह्यामि-
 त्युदिते ऽतर्यामीयं च । ११ । हविर्धाने पूर्वैणातीत्य खरे चो-
 पविश्य दिवस्पृथिव्या इति मधुसूक्तेन राजानं संश्रयति । १२ ।
 इन्द्राय सोममृत्विज इति द्रोणकलशस्थमनुमन्त्रयते । १३ ।
 धृषत्पिबेति माध्यन्दिने । १४ । यत्र विजानाति ब्रह्मन्सोमो
 ऽस्कन्निति तमेतयालभ्याभिमन्त्रयते

अभूहेवः सविता वन्द्यो नू न इदानीमह उपवाच्यो
नृभिः ।

वि यो रत्ना भजति मानवेभ्यः श्रेष्ठं नो अत्र द्रविणं
यथा दधदिति ॥ १५ ।

ये अग्नयो अप्स्वन्नरिति सप्तभिरभिजुहोति । १६ । अध्वर्युः
प्रतिप्रस्थाता प्रस्तोतोज्ञाता प्रतिहर्ता ब्रह्मा सुन्वन्समन्वारब्धा
बहिष्पवमानाय विसृष्य वैप्रुषान्होमाञ्जुहति द्रप्सश्चस्कन्देति ।

यस्ते द्रप्सः स्कन्दति यस्ते अंशुर्बाहुच्युतो धिषणाया उ-
पस्थात् ।

अध्वर्योर्वा परि यः पविचाक्षं ते जुहोमि मनसा वष-
ट्कृतम् ॥

द्रप्सः पातीतो ऽत्यस्यवश्च यः परः सुचः ।

अयं देवो बृहस्पतिः सं तं सिञ्चतु राधसे ॥

यस्ते द्रप्सः पतितः पृथिव्यां धानासोमः परीवापः क-
रम्भः ।

अयं देवो बृहस्पतिः सं तं सिञ्चतु वर्चसे ॥

यन्मे स्कन्नमिति । १७ । ॥ ६ ॥ १६ ॥

चात्वालाहक्षिणत उपविशन्ति । १ । दोषो गायेति जप-
न्नुज्ञातारमीक्षते । २ । स्तोत्रोपाकरणात्प्रस्तोता ब्रह्माणमाम-
न्वयते ब्रह्मन्स्तोष्यामः प्रशास्तरिति । ३ । तत्र रश्मिरसि क्ष-
याय त्वा क्षयं जिन्व । सवितृप्रसूता बृहस्पतये स्तुत । देव स-
वितरेतत्ते प्राह तत्र च सुव प्र च यज । आयुष्मत्या ऋचो

मापगाया तनूपात्सामः । सत्या व आशिषः सन्तु सत्या आ-
 कृतयः । ऋतं च सत्यं च वदत । बृहस्पते ऽनुमत्यो भूर्जनदि-
 न्द्रवन्त इत्युक्ता स्तुतेति प्रथमया स्वरमाचया प्रसीति । मध्य-
 मया माध्यंदिने । उत्तमया तृतीयसवने । ४ । भुव इति मा-
 ध्यंदिने । स्वरिति तृतीयसवने । ५ । उक्थ्यादिष्वहीने चो
 भूर्भुवः स्वर्जनवृधत्करदुहन्महत्तच्छमोमिति च । ६ । विष्यधे-
 मानयोः सवृतसोमयोः स्तोमभागानामुपर्युपरि स्तुतेषु स्तुतो-
 र्जं स्तुत देवस्य सवितुः सवे । बृहस्पतिं वः प्रजापतिं वो व-
 सूनवो देवान् रुद्रान्वो देवानादित्यान्वो देवान्साध्यान्वो देवा-
 नाध्यान्वो देवान्विश्वान्वो देवान्सर्वान्वो देवान्विश्वातस्परि
 हवामहे । जनेभ्यो ऽस्माकमस्तु केवल इतः कृणोतु वीर्यमि-
 ति जपन्यरेषां ब्रह्माणमवेक्षेत । ७ । स्तुतस्य स्तुतमस्यूर्जस्व-
 त्ययस्वत् । ऊर्जं मह्यं स्तुतं दुहामा मा स्तुतस्य स्तुतं गमेत् ।
 इन्द्रियावन्तो हवामहे धुक्षीमहि प्रजामिषम् । सा मे सत्या-
 शीर्देवेष्वस्तु । ब्रह्मवर्चसं मा गमयेदिति स्तोत्रमनुमन्त्रयते । ८ ।
 इन्द्रस्य कुक्षिरित्यासिक्ते मोमे पूतभृतम् । ९ । स्तुते बहिष्य-
 वमाने वाचयति श्येनो ऽसीति । वृषासीति माध्यंदिने । ऋ-
 भुरसीत्यार्भवे । १० । ब्राह्मणोक्तानित्यनुब्राह्मणिनः । ११ । अ-
 थाध्वर्युराहामीदमीन्विहर बर्हि स्तृणीहि परोडाशानलंकुर्वि-
 ति । १२ । ॥ ७ ॥ १७ ॥

आमीध्र आमीधीयादङ्गारैर्ध्वं सवने विहरति । शलाकाभि-
 स्तृतीयसवनम् । प्रत्यङ्मुखो होतृमैत्रावरुणब्राह्मणाच्छंसिपो-

तृनेष्ट्रच्छावाकानां धिष्येषु मार्जालीये । १ । तच्चैव प्रत्यान-
यति । २ । अनु पृष्ठचामास्तीर्य पुरोडाशानलंकुरुते । ३ । ये
अग्रयो विहता धिष्याः पृथिवीमनु । ते नः पान्तु ते नो ऽव-
न्तु तेभ्यो नमस्ते नो मा हिंसिषुरिति विहताननुमन्त्रयते । उ-
त्तरयोः सवनयोः पुनर्मैत्रिन्द्रियमिति । आहवनीयमपरेणेत्यु-
क्तम् । ४ । प्रवृताः प्रवृताहुतीर्जुहति जुष्टो वाचे भुयासं जु-
ष्टो वाचस्पतये देवि वाग्यद्वाचो मधुमत्तमं तस्मिन्मा धाः
स्वाहा । वाचे स्वाहा वाचस्पतये स्वाहा सरस्वत्यै स्वाहेति ।
मनसा चतुर्थीम् । ५ । सप्ताहुतीरित्येके सरस्वते स्वाहा महो-
भ्यः संमहोभ्यः स्वाहा । ऋचा स्तोममिति । ६ । वषामार्ज-
नान्त उपोत्थाय दिवस्पृष्ट इत्यादित्यमुपतिष्ठन्ते । ७ । मा प्र
गामेत्याव्रज्याहवनीयं निर्मथ्यं यूपमादित्यमग्रयः सगरा स्थ
सगरेण नाम्ना रौद्रेणानीकेन पात माग्रयः पिपृत माग्रयो
गोपायत मा नमो वो ऽस्तु मा मा हिंसिष्टेति । ८ । आग्नी-
ध्रीयमुत्तरेण सदो ऽभिव्रजन्ति । ९ । धिष्यवन्तो यजमानश्च
पूर्वया द्वारा प्रसर्पन्ति । अपरे ऽपरया । १० । सदः प्रसृप्स्य-
न्तो धिष्यान्ममस्कुर्वन्ति धिष्येभ्यो नमो नम इति । ११ ।
द्रष्टे नम इति द्रष्टारं प्रसर्पन्तः । उपश्रोत्रे नम इत्युपश्रोता-
रम् । १२ । चात्वालोत्करशामिचोवध्यगोहास्तावाग्नीध्रीया-
च्छावाकवादं मार्जालीयं खरं धिष्यान्त्यांशोपतिष्ठन्ते ऽग्र-
यः सगरा स्थेति । १३ । उर्वन्तरिक्षं वीहीति सदो ऽभिमृश-
न्ति । देवीर्द्धारो मा मा संताम्रं लोकं मे लोककृता कृणुत-
मिति द्वार्ये । १४ । प्रसृप्यानुस्थाचे नम इत्यनुस्थातारम् । उ-

क्षरेण धिष्यान्परिक्रम्य स्वंस्वं धिष्यामभिप्रसृप्ता उपद्रष्टे न-
म इत्युपद्रष्टारम् । १५ । उपविश्य जपन्त्यभि त्वेन्द्रेति स्तोत्रम्
। १६ । यजमानः सदस्यो ब्रह्माणं दक्षिणेन स्तोत्रानुमन्त्रणा-
ज्जनदिति मनसा । १७ । विसंस्थिते यथाधिष्यामुक्षरेण पू-
र्वया द्वारा निष्क्रामन्ति । मैत्रावरुणधिष्यामधिष्यावन्तः
। १८ । ॥ ८ ॥ १८ ॥

सवनीयपुरोडाशानामैन्द्रान् । १ । द्विदेवत्यानामैन्द्रवायव-
स्य होमौ वायुरन्तरिक्षस्येन्द्रवायू इति । २ । मैत्रावरुणस्य
मित्रावरुणौ वृष्ट्या इति । ३ । आश्विनस्याश्विना ब्रह्मणेत्य-
र्धर्चेन । ४ । प्रस्थितैश्चरिष्यन्नध्वर्युः संप्रेष्यति होतर्यज प्रशास्त-
ब्राह्मणाच्छंसिन्योतर्नेष्टरमीदिति । ५ । इन्द्र त्वा वृषभं वयमि-
ति ब्राह्मणाच्छंसी यजति । उत्तराभ्यां पोत्रामीधौ । ६ । या-
ज्यानामन्तः स्रवते । ७ । येऽ यजामहे वौऽषडित्याद्यन्तावा-
दिभ्युतावनवानम् । ८ । प्रातःसवने वषट्कृत्य वागोजः सह
ओजो मयि प्राणापानावित्यनुमन्त्रयते । ९ । सोमस्याये वी-
हीत्यन्तमुतेनानुवषट्कुर्वन्ति । १० । शुक्रमन्थिचमसहोमानैन्द्रा-
निन्द्रो दिव इति । ११ । अनुवषट्काराणामा देवानामित्यनु-
होमांश्च मैत्रावरुणमैन्द्रं मारुतं त्वाष्ट्रमाग्नेयम् । १२ । अग्नी-
धेष्टे ऽध्वर्युराहायाडमीदिति । अयाडित्यमीत् । १३ । पूर्ववदि-
डाभक्षः । १४ । सदसि सोमान्भक्षयन्त्युपहृताः प्राशिचवत्
। १५ । प्रतीक्ष्य प्रतिगृह्यामिहुतस्येन्द्रपीथस्येन्दोरिन्द्रियावतः ।
यो भक्षो गोसनिरश्वसनिर्धनसनिः प्रजासनिलोकसनिः । त-

स्य त उपहूतस्योपहूतो भक्षयामि गायत्रेण छन्दसा तेजसा
ब्राह्मणवर्चसेनेति । १६ । चेष्टुभेनेति माध्यंदिने । जागतेनेति
तृतीयसवने । अनुष्टुप्छन्दसेति पर्यायेषु । पङ्क्तिच्छन्दसेति सं-
धिचमसेषु । अतिच्छन्दसेत्यग्नोर्याम्नि । १७ । भक्षित आत्मा-
नं प्रत्यभिमृशन्ति

शं नो भव हृद आ पीत इन्दो पितेव सोम सूनवे सु-
शेवः ।

सखेव सख्य उरुशंस धीरः प्र ण आयुर्जीवसे सोम
तारीः ॥

हिन्वा मे गात्रा हरिवो गणान्मे मा व्यरीषः ।

शिवो मे सप्रधीनुपतिष्ठ मामेवा माभिरभिगा इति
॥ १८ ।

चमसानाथाययन्त्या पायस्व सं ते पयांसीति । १९ । तत्र
श्लोकः ।

पञ्चैव कृत्वश्चमसान्यज्ञ आप्याययेत्कविः ।

आज्ये मरुत्वतीये च प्रस्थिताश्चापि सर्वश इति ॥ २० ।

अच्छावाकचमसहोममैन्द्रायम् । २१ । यद्यन्नन्यामीधीये । २२ ।

सदस्युपविष्टा यथाप्रैषमृतून्यजन्ति मरुतः पोत्रादिति । २३ ।

॥ ९ ॥ १९ ॥

प्रथमोक्तमाभ्यां पोता । द्वितीययामीध्रः । तृतीयया ब्राह्म-
णाच्छंसी । १ । यजमानो ऽतिप्रेष्यति होतरेतद्यजेति । २ ।
नानुवषट्कुर्वन्ति । ३ । तत्र श्लोकः ।

द्विदेवत्यानृतुयाजान्यश्च पान्नीवतो यः ।

आदित्यग्रहसावित्रावेते नानुवषट्कृता इति ॥ ४ ।

ऋतुहोमानैन्द्रं मारुतं त्वाष्ट्रमाग्नेयमैन्द्रं मैत्रावरुणं चतुरो द्रा-
विणोदसानाश्विनं गार्हपत्यम् । ५ । ऋतुपात्रे भक्षयन्ति लि-
म्पन्ति वावजिघ्रन्ति वा को ऽसि यशो ऽसि यशोदा असि
यशो मयि धेहीति । ६ । नाराशंसांस्तूष्णीं प्रतिगृह्य भक्षयन्ति
नराशंसपीतस्य देव सोम ते नृभिः द्युतस्य मतिविदः । ऊमैः
पितृभिर्भक्षितस्योपहृतस्योपहृतो भक्षयामीति । ७ । ऊर्वैरिति
माध्यंदिने । काव्यैरिति तृतीयसवने । ८ । मनो न्वा हुवाम-
हीति मन उपाह्वयन्ते । ९ । पञ्चकृत्वो नाराशंसाभक्षयन्ति
। १० । तत्र श्लोकः ।

पञ्चैव कृत्वश्चमसाचाराशंसेषु भक्षयेत् ।

होतुः पूर्वेषु शस्त्रेषु यानि प्रागाग्निमारुतादिति । ११ ।
आज्यशस्त्रादैन्द्राग्नम् । १२ । होत्रे प्रउगस्तोत्राय प्रसूति प्रे-
तिरसि धर्मणे त्वा धर्मं जिन्व । मैत्रावरुणायान्वितिरसि दिवे
त्वा दिवं जिन्व । ब्राह्मणाच्छंसिने संधिरस्यन्तरिक्षाय त्वान्त-
रिक्षं जिन्व । अच्छावाकाय प्रतिधिरसि पृथिव्यै त्वा पृथिवीं
जिन्वेति । १३ । प्रउगशस्त्राद्वैश्वदेवम् । मैत्रावरुणस्य मैत्रा-
वरुणम् । ब्राह्मणाच्छंसिन ऐन्द्रम् । अच्छावाकस्यैन्द्राग्नम्
। १४ । ब्राह्मणाच्छंस्युत्तमात्मतीहारात्त्रिर्हिङ्कृत्य शंसावोमित्य-
ध्वर्युमाह्वयते । १५ । हिङ्कारमनुरूपायोक्थमुखाय परिधानी-
यायै प्रगाथाय च । १६ । माध्यंदिने ऽयोनय एके । १७ । अ-
ध्वर्यो शंसावोमिति स्तोत्रियाय । अध्वर्यो शंसावोमिति नृ-

तीयसवने । १८ । आहावेषु शंसावो दैवेत्यध्वर्युः प्रतिगृणाति । १९ । ओथामो दैवेत्यवसाने । ओमोथामो दैवेति प्रणवे । ओमिति शस्त्रान्त उक्थसंपत्सु । २० । ओमुक्थशा यजोक्थ-
शा इति साम्ना शस्त्रमुपसंतनोत्यर्धर्चशो मन्द्रया वाचा । ब-
लीयस्या माध्यंदिने । बलिष्ठतमया तृतीयसवने । उत्तरिण्यो-
त्तरिण्योत्सहेदा समापनात् । २१ । ॥ १० ॥ २० ॥

आ याहि सुषुमा हि त आ नो याहि सुतावत इति स्तो-
त्रियानुरूपौ । १ । अयमु त्वा विचर्षण इत्युक्थमुखम् । उद्धेद-
भि श्रुतामघमिति पर्यासः । उक्तमा परिधानीया । २ । चि-
ष्प्रथमां चिरुक्तमामन्वाह । ३ । अर्धर्चशस्य ऋगन्तं प्रणवेनो-
पसंतनोति स्वरादिमपनीय । पच्छःशस्ये ऽर्धर्चानां शस्त्रान्तं
मकारान्तेनैव । ४ । शस्त्रोक्थं वाचीत्याह । उक्थं वाची-
न्द्रायेति माध्यंदिने । उक्थं वाचीन्द्राय देवेभ्य इति तृतीयस-
वने । ५ । उक्थसंपदः परिधानीयोत्तरा याज्या । ६ । अच्छा-
वाकभक्षादग्निः प्रातःसवने श्येनो ऽसि यथा सोमः प्रातःस-
वन इति यथासवनमाज्यं जुहोति । ७ । संस्थितहोमान् । ८ ।
संस्थितेसंस्थिते सवने वाचयति मयि भर्गो मयि महो मयि
यशो मयि सर्वमिति । ९ । प्रेषिता माध्यंदिनायौदुक्षरीमभ्य-
परया द्वारा निष्क्रम्याग्नीध्रीयात्सर्पन्ति । यजमानः पूर्वया
। १० । पुरस्ताद्धोमान् । ११ । उक्तमभिषवादि । १२ । पवमा-
नाय सदः प्रसर्पन्ति । १३ । आमन्त्रितः प्रसौति विष्टम्भो ऽसि
वृष्ट्यै त्वा वृष्टिं जिन्वेति । १४ । विहरणे धिष्यवाग्बहिश्चे-

द्विष्यामभ्येत्य परि त्वाप्त इति जपति । १५ । ब्रह्मा च । १६ ।
 दीक्षितो बहिर्वेद्यभ्याश्रावणे ऽस्तमये ऽभ्युदये वाग्रय उपा-
 ह्यध्वमिति । १७ । आतं मन्य इति दधिघर्महोमम् । १८ ।
 घर्मवद्भक्षः । १९ । रसप्राशन्या पशुपुरोडाशस्य । २० । एवा
 पाहीति प्रस्थितयाज्या । २१ । प्रस्थितहोमानैन्द्रान् । २२ ।
 गार्हपत्ये दाक्षिणहोमावुदु त्यं चित्रं देवानामिति । २३ । हि-
 रण्यहस्तो यजमानो बहिर्वेदि दाक्षिणा आयतीरा गाव इति
 प्रत्युत्तिष्ठति । २४ । हिरण्यमात्रेयाय ददाति । आग्नीध्रायोपब-
 र्हेणम् । २५ । अग्रेण गार्हपत्यं जघनेन सदो ऽन्तराग्नीध्रीयं च
 सदश्च चात्वालं चोदीचीर्दाक्षिणा उत्सृज्यमानाः सं वः सृज-
 त्विति द्वाभ्यामनुमन्त्रयते । २६ । ॥ ११ ॥ २१ ॥

यस्यां पूर्वे भूतकृत इति भागलिः । इहेदसाथेति कौशिकः
 । १ । अन्ततः प्रतिहर्चे देयम् । २ । मरुत्वतीयहोममिन्द्रो मा
 मरुत्वानिति । ३ । शस्त्रयाज्याया होत्रादिभ्यः प्रसौति प्रवास्य-
 ह्रे त्वाहर्जिन्व । अनुवासि रात्रौ त्वा रात्रिं जिन्व । उशिगसि
 वसुभ्यस्त्वा वसूञ्जिन्व । प्रकेतो ऽसि रुद्रेभ्यस्त्वा रुद्राञ्जिन्वेति
 । ४ । निष्केवल्यस्य माहेन्द्रम् । ५ । प्रशास्त्रादीनामैन्द्रम् । ६ ।
 तं वो दस्ममृतीषहं तत्त्वा यामि सुवीर्यमिति स्तोत्रियानुरुपौ
 । ७ । द्वे तिस्रः करोति पुनरादायम् । प्रथमां शस्त्वा तस्या उ-
 त्तमं पादमभ्यस्यावसायोत्तरस्या अर्धर्चेन द्वितीयां शस्त्वा तस्या
 उत्तमं पादमभ्यस्योत्तरेणार्धर्चेन तृतीयां शंसति । ८ । एवं बा-
 र्हतानां स्तोत्रियानुरुपाणां प्रग्रथनम् । ९ । मध्यमोच्चैस्तरया

वाचा शंस्तव्यौ । १० । उदु त्वे मधुमत्तमा इति सामप्रगाथः
स्वरवत्या । ११ । इन्द्रः पूर्भिदातिरदित्युक्थमुखं पच्छः प्रति-
वीततमया । १२ । उदु ब्रह्माण्यैरत श्रवस्येति पर्यासः । १३ ।
एवेदिन्द्रमिति परिदधाति । परया यजति । १४ । अच्छावा-
कभक्षादादित्यग्रहहोमं यद्देवा देवहेडनमिति द्वाभ्यां पवमान-
सर्पणान्तम् । १५ । आशिरं पूतभृत्यासिच्यमानमाशीर्णं ऊ-
र्जमित्यनुमन्त्रयते । १६ । पवमानाय प्रसौति सुदितिरस्या-
दित्येभ्यस्त्वादित्याञ्जिन्वेति । १७ । अवदानहोममाग्नेयम् । १८ ।
ऐन्द्राममुक्थ्ये । ऐन्द्रं षोडशिनि । सारस्वतमतिराचे । १९ । प-
ञ्चेकादशिन्यामामेयं सौम्यं वैष्णवं सारस्वतं पौष्णं बार्हस्पत्यं
वैश्वदेवमैन्द्रमैन्द्रामं सावित्रं वारुणम् । २० । सवनीयहोमा-
दिन्द्रश्च सोमं पिबतं बृहस्पत इति प्रस्थितयाज्याहोमानैन्द्रं
मैत्रावरुणमैन्द्राबार्हस्पत्यं मारुतं त्वाष्ट्रमैन्द्रावैष्णवमाग्नेयम्
। २१ । हविर्धाने यथाचमसं दक्षिणतः स्वेभ्य उपासनेभ्यस्त्रींस्त्री-
न्युरोडाशसंवर्तानेतत्ते प्रततामहेति निपृणन्ति । २२ । अत्र पि-
तर इति जपित्वैतं भागमेतं सधस्थाः श्येनो नृचक्षा इत्यनुम-
न्त्रयते । २३ । ॥ १२ ॥ २२ ॥

आग्नीध्रीये हविरुच्छिष्टं भक्षयन्ति । १ । सावित्रग्रहहोमम्
। २ । वैश्वदेवयाज्याया धिष्ण्याहोमादैभिरग्र इत्युपांशु पाल्नी-
वतस्याग्नीध्रो यजति । ३ । तस्य होमम् । ४ । नेष्टुरूपस्थे धि-
ष्ण्यान्ते वासीनो भक्षयति । ५ । अग्निष्टोमसान्ने होत्रे प्रसौ-
त्योजो ऽसि पितृभ्यस्त्वा पितृञ्जिन्वेति । ६ । ध्रुवं ध्रुवेणेति

ध्रुवमवनीयमानमनुमन्त्रयते । ७ । आपिमारुतयाज्याहोमं प्र-
ति त्वं चारुमध्वरमिति संप्रेषित आमीध्र इत्युक्तम् । ८ । हारि-
योजनहोममा मन्दैरिति । ९ । तेनैव निष्क्रामन्ति । १० ।
आमीधीये सर्वप्रायश्चित्तीयाञ्जुहोति । ११ । अमी शकला-
न्सर्वे देवकृतस्यैनसो ऽवयजनमसि स्वाहा । पितृकृतस्य । म-
नुष्यकृतस्य । आत्मकृतस्य । अनाज्ञाताज्ञातकृतस्य ।

यद्यो देवाश्चकृम जिह्वया गुरु मनसो वा प्रयुती देव-
हेडनम् ।

अथावा यो नो अभि दुच्छुनायते तस्मिंस्तदेनो वसवो
नि धत्तनेति ॥

देवहेडनस्य सूक्ताभ्यां च । १२ । द्रोणकलशाङ्गाना हस्त आ-
दाय भस्मान्ते निवपन्ते । १३ । चात्वालादपरेणाध्वर्यासादि-
तानप्सु सोमचमसान्वैष्णव्यर्चा निनयन्ति । १४ ।

उभा कवी युवाना सत्यादा धर्मणस्पति ।

सत्यस्य धर्मणा वि सख्यानि सृजामह

इति सख्यानि विसृजन्ते । १५ । सं सख्यानीति संसृजन्ते ऽहर्गणे
प्रागुत्तमात् । १६ । आमीधीये दधि भक्षयन्ति दधिकाव्य इति ।
१७ । पत्नीसंयाजेभ्यः शालामुखीयमुपविशति । १८ । दक्षि-
णासंचरेणाहवनीयमपरेणातिव्रज्य समिष्टयजुर्भ्यः संस्थितहो-
माञ्जुहोति । १९ । अप्स्ववभृथेष्ट्यामप्सु त इति पुरस्ताद्धोमा-
न्साविकान्संस्थितहोमान्वारुणं त्वं नो अमे स त्वं न इति । २० ।
इडान्तानुयाजानैके । २१ । सोमलिप्तानि दध्माभिजुहोत्यभूहेवो
द्रप्सवत्योर्यत्ते यावेत्येतैः । २२ । ॥ १३ ॥ २३ ॥

यस्ते यावा बाहुच्युतो अचुच्योन्नरो यद्वा ते हस्तयोर-
धुक्षन् ।

तत्त आप्यायतां तस्ते निष्ट्यायतां सोम राजन् ॥ a

यस्ते याव्वा चिच्छिदुः सोम राजन्प्रियायङ्गा सुकृता
पुरुषि ।

तत्संधत्स्वाज्येनोत वर्धयस्वानागसो यथा सदमित्सं-
क्षियेम ॥ b

यां ते त्वचं विभिदुर्था च योनिं यद्वा स्थानात्प्रच्युतो य-
दि वासुतो ऽसि ।

त्वया सोम क्लृप्तमस्माकमेतदुप नो राजन्सुकृते ह्यस्व ॥ c
सं प्राणापानाभ्यां समु चक्षुषा सं श्रोत्रेण गच्छस्व सो-
म राजन् ।

यस्ते विरिष्टं समु तत्त एतज्जानीतान्नः संगमने पथी-
नाम् ॥ d

अहाः शरीरं पयसा समेत्यन्यो अन्यो भवति वर्णो
अस्य ।

तस्मै त इन्द्रो हविषा विधेम वयं स्याम पतयो रयी-
णाम् ॥ e

अभिक्षरन्ति जुहो घृतेनाङ्गा पुरुषि तव वर्धयन्ति ।

तस्मै ते सोम नम इवषट्चोप नो राजन्सुकृते ह्य-
स्व ॥ f १ ।

कृष्णाजिनं निधाय संप्रोक्षति । २ । अपां सूक्तैरित्याहुपस्प-
र्शनान्तम् । ३ । उद्वयमित्युत्क्रामन्ति । ४ । अपाम सोममग-

न्म स्वरित्याव्रजन्ति । ५ । अपो दिव्या इत्याहवनीयमुपतिष्ठ-
 न्ते । ६ । विमुञ्चामीत्यादि मार्जनान्तम् । ७ । उदयनीया प्रा-
 यणीयावत् । पथ्यायाश्चतुर्थम् । ८ । अन्तः । ९ । संस्थानूबन्धा-
 यामपराजितायां तिष्ठन्त्यां सपत्नहनमिति कामं नमस्करोति
 । १० । यूपैकादशिनी चेद्वपामार्जना त्वाष्ट्रः पशुः । ११ । पर्य-
 मिकृतस्योत्सर्गः । १२ । अस्याज्यावदानहोमं वशापशुपुरोडा-
 शाद्देविकाहविषा । १३ । अयं ते योनिरित्यरण्योरमिं समारो-
 पमाणमनुमन्त्रयते । या ते अग्ने यज्ञिया तनूस्तया मे ह्यारोह
 तया मे ह्याविश । अयं ते योनिरित्यात्मन् । १४ । अपमित्य-
 मप्रतीक्षमिति वेदिमुपोष्यमाणाम् । १५ । सक्तुहोमे विश्वलोप
 विश्वदावस्य त्वासक्तुहोमीत्याह । १६ । यो अमावर्ति नमस्कृ-
 त्य तेनैव निष्क्रामन्ति । १७ । उपावरोहेति मथ्यमानमनुम-
 न्त्रयते । १८ । इत्यग्निष्टोमः । १९ । अल्पस्व एकगुनापि यजेत
 । २० । ॥ १४ ॥ २४ ॥

॥ इत्यथर्ववेदे वैतानसूचे तृतीयोऽध्यायः समाप्तः ॥

अग्निष्टोमसाम्नो होत्रे षोडशस्तोत्रेणान्यग्निष्टोमे । उक्थ्ये
मैत्रावरुणादिभ्यः प्रसौति तन्तुरसि प्रजाभ्यस्त्वा प्रजां जिन्व ।
रेवदस्योषधीभ्यस्त्वौषधीर्जिन्व । पृतनाषाडसि पशुभ्यस्त्वा प-
शूञ्जिन्वेति । १ । एतेषां याज्याहोमानिन्द्रावरुणा सुतपौ बृ-
हस्पतिर्न उभा जिग्यथुरिति । २ । वयमु त्वामपूर्य यो न इद-
मिदं पुरेति स्तोत्रियानुरूपौ । ३ । स्तोत्रियस्य प्रथमां शस्त्वा
तस्या उत्तमं पादं द्वितीयस्याः पूर्वण संधायावसाय द्वितीयेन
द्वितीयां शंसति । तस्या एवोत्तममुत्तरेण संधायावसायोत्तमे-
न तृतीयाम् । ४ । एवं काकुभानां स्तोत्रियानुरूपाणां प्रयथ-
नम् । ५ । इतः पच्छः शंसति । ६ । प्र मंहिष्ठाय बृहते बृहद्रय
इत्युक्थ्यमुखम् । ७ । उदप्रुतो न वयो रक्षमाणा इति बार्हस्प-
त्यं सांशंसिकम् । ८ । अच्छा म इन्द्रं मतयः स्वर्विद इति प-
र्यासः । ९ । इत्यैकाहिकानाम् । १० । उत्तमया परिदधाति प-
रया यजति । ११ । षोडशिनि ग्रहमुपतिष्ठते

य आबभूव भुवनानि विश्वा यस्मादन्यन्न परं किंच-
नास्ति ।

प्रजापतिः प्रजाभिः संविदानस्त्रीणि ज्योतींषि दधते स
षोडशीति । १२ ।

होचे प्रसौत्यभिजिदसि युक्तधावेन्द्राय त्वेन्द्रं जिन्वेति । १३ ।
 षोडशियहस्येन्द्र जुषस्वेति । इन्द्र षोडशिन्नोजः संस्थं देवेष्व-
 सि । ओजस्वन्तं मामायुष्मन्तं मनुष्येषु कृणुहि । तस्य त
 उपहूतस्योपहूतो भक्षयामीति भक्षयन्ति द्वौद्वौ । चयच्छन्दो-
 गाः । १४ । घर्मेवत्सत्त्वे । १५ । ॥ १ ॥ २५ ॥

अतिरात्रे होचादिभ्यः प्रसौत्यधिपतिरसि प्राणाय त्वा प्रा-
 णं जिन्व । धरुणो ऽस्यपानाय त्वापानं जिन्व । संसर्पो ऽसि
 चक्षुषे त्वा चक्षुर्जिन्व । वयोधा असि ओचाय त्वा ओचं जि-
 न्वेति । १ । होमानैन्द्रान् । आश्विनादाश्विनम् । २ । स्तोत्रि-
 यानुरूपयोः प्रथमानि पदानि पुनरादायमर्धर्चेशस्यवच्छंसति ।
 मध्यमे पर्याये मध्यमानि । उत्तम उत्तमानि । ३ । प्रातःसव-
 नवदाहावोकथसंपदावस्वरौ । ४ । वयमु त्वा तदिदं वय-
 मिन्द्र त्वायव इति स्तोत्रियानुरूपौ । ५ । ऊर्ध्वं सर्वत्र चीणि
 सूक्तानि । अन्यं पच्छः पर्यासः । ६ । य उदचीति परिधानी-
 या । अप्सु धूतस्येति याज्या । ७ । मध्यमे चिवृदसि चिवृते
 त्वा चिवृतं जिन्व । प्रवृदसि प्रवृते त्वा प्रवृतं जिन्व । स्ववृद-
 सि स्ववृते त्वा स्ववृतं जिन्व । अनुवृदस्यनुवृते त्वानुवृतं जि-
 न्वेति । ८ । अभि त्वा वृषभा सुते ऽभि प्र गोपतिं गिरेति
 स्तोत्रियानुरूपौ । ९ । बर्हिर्वा यत्स्वपत्यायेति परिधानीया ।
 प्रोयां पीतिमिति याज्या । १० । उत्तम आरोहो ऽस्यारोहाय
 त्वारोहं जिन्व । प्ररोहो ऽसि प्ररोहाय त्वा प्ररोहं जिन्व । सं-
 रोहो ऽसि संरोहाय त्वा संरोहं जिन्व । अनुरोहो ऽस्यनुरोहाय

त्वानुरोहं जिन्वेति । ११ । योगेयोगे तवस्तरं युञ्जन्ति ब्रह्मरु-
षमिति स्तोत्रियानुरूपौ । १२ । अथाः पूर्वेषामिति परिधा-
नीया । उती शचीव इति याज्या । १३ । होष आग्निनाय प्र-
सौति वसुको ऽसि वस्यष्टिरसि वेषधीरसि । वसुकाय त्वा व-
स्यष्ट्यै त्वा वेषश्चिद्यै त्वा । वसुकं जिन्व वस्यष्टिं जिन्व वेष-
श्चियं जिन्वेति । १४ । एवं चतुःसंस्थो ज्योतिष्टोमो ऽत्यग्निष्टो-
मवर्जम् । १५ । एष सोमानां प्रकृतिः । १६ । ॥ २ ॥ २६ ॥

वाजपेयः शरदि । १ । सर्वः सप्तदशः । २ । हिरण्यस्रज ऋ-
त्विजः । ३ । मरुत्वतीयाद्वाहस्पत्येष्टिः । ४ । आज्यभागादीडा-
न्ता । ५ । यूपमारोह्यमाणो यजमान आह देवस्य सवितुः स-
वे स्वर्गं वर्षिष्ठं नाकं रुहेयं पृष्ठात्पृथिव्या अहमिति । ६ । आ-
हूढो यावत्त इति वीक्षते । ७ । अवरुह्य भूमे मातरिति यूप-
वासांसि ब्रह्मणे ददाति । ८ । तीर्थदेशे रथचक्रमारुह्यापराजि-
ताभिमुखो ऽश्वरथानीक्षमाण आसीनो वाजसामाभिगायति
चिराविर्मर्या आ वाजं वाजिनो ऽगमन् । देवस्य सवितुः स-
वे स्वर्गमर्वन्तो जयेमेति । ९ । तद्धो गायेति स्तोत्रियः । १० ।
अभिप्लवस्तोत्रियानावपते । ११ । माध्यंदिन इन्द्र क्रतुं न आ
भरेति स्तोत्रियः । इन्द्र ज्येष्ठमुदु त्वे मधुमत्तमा इति वा । १२ ।
कन्नथ्यो अतसीनामिति सामप्रगाथः । १३ । अहीनसूक्तमाव-
पते । १४ । तृतीयसवने य एक इद्विदयते य इन्द्र सोमपातम
इत्युक्थस्तोत्रियानुरूपौ । १५ । ऊर्ध्वं षोडशिनो होत्रे नाभुर-
सि सप्तदश प्रजापतिरसि प्रजापतिष्ट्वा प्रजापतिं जिन्वेति

। १६ । बृहस्पतिसवं परियज्ञमेके । १७ । अग्नोर्यामिण गर्भकारं
 शंसति । १८ । युञ्जन्ति ब्रह्मरूषमिति स्तोत्रियम् । अभित
 आ याहीति । १९ । भिन्धि विश्वा अप द्विष इत्यनुरूपम् । अ-
 भित आ नो याहीति । २० । वाजपेयवदावापः । २१ । मार्ध्य-
 दिने यद्वाव इन्द्र ते शतं यदिन्द्र यावतस्त्वमिति स्तोत्रियानु-
 रूपौ । अभितःस्तोत्रियानुरूपौ सामप्रगाथात् । २२ । इन्द्र चि-
 धातु शरणमिति सामप्रगाथः । २३ । सुकीर्तिवृषाकपी साम-
 सूक्तमहीनसूक्तमावपते । २४ । तृतीयसवने सुरूपकृत्नुमूतये
 शुष्मिन्तमं न ऊतय इति स्तोत्रियानुरूपौ । अभितःस्तोत्रि-
 यानुरूपौ । २५ । शेषं पृष्ठचषष्ठवत्सातिराचम् । २६ । अतिरि-
 त्तोक्थेषु होचादिभ्यः प्रसौत्याक्रमो ऽस्याक्रमाय त्वाक्रमं जि-
 न्व । संक्रमो ऽसि संक्रमाय त्वा संक्रमं जिन्व । उत्क्रमो ऽस्यु-
 त्क्रमाय त्वोत्क्रमं जिन्व । उत्क्रान्तिरस्युत्क्रान्त्यै त्वोत्क्रान्तिं जि-
 न्वेति । २७ । तमिन्द्रं वाजयामसि महौ इन्द्रो य ओजसेति
 स्तोत्रियानुरूपौ । उत्तरौ वा । २८ । आ नूनमश्विना युवं तं वां
 रथमिति सूक्ते । पूर्वस्य दशमीं द्वादशीमुत्तरं च पच्छः । २९ ।
 मधुमतीरोषधीरिति परिधानीया । उत्तरा याज्या । ३० । ॥ ३ ॥
 २७ ॥

॥ इत्यथर्ववेदे वैतानसूत्रे चतुर्थो ऽध्यायः समाप्तः ॥

काममप्रथमयज्ञे ऽपिः । १ । स महाव्रते नित्यम् । २ । फा-
 ल्गुन्यां सन्ने पौषाम् । ३ । तद्गुणानुरोधात्प्राजापत्ये पशौ स-
 मिध्यमानवतीमनु समास्त्वाम् इति जपति । ४ । य आत्मदा
 इत्यवदानानाम् । ५ । अष्टम्यामुखासंभरणीया । ६ । अष्टगृही-
 तस्यर्चा स्तोममिति । ७ । परि त्वाम् इति मृत्पिण्डं परिलि-
 ख्यमानम् । ८ । पुरीषो ऽसीत्यभिमृश्यमानम् । ९ । त्वामप
 इति पुष्करपर्णे निधीयमानम् । १० । आपो हि हेति पला-
 शपाखेटेनाभिषिच्यमानम् । ११ । पृथिवीं त्वा पृथिव्यामित्यु-
 खां क्रियमाणाम् । पुनःकरण इति भगलिः । १२ । तृतीयया
 पच्यमानाम् । १३ । आमावास्येनेष्टे दीक्षणीयायां वैश्वानरा-
 दित्ययोश्च यदमे यानि कानि चिदित्युख्ये समिध आधीयमा-
 नाः । १४ । संशितं म इत्युख्यमुन्नीयमानम् । १५ । आ त्वा-
 हार्षमित्युन्नीतम् । १६ । उदुत्तममिति पाशानुन्मुच्यमानान्
 । १७ । संवत्सरमुख्यं विभर्ति सद्यो वा । १८ । आ नो भरेति
 वनीवाहने वाचयति । १९ । गर्भो अस्योषधीनामित्युख्यं भ-
 स्माप्स्वोपमानम् । २० । सह रय्या निवर्तस्वेति द्वाभ्यामुप-
 मादीयमानम् । २१ । पुनस्त्वेत्युख्ये समिध आधीयमानाः

। २२ । दीक्षान्ते वि मिमीष्वेति वेद्यमिमम् । २३ । अपेत वी-
 तेति गार्हपत्यमुदुह्यमानम् । २४ । अयं ते योनिरिति गार्ह-
 पत्येष्टका निधीयमानाः । २५ । नमो ऽस्तु ते निर्ऋत इति पि-
 श्युपवीती नैर्ऋतीः । २६ । यत्ते देवीति शिष्यासन्दीरुक्त्रपा-
 शन्नैर्ऋत्यां प्रासने । २७ । अनपेक्षमाणा एत्य निवेशनः सं-
 गमन इत्यैन्द्रा गार्हपत्यमुपतिष्ठन्ते । २८ । प्रायणीयादि । २९ ।
 सीरा युञ्जन्तीति सीरं युज्यमानम् । ३० । लाङ्गलं पवीरवदि-
 ति कर्षमाणम् । ३१ । कृते योनावित्योषधीरावपन्नम् । ३२ ।
 ब्रह्म जज्ञानमिति रुक्मं निधीयमानम् । ३३ । हिरण्यगर्भे इति
 हिरण्यपुरुषम् । ३४ । ॥ १ ॥ २८ ॥

मधु वाता इति कूर्ममभ्यज्यमानम् । १ । विष्णोः कर्मा-
 णीत्युलूखलमुसलं निधीयमानम् । २ । अजो हीत्यजशिरः । ३ ।
 पूर्वाह्निकीरूपसदो ऽनु चितीश्चिन्वन्ति । ४ । वार्चहत्याय श-
 वसे वि न इन्द्र मृगो न भीमो वैश्वानरो न ऊतय इति चि-
 त्तिंचितिं पुरीषाच्छन्नाम् । ५ । अग्ने जातानिति द्वाभ्यां पञ्च-
 म्यां चितावसपत्नेष्टका निधीयमानाः । ६ । एकात्रिंशत्स्तो-
 मभागैः स्तोमभागिकीः । ७ । त्वामग्ने पुष्करादधीति गाय-
 त्रीरबोध्यमिरिति चैष्टुभीः सं समिदित्यानुष्टुभीरग्निं होतारं म-
 न्य इत्यतिच्छान्दसीर्गार्हपत्य उक्थम् । ८ । अयमग्निः सत्यतिर्ये-
 ना सहस्रमिति पुनश्चिती । ९ । मा नो देवा भवाशर्वो मृडतं
 यस्ते सर्पे इति रौद्रान् । १० । अशमवर्म म इति परिश्रितः
 । ११ । हवनप्रासनादामीध्रो या आपो दिव्या इति चितिं प-

रिषिञ्चति । १२ । इदं व आपो हिमस्य त्वोप द्यामुप वेतसम-
पामिदमिति मण्डूकावकावेतसैर्दक्षिणादिकप्रतिदिशं विकृ-
ष्यमाणाम् । १३ । यो विश्वचर्षणिरित्यौपवसथ्ये षोडशगृही-
तार्थस्य । स नः पिता जनितेत्युत्तरार्थस्य । १४ । उदेनमुत्तरं न-
येति समिध आधीयमानाः । १५ । संप्रेषितो ऽप्रतिरणं जपति
। १६ । क्रमध्वमग्निनेति चतसृभिश्चितिमारोहन्ति । १७ । तां
सवितरिति समिध आधीयमानाः । १८ । चत्वारि ऋक्षाभ्यर्च-
तेति जपति । अग्ने अच्छेति तिस्रो । अर्यमणं बृहस्पतिमिति
द्वे । १९ । वाजस्य नु प्रसव इति वाजप्रसवीयहोमान् । २० ।
सं मा सिञ्चन्वित्यभिषिच्यमानं वाचयति । २१ । ये भक्षय-
न्त एतं सधस्था इति द्वे । २२ । येना सहस्रमिति वैश्वकर्मण-
होमान् । २३ । ॥ २ ॥ २९ ॥

अग्निचित्सोमातिपूतः सोमवामी सौचामण्याभिषिच्यते
। १ । उत्क्रान्तश्चेयसः श्रैष्ठ्यकामस्य । २ । नानिष्टसोमः । ३ ।
आदित्येष्टिः । ४ । ऐन्द्रः पशुः । ५ । रसप्राशन्या या बभ्रव इ-
त्योषधीभिः सुरां संधीयमानाम् । ६ । वायोः पूत इति सो-
मातिपूतस्य पाथ्यमानाम् । ७ । सोमवामिनः प्राङ्सोम
इति विकृतेन । ८ ।

अथर्यो अद्रिभिः सुतं सोमं पविच आसृज ।

पुनीहीन्द्राय पातव

इत्यध्वर्यु पावयन्तम् । ९ । गृहीतेष्वज्येषु कुविदङ्ग यवमन्त
इति पयोपहान्गृह्णन्तम् । १० । वपामार्जनाद्युवं सुरामम-

श्विनेति चतसृभिः पयःसुरायहाणां सौराणां न भक्ष्यम् । ११ ।
आश्विनस्यैके

यमश्विना नमुचेरासुरादधि सरस्वत्यसुनोदिन्द्रियाय ।

इमं तं शुक्रं मधुमन्तमिन्दुं सोमं राजानमिह भक्षया-
मीति । १२ ।

पुनन्तु मा गिरावरगराटेषु यन्निरिष्विति शतातृष्णामासिच्य-
मानाम् । १३ । उदीरतामिति द्वे बर्हिषदः पितर उपहृता नः
पितरो ऽमिष्वात्ता इति पञ्च जपति । १४ । आश्विनसार-
स्वतैन्द्रपशूनां वनस्पतियागादभिषिच्यमानमो भूर्भुवः स्वर्ज-
नदोमिति वाचयति । १५ । सामगानाय प्रेषितः

बृहदिन्द्राय गायत मरुतो वृचहन्तमम् ।

येन ज्योतिरजनयन्तावृधो देवं देवाय जागृवी-
त्यैन्द्र्यां बृहत्यां संशानानि गायति । १६ । सं त्वा हिन्वन्ति धा३-
यितायिभिः सं त्वा ऋणन्ति सं त्वा शिषन्ति सं त्वा ततश्चुरिति
प्रतिपदः । १७ । संश्रवसे विश्रवसे सत्यश्रवसे अश्रवस इति निध-
नानि । १८ । संजित्यै विजित्यै सत्यजित्यै जित्या इति क्षत्रियस्य ।
संपुष्ट्यै विपुष्ट्यै सत्यपुष्ट्यै पुष्ट्या इति वैश्यस्य । १९ । सर्वे
निधनमुपयन्ति । २० । बर्हिर्होमादवभृथः । २१ । यद्देवा इति
मासरकुम्भं प्राप्यमानम् । २२ । दुपदादिवेति वासः । २३ ।
मैत्रावरुणायामिक्षोष्टिः । २४ । इन्द्राय वयोधसे पशुः । २५ ।
आदित्येष्टिः । २६ । दूरे चित्सन्तमिति प्रणवान्तया तानेन
मन्त्रोक्तमुपतिष्ठन्ते । २७ । ॥ ३ ॥ ३० ॥

॥ इत्यथर्ववेदे वैतानसूत्रे पञ्चमो ऽध्यायः समाप्तः ॥

माध्याः पुरस्तादेकादश्यां सप्तदशावराः सत्तमुपयन्तो ब्रा-
ह्मणोक्तेन दीक्षेरन् । १ । इष्टप्रथमयज्ञाः । गृहपतिर्वा । २ । त-
स्याग्नौ समोष्याग्नीन्नाजापत्येन यजन्ते । ३ । अह्नां विधान्या-
मेकाष्टकायामपूपं चतुःशरावं पक्त्वा प्रातरेतेन कक्षमुपोषेदयं
नो नभसस्पतिरिति मन्त्रोक्तदेवताभ्यां संकल्पयन् । ४ । यदि
दहति पुण्यसमं भवत्यथ न दहति पापसमम् । ५ । अथ ग-
वामयनम् । ६ । प्रायणीयचतुर्विंशमभिप्लवाश्चत्वारः पृष्ठच
इति प्रथमो मासः । ७ । एवं चत्वारः प्रायणीयचतुर्विंशव-
र्जम् । ८ । त्रयो ऽभिप्लवाः पृष्ठ्यो ऽभिजित्स्वरसामान इति
षष्ठः । ९ । अतिरिक्त आत्मा विषुवान् । १० । आवृत्त उत्तरः
पक्षः । ११ । स्वरसामानो विश्वजित्पृष्ठ्यो ऽभिप्लवाश्चत्वार
इति सप्तमः । १२ । एवं चत्वारः स्वरसामविश्वजिद्वर्जम् । १३ ।
अभिप्लवौ गवायुषी दशरात्र ऊर्ध्वस्तोमो महाव्रतमुदयनीय
इति द्वादशः । १४ । तदेतच्छ्रुत्वा ऽभिवदति

द्वावतिरात्रौ षट्शतमग्निष्टोमा द्वे विंशतिशते उक्थ्या-
नाम् ।

द्वादश षोडशिनः षष्टिः षडहा वैषुवतं चेति । १५ ।

चतुर्विंश इन्द्रमिन्द्राग्निनो बृहदित्याज्यस्तोत्रियः । इन्द्रा याहि
चिचभानो इति वा । १६ । अभिप्रवः सुराधसं प्र सु श्रुतं सुराधस-
मिति पृष्ठस्तोत्रियानुरूपौ बार्हतौ प्रगाथौ । मा चिदन्यद्वि
शंसत यच्चिद्वि त्वा जना इम इति वा । १७ । अस्मा इदु प्र
तवसे तुरायेत्यहीनसूक्तमावपते । १८ । अभिजिति विषुवति
विश्वजिति महाव्रते च य एक इद्विदयते य इन्द्र सोमपातम
इत्युक्थस्तोत्रियानुरूपौ । २० । अभिप्रव आ याहि सुषुमा
हि त इति षडाज्यस्तोत्रिया आरम्भणीयापर्यासवर्जम् । २१ ।
वार्चहत्याय शवसे शुष्मिन्तमं न ऊतय आ तू न इन्द्र मघ्न-
गुप नः सुतमागहि यदिन्द्राहं यथा त्वमपामूर्मिर्मदन्निवेति
तृचानावपते । २२ । तं वो दस्ममृतीषहमिति पृष्ठस्तोत्रियानु-
रूपौ । २३ । अभि प्र वः सुराधसमिति युग्मेषु । २४ । इन्द्रः
पूर्भिदातिरहासमर्कैर्य एक इद्व्यध्वर्षणीनां यस्तिग्ममृक्को वृ-
षभो न भीम इति संपातानामेकैकमहरहरावपते । पृष्ठे छ-
न्दोमेषु दशमे च । २५ । मध्यमेष्वेवा ह्यसि वीरयुरित्युक्थस्तो-
त्रियानुरूपाः । २६ । पृष्ठचषष्टे वनोति हि सुन्वन्क्षयं परीणसो
विश्वेषु हि त्वा सवनेषु तुञ्जत इति पारुच्छेपीरुपदधति द्वयोः
सवनयोः पुरस्तात्प्रस्थितयाज्यानाम् । यज्ञैः संमिष्टाः पृष्ठ-
तीभिर्ऋष्टिभिरित्यूतयाज्यानामुपरिष्ठात् । २७ । ॥ १ ॥ ३१ ॥

षडहे ऽभिप्रववदाज्यस्तोत्रियाः । प्रथमयोरावापः पृष्ठस्तो-
त्रियानुरूपौ च । १ । तृतीये बाजेषु सासर्हिर्भवेति पञ्चर्चः । २ ।

चतुर्थे पुरुष्टुतस्य धामभिरिति नव । ३ । पञ्चमे यहिन्द्राहं य-
था त्वमिति पञ्चदश । ४ । षष्ठे ऽभि प्र गोपतिं गिरेत्येकविंश-
तिः । ५ । तृतीयादीनां वयं घ त्वा सुतावन्त इति पृष्ठस्तोत्रि-
यानुरूपाः । ६ । चतुर्थे तुभ्येदिमा सवना श्रूर विश्वेति षट् पुर-
स्तात्संपाताः । तिस्रो ऽर्धर्चशः । ७ । पञ्चमे यच्चिद्धि सत्य सो-
मया इति पाङ्क्तं सप्तर्चम् । द्वाविंशत्यवसाय पञ्चमं संतनोति ।
वयं वावसाय द्वयम् । ८ । षष्ठे वि त्वा ततस्ते मिथुना अव-
स्यव इति सप्त । पदानामेकैकमवसाय द्वयं संतनोति । द्वय-
मवसाय द्वयम् । ९ । वने न वा यो न्यधायि चाकन्नित्यष्टर्चं
च । १० । मध्यमेष्वभिप्रवदुक्थस्तोत्रियानुरूपाः । ११ । ष-
ष्ठ इमा नु कं भुवना सीषधाम हत्वाय देवा असुरान्यदाय-
न्निति द्वैपदौ पञ्चः । १२ । अपेन्द्र प्राचो मधवन्नमिचानिति
सुकीर्तिम् । चतुर्थीमर्धर्चशः । १३ । वि हि सोतोस्सृक्षतेति
वृषाकपिं पदावयाहमनवानम् । द्वितीयेष्ववस्यति । तृतीये-
षु द्वितीयान्यस्वरयोस्तदाद्योश्च न्यूहनिनर्दान्कृत्वा द्वयं संतनो-
ति । १४ । न्यूहप्रतिगरेषु प्रथमचतुर्थोष्टमद्वादशेषु स्तुतिः ।
निनर्देष्वाद्यतृतीययोः । मध्यमः स्वरितः । १५ । निदर्शनम्
। १६ । वि हि सोतोस्सृक्षत नेन्द्रं देवममंसत । यचो३ ओ
ओ ओ३ ओ ओ ओ ओ३ ओ ओ ओ ओ३ मदवृषा-
कपो३ ओ ओ३ अर्यः पुष्टेषु मत्सखा विश्वस्मादिन्द्र उक्त-
रोम् । परा हीन्द्रेति । १७ । प्रतिगर ओ३ ओ ओ ओ३
ओ ओ ओ ओ३ ओ ओ ओ ओ३ । निनर्देस्य मदेय म-
दैवो३ ओ ओ३यामो दैवेति । १८ । इदं जना उप श्रुते-

ति कुन्तापमर्धर्चशः । चतुर्दश पदावयाहम् । १९ । एता अ-
 श्वा आ स्रवन्त इत्येतशप्रलापं पदावयाहम् । तासामुत्तमेन
 पदेन प्रणौति । २० । विततौ किरणौ द्वाविति प्रवल्हिकाः
 । २१ । इहेत्थ प्रागपागुदगधरागिति प्रतिराधान् । न संतनो-
 ति । २२ । भुगित्यभिगत इत्याजिज्ञासेन्यास्तिष्ठः । २३ । प्रव-
 ल्हिकादिषु पञ्चदश प्रतिगराः । २४ । दुन्दुभिमाहननाभ्यां
 जरितरोथामो दैव । कोशबिले । रजनि ग्रन्थेर्दानम् । उपा-
 नहि पादम् । उत्तमाञ्जनिमाञ्जन्याम् । उत्तमाञ्जनी न्वर्त्मे-
 न्यात् । अलाबूनि । पृषातकानि । अश्वत्थपलाशम् । पिपी-
 लिकावटः । चमसः । विप्रुट् । श्वा । पर्णशदः । गोशफो जरि-
 तरिति पूर्वासु पूर्वेषु । २५ । वीमे देवा अक्रंसतेत्यतीवादम्
 । २६ । पत्नी यदृश्यते जरितर्होता विष्टीमेन जरितरिति प्र-
 तिगरौ । २७ । आदित्या ह जरितरिति देवनीथमैतशप्रलापवत्
 । २८ । ओं ह जरितस्तथा ह जरितरिति प्रतिगरौ व्यत्यासम् । २९ ।
 त्वमिन्द्र शर्म रिणेति भूतेच्छदः । ३० । यदस्या अंहुभेद्या इत्याह-
 नस्या वृषाकपिवत् । ३१ । प्रतिगर ईकारः । निनर्दस्य किम-
 यमिदमाहो३ ओ ओ३थामो दैवेति । ३२ । दधिक्राव्णो अ-
 कारिषमित्यर्धर्चशः । सुतासो मधुमत्तमा इति पावमानीः ।
 अव द्रप्सो अंशुमतीमतिष्ठदिति पच्छः । ३३ । अस्योत्तमया
 परिदधाति नित्यया वा । ३४ । ऐन्द्राजागतमुत्सृजन्येके । ऐ-
 न्द्राबार्हस्पत्यं तृचमन्यमैन्द्राजागतं च शस्वेत्यपरे । ३५ ।
 ॥ २ ॥ ३२ ॥

नवरात्रे ऽभिजिद्विषुवान्विश्वजिह्वतुर्विश्वदुक्थवर्जम् ।
 आभिल्लविकांस्तु सर्वान् । १ । अभि त्वा वृषभा सुत उद्देभि
 श्रुतामघं युञ्जन्ति ब्रध्नमरुषं चरन्तमित्याज्यस्तोत्रियाः । २ ।
 स्वरसामस्वा याहि सुषुमा हि त इन्द्रमिन्नाथिनो बृहदिन्द्रेण
 सं हि हृक्षस इति । ३ । शेषमभिल्लवस्य द्वितीयादि ग्रहवत् ।
 पञ्चर्चस्वावापः । ४ । विषुवति सौर्यपृष्ठ उदु त्यं जातवेदसमि-
 ति षट् स्तोत्रियः । ५ । चित्रं देवानामुदगादनीकं तत्सूर्यस्य दे-
 वत्वं तन्महत्त्वमिति पृष्ठस्तोत्रियानुरूपौ । बरमहाँ असि सूर्य
 आयन्त इव सूर्यमिति वा । इन्द्र क्रतुं न आ भरेन्द्र ज्येष्ठं न
 आ भरेति वा । नित्यौ वा । ६ । उत्तरे पक्षे ऽनुरूपान्नं वो द-
 स्समृतीषहमभि प्र वः सुराधसमिति नौधसश्यैतयोनी । ७ ।
 कामं वैश्वानरस्य प्रतिमोपरि द्यौश्चित्रश्चिकित्वात्महिषः सुप-
 र्ण इति सूक्तशेषावावपते । ८ । विश्वजिति वैराजपृष्ठे यद्व्याव
 इन्द्र ते शतं यदिन्द्र यावतस्त्वमिति पृष्ठस्तोत्रियानुरूपौ । ९ ।
 बार्हतावुक्ते योनी । इन्द्र क्रतुं न आ भरेति तृतीयाम् । १० ।
 इन्द्र चिधातु शरणमिति सामप्रगाथः । ११ । सुकीर्तिवृषाकपी
 यो जात एव प्रथमो मनस्वानिति सामसूक्तमहीनसूक्तमाव-
 पते । १२ । दशरात्र उक्तः । १३ । पृष्ठचछन्दोमेष्ट्विन्द्रा याहि
 चित्रभानो तमिन्द्रं वाजयामसि महौ इन्द्रो य ओजसेत्याज्य-
 स्तोत्रियाः । १४ । सुरूपकृत्नुमूतय इति द्वादशर्चः । स घा नो
 योग आ भुवदिति द्वात्रिंशतम् । वीलु चिदारुजन्तुभिरिति ष-
 ट्त्रिंशतमावपते । १५ । वयं घ त्वा सुतावन्त इत्यादि बरम-
 हौ असि सूर्येत्यन्ताः पृष्ठस्तोत्रियानुरूपौ । १६ । उत्तरयोरष्ट-

चेमा सत्यो यातु मघवो अजीषीति चावपते । १७ । अन्येषु महास्तोत्रेष्वष्टर्चेषु य एक इद्विदयत षडुक्थस्तोत्रिया-
नुरूपी । १८ । द्वितीये ऽध्वर्यवो ऽरुणं दुग्धमंजुं यस्तस्तम्भ
सहसा वि ज्मो अन्तानस्तेव सु प्रतरं लायमस्यन्नित्यैकाहि-
कानि । १९ । तृतीये ऽध्वर्यवो ऽरुणं यो अद्रिभिर्ग्रथमजा
अतावा यात्विन्द्रः स्वपतिर्मदायेति । २० । यो अद्रिभिर्दिमां
धियं सप्तशीर्णीं पिता न इत्युभयोरेकैकं मध्यमस्यादावन्ये वा
। २१ । दशमं पृष्ठचतुर्थेवदुक्थवर्जम् । २२ । उत्सा मन्दान्वि-
त्याज्यस्तोत्रियः । २३ । उदु त्ये मधुमत्तमा उदिन्वस्य रिच्यत
इति पृष्ठस्तोत्रियानुरूपी । २४ । पत्नीसंयाजेभ्यो मानसस्तो-
त्राय कृतसंज्ञाः सदो ऽभिव्रजन्ति । २५ । मनसा सर्वमभेषे
। २६ । होच आरोहो ऽसि मानसो मनसे त्वा मनो जिन्वेति
प्रसौति । २७ । आयं गौरिति चानुमन्त्रयते । २८ । धृतिरसि
स्वधृतिरसीत्यौदुक्षरीं मध्ये ऽग्वालभ्यासते । २९ । ॥ ३ ॥ ३३ ॥

प्रादुर्भूतेषु नक्षत्रेषु निष्क्रम्य जपन्ति

युवं तमिन्द्रापर्वता पुरोयोधा यो नः पृतन्यादप तंत-
मिद्धतं वजेन तंतमिद्धतम् ।

दूरे चक्षाय छन्सप्रह्नं यदिनक्षत् ।

अस्माकं शत्रून्परि शूर विश्वतो दर्मा दर्षीष्ट विश्वत इति
। १ । अध्वर्युपथेन गत्वा दक्षिणपश्चादग्नेरुपविश्य कामाङ्का-
मयित्वा यदिहोनमकर्म यदन्यरीरिचाम प्रजापतिं तत्पितरम-
प्येत्विति । २ । तिष्ठन्तो वाचमाह्वयन्ते वागैतु वागुपैतु वा-

गुप मैतु वागिति । ३ । सुब्रह्मण्यां च । ४ । अनधीयानः सु-
ब्रह्मण्योऽमिति चिः । ५ । महाव्रते सुरूपकृत्तुमूतय इत्याज्य-
स्तोचियः । ६ । ईह्यन्तीरपस्युव इत्यावपते । अभिषवस्तो-
त्रियांश्च माध्यदिने । ७ । होचकाः कूर्चान्कृत्वोपविशन्ति । ८ ।
कुम्भिनीर्माज्जालीयं परियान्तीरनुमन्त्रयते

गाव एव सुरभयो गावो गुग्गुलुगन्धयः ।

गावो घृतस्य मातरस्ता इह सन्तु भूयसीरिदं मधु ॥ a

न वै गावो मङ्गीरस्य गङ्गाया उदकं पपुः ।

पपुः सरस्वत्या नद्यास्ताः प्राच्यः संजिगाडर इदं मधु ॥ b

एता वयं भवामहे शम्याः प्रतरता इव ।

निकीर्य तुभ्यमभ्य आसं गीः कोशोषीर्यदा गिर इदं
मधु ॥ c

यदाराघटी वरदो व्याघ्रं मङ्गीरदास गौः ।

जनः स भद्रमेधति राष्ट्रे राज्ञः परिक्षित इति ॥ d e ।

इदं मध्विदं मध्विति । १० । पत्नीशाले भूमिदुन्दुभिर्मौष्ट्रेणा-
पिनद्धं पुच्छेनाघ्नन्युच्चैर्घोष उप आसयेति । ११ । तीर्थदेशे रा-
जानमन्यं वा मर्माणि त इति । १२ । संनद्धमिन्द्रो जयाती-
त्यनुमन्त्रयते । १३ । संनद्धाय मधुपर्कमाहारयति । तं स ब्रा-
ह्मणेन प्रतियाहयति । १४ । वनस्पते वीडुङ्ग इत्यभिमन्त्रितं
रथमारोहयति । १५ । उद्धर्षन्तामित्यारूढमनुमन्त्रयते । १६ ।
अवसृष्टा परा पतेति चतुर्थीमिषुमवसृष्टम् । १७ । स यदा
ब्राह्मणधनं गृह्णाति तद्यजमानो निष्क्रीणाति । १८ । चिकदु-
केषु महिषः प्रो ध्वस्मै पुरोरथमिति स्तोत्रियानुरूपौ । १९ ।

तीव्रस्याभिवयसो अस्य पाहीति चतुर्विंशतिमावपते । २० ।
अथ ज्योतिष्टोमेनाग्निष्टोमेनात्मनिष्क्रयणेन सहस्रदक्षिणेन
पृष्ठशमनीयेन त्वरेत । २१ । ॥ ४ ॥ ३४ ॥

यथास्तुतमनुशंसति । १ । एकया द्वाभ्यां वा स्तोममतिशं-
सेत् । न प्राग्द्वादशात् । २ । षडहस्तोचियावापे च । ३ । अ-
परिमिताभिरुत्तरयोः सवनयोः । ४ । छन्दोदेवतप्रतिरूपो
ऽनुरूपः । ५ । अग्रज्ञाने स्तोचियं द्विरेकाहेषु । ६ । ऊर्ध्वमनुरू-
पादावापः । ७ । प्रगाथान्माध्यंदिने । ८ । सैवत्सर आरम्भणी-
यायाश्च स्तोचियानुरूपः । ९ । इन्द्रं वो विश्वतस्परीत्यारम्भणी-
या । १० । अन्तरिक्षमतिरदिति पर्यासः । ११ । माध्यंदिने क-
चथो अतसीनामिति कद्धान्तामग्रगाथः । १२ । ब्रह्मणा ते
ब्रह्मयुजा युनज्मीत्यारम्भणीया । १३ । अतिशंसनाय स्तोमा-
न्ध्याख्यास्यामः । १४ । गोरान्ते चिवृत् । पञ्चदश आयुषः ।
उभयोः पृष्ठे सप्तदशः । १५ । उक्थ्य एकविंशः । पृष्ठे चिवृत्प-
ञ्चदशसप्तदशैकविंशचिणवचयस्त्रिंशः । १६ । अभिजिद्विष्व-
जितोराज्ये पञ्चदशैकविंशौ । पृष्ठे चिणवचयस्त्रिंशौ । १७ । स्व-
रसामसु सप्तदशः । १८ । विषुवत्येकविंशः । १९ । छन्दोमेषु
चतुर्विंशचतुश्चत्वारिंशाष्टचत्वारिंशः । २० । दशम आज्यपृष्ठ-
योरेकविंशः । २१ । महाव्रते पञ्चविंशः । २२ । सर्वत्र संस्था-
स्तोमस्तोचियं सामवेदप्रत्ययम् । २३ । ॥ ५ ॥ ३५ ॥

॥ इत्यथर्ववेदे वैतानसूचे षष्ठो ऽध्यायः समाप्तः ॥

अथ राजसूयः । १ । तैष्याः पुरस्तात्पवित्रः । २ । मासान्तरे-
 षु दश संसृपः । ३ । माघ्या अभिषेचनीयः । ४ । मरुत्वतीया-
 द्बार्हस्पत्येष्टिः । ५ । हविर्धानयोः पुरस्ताद्वैयाग्रं चर्म । ६ । उ-
 पबर्हणायामासन्धां भूतो भूतेष्वित्यारोहयत्यभिषिञ्चति च
 । ७ । फाल्गुन्यां दशपेयः । ८ । सांवत्सरिकाणि चातुर्मास्यानि
 । ९ । संस्थितेषु चैत्र्याः प्रत्यवरोहणीयः । १० । वैशाख्या व्यु-
 ष्टिद्वहः । ११ । ज्यैष्ठ्याः क्षत्रधृतिः । १२ । आषाढ्याः पवित्रः
 संस्थित्यै । १३ । अथाश्वमेधः । १४ । फाल्गुन्या ब्रह्मौदनमु-
 क्तातृचतुर्थेभ्यो ददाति । १५ । हुतायां प्रातराहुतौ ब्रह्मणे व-
 रम् । १६ । आग्नेयीष्टिः पौष्णी च । १७ । वातरंहा भवेत्यश्वं
 नियुज्यमानमनुमन्त्रयते । १८ । अभि त्वा जरिमाहितेत्युन्मु-
 च्यामानम् । १९ । आशापालीयेनोत्सृष्टं संवत्सरम् । २० ।
 सावित्र्यस्तिम्न इष्टयः । २१ । पारिप्लवाख्यानाय दक्षिणेन वे-
 दिं हिरण्मयेष्वासनेषूपविशन्ति । २२ । कशिपूपबर्हणं ब्रह्म-
 णः । कूर्चो यजमानस्य । २३ । आख्यानेषु यथावेदं व्याहृती-
 र्वाचयति । २४ । संवत्सरान्ते दीक्षणम् । एकविंशतिर्दीक्षाः

। २५ । अभिप्लवप्रथमवत्प्रथममहः । पृष्ठचतुर्थवद्वितीयम्

। २६ । बहिष्पवमानादश्वं नियुज्यमानमनुमन्त्रयते

सं त्वां गन्धर्वाः समु युञ्जन्वापो नद्योः सांवेद्ये परिव-
त्तराय ।

ये त्वा रक्षन्ति सदमग्रमादं तेभ्य आयुः सविता बोधि
गोपायेति ॥ २७ ।

दिष्यो गन्धर्व इत्येतया कौशिकः । २८ । संज्ञप्तं महिषीमुपवे-
श्याधीवाससा संप्रोर्णुवन्ति । २९ । तौ यजमानो ऽभिमेयति
स्वर्गेण लोकेन संप्रोर्णुवाथामधाम सक्थ्योरव गुदं
धेहि ।

अर्वाञ्चमञ्जिमाभर यत्स्त्रीणां जीवभोजनमिति । ३० ।
होचभिमेयनादेवं वावातां ब्रह्मा

ऊर्ध्वामेनामुच्छ्रयताग्निरौ भारं हरन्निव ।

अथास्यै मध्यमेधतु शीते वाते पनन्निवेति ॥ ३१ ।

ऊर्ध्वमेनमित्यनुचर्यो ब्रह्माणम् । ३२ । सदसि होचध्वर्गोर्ब्र-
ह्मोद्यान्नह्नोन्नातारं पृच्छति । ३३ । ॥ १ ॥ ३६ ॥

पृच्छामि त्वा चितये देवसख यदि त्वं तच्च मनसा ज-
गन्ध ।

केषु विष्णुस्त्रिषु पदेषु जिष्णुः केष्विदं विश्वं भुवनमा-
विवेशेति । १ ।

तस्य प्रतिप्रश्नादाह

पञ्चस्वन्तः पुरुष आविवेश तान्यन्तः पुरुष आर्पितानि ।

एतत्त्वाच्च प्रतिमन्वानो अस्मि न यज्ञपा भवस्युत्तरो
मत् ॥

न त्वं परो वरो मन्त्र पूर्वः किमङ्ग वा मतिमत्क्षम तेन।
शिष्येण्यां वदसि वाचमेनां न मया त्वं संसमको भ-
वासीति । २ ।

निष्क्रम्य सर्वे यजमानं पृच्छामि त्वा परमन्तं पृथिव्या इति ।
इयं वेदिरिति यजमानः । ३ । तृतीये चतुर्विंशवष्टे सवने । ४ ।
प्राकृतावाज्यस्तोत्रियानुरूपी । ५ । तृतीयसवनाद्यतिराचवत्
। ६ । संस्थिते पञ्चपशुर्विंशस्यूपः । ७ । प्रत्यृतु षट् पशव आ-
मेया ऐन्द्रा मारुता मैत्रावरुणा ऐन्द्रावरुणा आप्तावैष्णवा इति
। ८ । विंशस्यूपर्तुपशवो द्विगुणाः पुरुषमेधे । चतुर्गुणाः स-
र्वमेधे । ९ । पुरुषमेधो ऽश्वमेधवत् । १० । चैत्र्याः पुरस्ताद्वर-
दानान्तः । ११ । इष्टयो ऽग्नये कामाय दात्रे पथिकृते । १२ ।
यजमानस्य विजितं सर्वं समैत्विति जनपदमुच्चैः श्रावयति
। १३ । कस्मै सहस्रं शताश्वं स्वं ज्ञातिभ्यो दद्यात् । केन समा-
प्नुयामिति यजमानः । १४ । यदि ब्राह्मणः क्षत्रियो वा प्रति-
पद्येत सिद्धं कर्मेत्याचक्षते । १५ । न चेत्प्रतिपद्येत नेदिष्ठं स-
पत्नं विजित्य तेन यजेत । १६ । तस्मै ज्ञातिभ्यस्तद्वद्द्यात् । १७ ।
यस्य स्त्री संभाषेत तस्य सर्वस्वमादाय तामब्राह्मणीं हनिष्य
इत्युच्चैः श्रावयेत् । १८ । तं ह स्नातमलंकृतमुत्सृज्यमानं सह-
स्रबाहुः पुरुषः केन पाष्णीं इत्यनुमन्त्रयते । १९ । संवत्सरमि-
ष्टयः पथ्यायै स्वस्तये अदित्या अनुमतये । २० । संवत्सरान्त
ऐन्द्रापीणः पशुः । २१ । महाघ्नतं तृतीयम् । २२ । उदीरता-

मिति तिसृभिर्यूपे बध्यमानमनुमन्त्रयते । उत्थापनीभिश्च वि-
मुच्यमानम् । २३ । हरिणीभिः शमिचे ह्रियमाणम् । २४ ।
स्योनास्मै भवेति द्वाभ्यां निपात्यमानम् । २५ । सहस्रबाहुया-
मसारस्वतैः संज्ञप्तम् । २६ । ॥ २ ॥ ३७ ॥

अथ भैषज्याय यजमानमक्षीभ्यां ते मुञ्चामि त्वोत देवा
यस्यास्ते ऽपेत एतु वात आ वात्विति मेथने ब्रह्मा । १ । सु-
प्रपाणा च वेशन्तेति पूर्वेणानुचर्यः । २ । उदीर्ष्व नारीत्यु-
क्तम् । ३ । यन्न इदं पितृभिरिति सर्वे । ४ । ब्रह्मोद्यात्

गावो यवं प्रयुता अर्यो अक्षन्ता अपश्यं सहगोपाश्च-
रन्तीः ।

हवा इदर्यो अभितः समायन्कियदासु स्वपतिश्छन्दयात
इत्युक्तातारम् । ५ । प्रतिप्रश्ने

यस्यानक्षा दुहिता जात्वास कस्तां विद्वाँ अभि मन्याते
अन्धाम् ।

कतरो मेनिं प्रति तं मुञ्चाते य ई वहाते य ई वा
वरेयादिति । ६ ।

पृष्ठ्यचतुर्थे चतुर्थम् । अतिरात्रः पञ्चमम् । ७ । मध्यमं चे-
दुक्थ्याग्निष्टोमौ । ८ । उत्तमे साश्वमेध ऋत्विक्पत्नीप्रैषकृ-
तो द्वयाः । ९ । द्यहो ऽश्वमेधस्य अहः पुरुषमेधस्य सर्वमेधः
पुरुषमेधवत् । १० । अहान्यग्निष्टुदिन्द्रस्तुसुर्यस्तुवैश्वदेवस्तुत्पौरुष-
मेधिकं तृतीयं पञ्चमं वाजपेयो ऽप्नोर्यामा । ११ । एतस्मि-

त्सर्वान्मेधानालभन्ते । १२ । पृष्ठचोक्षमे विश्वजिदतिराचो द-
शमम् । १३ । संवत्सरान्ते गार्हपत्ये ऽधरारणिं प्रहृत्याहव-
नीय उत्तरारणिमयं ते योनिरित्यात्मन्त्रमिं संस्पृश्याणयाय प्र-
व्रजेत् । १४ । इति मेधाः क्षत्रियस्य । १५ । ॥ ३ ॥ ३८ ॥

॥ इत्यथर्ववेदे वैतानसूचे सप्तमो ऽध्यायः समाप्तः ॥

अथ स्तोत्रियविकाराः । १ । एकाहेषु तं ते मदं गृणीम-
 सीति । २ । बृहस्पतिसवे तद्धो गाय सुते सचा वयमेनमिदा
 ह्य इति सवनयोरुक्थमुखीयतृचपर्यासौ । माध्यंदिने पर्यासा-
 द्यतृचवर्जम् । ३ । गोसवाभिषेचनीययोर्युञ्जन्ति ब्रध्नमरुषमि-
 ति । ४ । श्येनसंदंशजिरवजेषु सुरूपकृन्नुमूतय उत्त्वा मन्दन्तु
 स्तोमास्त्वामिद्धि हवामह इति । ५ । अपूर्वे ऽभि त्वा पूर्वपी-
 तय इति । ६ । व्रात्यस्तोमेष्वा त्वेता नि षीदताधा हीन्द्र गि-
 र्वण इति । ७ । अग्निष्टुस्वीलेन्यो नमस्यो ऽग्निं दूतं वृणीमहे
 ऽग्निमीलिष्वावसे ऽग्न आ याह्यग्निभिरिति । ८ । तीव्रसुदुप-
 शदोपहव्येष्वयमु ते समतसीमा उ त्वा पुरुवसो इति व्युष्टि-
 द्यहे च । ९ । गोसवविवधवैश्यस्तोमेष्विन्द्रं वो विश्वतस्पर्या-
 णो विश्वासु हव्य इति । १० । प्रतीचीनस्तोमे त्वमिन्द्र प्रतूर्ति-
 ष्विति । ११ । राजि यो राजा चर्षणीनामिति । १२ । उक्लि-
 ङ्गलभिदोर्यज्ञ इन्द्रमवर्धयदिति । १३ । इन्द्रस्तोम इन्द्र क्रतुं न
 आ भर तव त्यदिन्द्रियं बृहदिति । १४ । विघने समस्य मन्यवे
 विशस्तदिदास भुवनेषु ज्येष्ठमिति । १५ । सूर्यस्तुत्युदु त्वं जा-
 तवेदसं चित्रं देवानां केतुरनीकमिति । १६ । वज्रे पुनःस्तोमे

त्वं न इन्द्रा भरेति । १७ । सर्वजित्पृषभे मरुत्स्तोमे साहस्रान्ये तद्वो गाय सुते सचा वयमेनमिदा ह्य इति । १८ । साहस्राद्ययोः स्वादोरिष्या विषूवत इति । १९ । ॥ १ ॥ ३९ ॥

विराजि भूमिस्तोमे वनस्पतिसवे त्विष्यपचित्योरिन्द्राग्न्योः-
स्तोम इन्द्राग्न्योःकुलाय इन्द्राय मन्त्रे सुतं यत्सोममिन्द्र वि-
ष्णवीति । १ । विराजे ऽग्नेःस्तोमे ऽग्नेःकुलाये ऽग्निं दूतं वृणी-
महे ऽग्निमीलिष्वावस इति । २ । विनुत्यभिभूत्यो राशिमरा-
ययोः शदोपशदयोः सम्राट्स्वराजोर्यदद्य कच्च वृचहन्नुभयं ऋ-
णवच्च न इति । ३ । राजसूयेषु यत्सोममिन्द्र विष्णव्यधा हीन्द्र
गिर्वेणो ऽभ्रातृथो अना त्वं त्वं न इन्द्रा भरेति च । चतुर-
हपञ्चाहाहीनदशाहच्छन्दोमदशाहेषु च । ४ । तीव्रसुञ्चतुःपर्या-
ययोः साहस्रान्ययोर्दशपेये विभंशयज्ञे आयन्त इव सूर्यमिति
। ५ । साद्यःक्रेषु श्येनवर्जमहमिद्धि पितुष्परीति च । ६ । अ-
तिराचाणां सर्वस्तोमयोर्मा भूम निष्ट्या इव विधुं दद्राणं स-
लिलस्य पृष्ठ इति । ७ । चिवृत्पञ्चदशसप्तदशैकविंशचिणवच-
यस्त्रिंशनवसप्तदशेषूभयं ऋणवच्च नो वयमेनमिदा ह्यः पिवा
सोममिन्द्र मन्दतु त्वेति । ८ । अभिजित्यभि प्र गोपतिं गिरे-
ति च । ९ । अनतिराचे ऽभि त्वा वृषभा सुत इति । १० । चतु-
र्विंश इन्द्रा याहि चिचभानो मा चिदन्यद्वि शंसतेति । ११ ।
विश्वजिति य एक इद्विदयत इति । १२ । विषुवतीन्द्र क्रतुं न
आ भरेति । १३ । स्वरसामाभिप्लवगवायुषि शेषेषु पृष्ठस्यैकविं-

श इन्द्रो दधीचो अस्थभिर्विश्वाः पृतना अभिभूतरं नरमेवा
ह्यसि वीरयुरिति । १४ । ॥ २ ॥ ४० ॥

व्युष्ट्याङ्गिरसकापिवनचैचरथश्चहानां तं ते मदं गृणीमसी-
ति । द्वितीयेषु विश्वाः पृतना अभिभूतरं नरमिति । १ । चा-
तुर्मास्यवैश्वदेवगर्गवैदच्छन्दोमवत्पराकान्तर्वस्वश्चमेधश्चहाणां
शग्ध्युषु शचीपत इति । २ । साकमेधस्येन्द्रमिहेवतातय इति
। ३ । वैदस्वरसाच्चोस्त्वं न इन्द्रा भरेति । ४ । द्वितीयेषु तमिन्द्रं
वाजयामस्यस्तावि मन्म पूर्य तं ते मदं गृणीमसीति । ५ ।
अश्वमेधस्य वाचमष्टापदीमहं स्वाधोरित्था विषूवत इति
। ६ । पृष्ठचग्रहस्यैवा ह्यसि वीरयुरित्युक्थे । ७ । तृतीयेषु महौ
इन्द्रो य ओजसाभि प्र वः सुराधसमेवा ह्यसि वीरयुरिति । ८ ।
साकमेधस्य तमिन्द्रं वाजयामसि आयन्त इव सूर्यमिति । ९ ।
चतुरहाणां आयन्त इव सूर्यं त्वं न इन्द्रा भरेति । १० । चतुर्थे-
षु महौ इन्द्रो य ओजसा य एक इद्विदयत इति । ११ । सर्वेषु
मा भूम निष्ट्या इव विधुं दद्राणं सलिलस्य पृष्ठ इति । १२ ।
संसर्पचतुर्वीरयोरयमु ते समतसीमा उ त्वा पुरुवसो इति । १३ ।
पञ्चाहेषु चिवृदादिवत् । १४ । अभ्यासङ्गपञ्चशरदीययोर्वि-
तीये त्वं न इन्द्रा भरेति । १५ । पृष्ठचपञ्चाहस्यैवा ह्यसि वीर-
युरिति । १६ । पञ्चम उत्तिष्ठन्नोजसा सहेन्द्रो मदाय वावृध
इन्द्राय साम गायतेति । १७ । अभिप्रवपञ्चाहस्य य एक इ-
द्विदयत इति । १८ । अभ्यासङ्गपञ्चशरदीययोः आयन्त इव
सूर्यमिति च । १९ । षडहस्य गव्यभ्रातृथो अना त्वमिति । आ-

युषि त्वं न इन्द्रा भरेति । २० । पञ्चम एन्द्र नो गधि प्रिय इति । २१ । षष्ठमुक्थ्यं चेद्य एक इद्विदयते यत्सोममिन्द्र विष्णवी-
ति । २२ । ॥ ३ ॥ ४१ ॥

पृष्ठचस्य द्वितीय एवा ह्यसि वीर्युरिति । १ । तृतीय इन्द्रे-
ण सं हि हृष्यसे वयं घ त्वा सुतावन्तस्त्वं न इन्द्रा भरेति । २ ।
दशाहस्याष्टमे यदिन्द्र प्रागपागुदगिति । ३ । नवम एतो न्वि-
न्द्रं स्तवामेति । ४ । चिककुहशाहस्य नवसु शग्ध्यु षु शचीपते
ऽभि प्र गोर्पातं गिरा तं वो दस्ममृतीषहं वयमेनमिदा ह्य इ-
न्द्रमिन्नायिनो बृहच्छायन्त इव सूर्य क ई वेद सुते सचा वि-
श्वः पृतना अभिभूतरं नरं यदिन्द्र प्रागपागुदगिति । ५ । अ-
ष्टमे महौ इन्द्रो य ओजसेति । ६ । द्वादशाहस्य छन्दोमप्रथ-
मान्ययोस्त्वं न इन्द्रा भर य एक इद्विदयत इति । ७ । स्वरसा-
मसु सं चोदय चिचमर्वाक् प्रणेतारं वस्यो अच्छेति पर्यायेण ।
अभिप्रवे च । ८ । तनूपृष्ठे ऽभि त्वा शूर नोनुमस्त्वामिद्वि ह-
वामहे यद्वाव इन्द्र ते शतं पिबा सोममिन्द्र मन्दतु त्वा कया
नश्चिच आ भुवद्रेवतीर्नः सधमाद इति । ९ । एतेषामनन्तरो
ऽनुरूपः संभवे स्तोत्रियनियमच्छन्दसा । १० । गवामयनेन
सांवत्सरिकाणि व्याख्यातानि । ११ । एतस्मादेवाहीना राचि-
सन्नाय्येकाहा अपि केचित् । १२ । सर्वच कामकूपीः साम-
वेदात् । १३ । अहप्रभृतयो ऽहीना आ द्वादशाहादन्यतरतो-
ऽतिराचात् । १४ । द्वादशाहप्रभृतीनि राचिसन्नाय्यर्वाञ्चि
संवत्सरात् । १५ । दशराच उभयतोऽतिराचः । १६ । द्वाद-

शाहः पुरस्तादग्निष्टोमो ऽहीनः । १७ । सहस्रसंवत्सरपर्यन्तान्ययनानि विश्वजिता सहस्रसंवत्सरप्रतिमेन यजेत । १८ ।
॥ ४ ॥ ४२ ॥

अग्न्याधेयं वसन्ते ब्राह्मणस्य ब्रह्मवर्चसकामस्य । यीष्मे राजन्यस्य तेजस्कामस्य । वर्षासु वैश्यस्य पुष्टिकामस्य । शरदि सर्वेषाम् । १ । गदापनुत्तये पूर्णाहुत्यन्तमित्येके । २ । अग्निहोत्रायणिनामिति युवा कौशिकः । ३ । तेषामाययणे नवस्य । ४ । स्थालीपाकेनाग्निहोत्रं यवाग्वा वा । ५ । अभावे गवीडां नवघासमाशयित्वा तस्याः पयसा श्रीकामस्य । ६ । नित्यमग्नीनां जागरणम् । ७ । अग्निहोत्रं स्वर्गकामस्य । ८ । पयसा सर्वकामस्य । ९ । दध्नेन्द्रियकामस्य । १० । आज्येन तेजस्कामस्य । ११ । तैलेन श्रीकामस्य । १२ । ओदनेन प्रजाकामस्य । १३ । यवाग्वा यामकामस्य । १४ । तरुडुलैर्बलकामस्य । १५ । सोमेन ब्रह्मवर्चसकामस्य । १६ । मांसेन पुष्टिकामस्य । १७ । उदकेनायुष्कामस्य । १८ । दर्शपूर्णमासौ सर्वकामस्य । १९ । दाक्षायणयज्ञः प्रजाकामस्य । २० । सार्कप्रस्थाययज्ञः पशुकामस्य । २१ । संक्रमयज्ञः सर्वकामस्य । २२ । इडादधः पशुकामस्य । २३ । सार्वसेनयज्ञः प्रजाकामस्य । २४ । शौनकयज्ञो ऽभिचारकामस्य । २५ । वसिष्ठयज्ञः प्रजाकामस्य । २६ । द्वावापृथिव्योरयनं प्रतिष्ठाकामस्य । २७ । एतानि दर्शपूर्णमासायनानि । २८ । आययणमन्नकामस्य । २९ । चातुर्मास्यानि सर्वकामस्य । ३० । ऐन्द्रायः पशुरायुष्प्रजापशुकामस्य । ३१ । यामः शुकहरिः शु-

एतो वानामयकामस्य पितृलोककामस्य च ।३२। त्वाष्ट्रो वड-
वः प्रजाकामस्य ।३३। काम्यावेतौ ।३४। सुत्याः सर्वकामस्य
।३५। उक्थ्यः पशुकामस्य ।३६। वाजपेयः स्वाराज्यकामस्य
।३७। अतिरात्र ऋद्धिकामस्य ।३८। गवामयनं द्वादशाहस्य
।३९। राजसूयः स्वाराज्यकामस्य ।४०। अश्वमेधः परुषमेधो
सर्वकामस्य ।४१। सर्वमेधः श्रैष्ठ्यकामस्य ।४२। कामानन्त्या-
दपरिमिता यज्ञाः ।४३। ते प्रकृतिभिर्व्याख्याताः ।४४। यज्ञक्र-
मो ब्राह्मणात् । विरिष्टसंधानं च ।४५। य इमौ कल्पावधीते
य उ चैवं वेद तेन सर्वैः क्रतुभिरिष्टं भवति सर्वाश्च कामाना-
प्नोति ।४६। अथाप्युदाहरन्ति

यथा यष्टुस्तथाध्येतुरेषा ब्राह्मी प्रतिश्रुतिरिति ।४७। ॥५॥४३॥

॥ इत्यथर्ववेदे वैतानसूचे ऽष्टमो ऽध्यायः समाप्तः ॥

Critical Notes.

Chapter 1.

4. आवपन्यके thus AB. C: आवपयन्यके.
13. त्वं corrected according to AV. 7. 74. 4, all MSS. read त्वां.
14. मन्त्रोक्ताम् thus C. AB: °क्तम्.
18. अणुष्टुभे is missing in A.

Chapter 2.

1. प्रणय यज्ञं cor.; A(DE)C: प्रणयज्ञं. — ओं प्रणयेति thus C. A: ओमिति प्रणयति.
4. निदधाति thus C. A(DE): निधाति. — ग्रहते cor.; A: प्रवृत्ते C (DE): ग्रहते.
8. निधीयमानान् cor.; A: °नाम् C: °नम्.
13. सर्वाञ्चम् thus CDE. A shows here a blank.

Chapter 3.

10. BC omit तद् before वृष्ट्य.
13. पाचाश्वग्निः conjecturally. AB: मातश्वाग्निः C: मार्तश्वाग्निः.
14. अश्वोः thus A. BC: अश्वोः.
16. दाचा thus all.
20. ऊर्ध्वं मे क्षेहि thus AC. B: मधि. — समचम् cor.; all: समुचम्.

Chapter 4.

2. ससन्वांसं cor.; A: सिचन्वांसं B: शिचन्वांसं C(DE): सिचन्वांसं.
9. तृतीयं च° thus AC. B: तृतीयम्.

13. उत्तमा thus BC. A: उत्तमाः. The passage enclosed in brackets is a gloss.
 22. व्रतविसर्जनीयम् thus AC. B: व्रतविसर्जनीयम्.
 23. प्रवर्माच्छीर्यम् cor.; all: प्रवर्मात्सीर्यम्.

Chapter 5.

7. यच्चिथैः } cor. after the reading of } यच्चिः,
 जनयन्तो } TBr. 1. 2. 1. 8, 16; all: } जनयन्तो.
 9. स्वपतो thus A. BC: सुप्तो.
 10. चित्वादिभिर० निर्दहन्तीभिः for this incurably corrupt passage the unanimous reading of all MSS. is given, as no explanation can be obtained from the Atharvâpukramanî, out of which I have prepared an index of ṛshis and devatâs; कपुर्वि० thus A. B: कपुवि० C: कपूवि०.
 15. विश्वभरा thus A. BC: विश्वभरा. — अचर्वा त्वा thus A. BC: अचार्वा.—
 पुच ईधे अचर्वणः thus AC like VS. 11. 33. B: पुच इति मध्यमाधे अचर्वणः.
 16. अपानति thus ABC, but in A अवागिति is superscribed and also read by DE. On the margin of E अपानति is corrected back again.

Chapter 6.

1. त्वया वधेयं cor.; all: त्वया वधूमे; in A on the margin: वीधं, which reading has been adopted by E: त्वया वधूवेयं, but afterwards restored to मे. The mistake is to be accounted for by the fact that later copyists were unacquainted with the potential mood वधेयं, which however is exhibited by AV. 10. 5. 15.
 2. दक्षिणापी thus A. BC: ०पि.
 4. दक्षिणापिर्निर्मध्य thus A. BC: ०पि नि०.
 7. स दहन्मदहन्वगाः cor.; A: सद्वनान् B: स दहान् C: सद्वान् with Gop. Br. 1. 2. 21.

Chapter 7.

9. स्वर्मी thus BC. A: स्वर्मे D: स्वर्मे.
 13. सुवं चिद्वचम् cor.; all: सुवं० with Gop. Br. 1. 3. 12. Of the two possible emendations, viz. सुवं ०वचम् and सुवं ०दोषीम्, I prefer the former on account of the slighter alteration which it requires

in the text, although Kâty. S'r. 4. 14. 19. and the passage from S'âkh. S'r. quoted by the commentator, employ the *sruj*.

20. त्वर्तेनेति thus C. AB: त्वर्तेति.

Chapter 8.

2. च is missing in B.
3. बृद्धिचेत् thus all; the quotation in the commentary to Kâty. S'r. 4. 11. 1 has बृद्धिहानिचेत्.
10. ग्रहत्वं thus AB. C: ग्रहत्वं.
13. दाशायामिति cor. according to AV. 5. 24. 3; AC: दातृशामिति B: दाशेयामिति.
16. प्रसिध्यति thus AB. C: प्रसिंचति, but Taitt. A'r. 1. 30. 1 and A'sv. S'r. 2. 16. 19: प्रसिच्यते. — अपगच्छति thus all. — जायते cor. after the above passages; all: जायसे. — वाजिपीतस्यो thus AB. C: पीतस्यो.
22. वरस्योऽप्यं य cor.; AC: वरस्योपाय य B: वरस्योपा य.

Chapter 9.

4. पूर्वदर्वं thus AB. C: पूर्वदर्व्यं. — पूर्वा दर्व इति thus all.
8. कव्यवाहनाय thus AC. B: काव्यं.
14. देवावृच्छंयन्ता thus A. BC: वृत्संयुवन्ता.
15. निष्कामन्तो thus C. AB: निःक्रां.
16. उपतिष्ठन्ते cor.; all: उपतिष्ठते.
19. 20. सव्यहसपुरोडाशा, दक्षिणहसपुरोडाशा: cor.; all: सव्यहसः पुं, दक्षिणहसः पुं.
27. मुनासीर्थं सीर्थमेकया च thus AB. C: मुनासीर्थमेकया च सीर्थं.

Chapter 10.

2. वृद्ध्यमानम् cor.; all: वृद्धमानम्.
10. उच्छ्रितम् thus C. A: उकृतं B: उकृतं.
16. प्रमुच्यमानम् thus A. BC: विमुं.
19. The verses are taken from the Paippalâda S'âkhâ of the Atharvaveda; in the very bad copy of this work, described by Prof. Roth in his essay „der Atharvaveda in Kaschmir“ p. 12, the text on fol. 99^a is as follows:

प्रमुच्यमानो भुवनस्य गोप पशुर्नो च प्रति भागमेतु ।
 अपिर्यच्च चिवृतं सप्ततंतुं देवं देवेभ्यो हव्यं वहतु प्रजानन् ॥
 यू ते दंष्ट्रा सुधयो रोपयिस्ता जिह्वायेते दक्षिणा सं च पञ्चत ।
 अनाङ्गं नः पितरस्तत्कृणोतु यूये वक्षं विमुच्यमा यमन्नं ॥
 अक्षिस्तस्मविबुष्टः परेहि रिद्धस्य मोष्ठमपि धाव विद्वान् ।
 धीरा मस्त्वा कवयस्संस्तुष्टिबमूर्धे यजमानाय मत्सतः ॥

गोप according to the Paipp. S'; the MSS.: गोपः. — रोपयिष्तु
 thus B. A: °ष्तु C: °ष्व. — जिह्वायेते cor.; this denominative verb is
 attested by Nir. 1. 11; the MSS.: निर्जयेते. — दक्षिणा cor.; all: दक्षिणाः.
 — पञ्चतः cor.; the MSS. omit the Visarga. — कृणोत thus A. BC:
 कृणोतु. — मुमुचिम cor.; all: प्रमुमुचिमा. — अङ्गस्तस्म° cor.; all:
 अङ्गस्तस्म°. — धाव according to the Paipp. S'. BC: धाम, A has a
 blank here, but E like BC and D: धान. — धीरास्तस्वा cor.; all:
 धीरा शस्त्वा. — दक्षिति cor.; A: मक्षेति BC: मस्त्विति.

Chapter 11.

1. उत्सम° thus A. BC: उत्सम°.
3. ऽनुचराः सदस्यश्च thus A. BC (and DE): अनुचरांस्तद°.
5. ऊषो cor.; all: ऊर्मो.
12. दीर्घतावेदनात् thus AC. B: °चितो वे°.
14. कश्चिद्वि° thus AB. C: कश्चिपुवे°.
19. चनसितोत्तरं cor.; all: °सिषो°.

Chapter 12.

1. C repeats, like Gop. Br. 1. 3. 22, after यच्चो ऽमुतो ऽर्वाक्षम्, उभी का-
 मप्री भूत्वा चित्वा सहाविशताम्.
3. नैनं cor.; all: नैनं.
11. अरमन्वतीत्वं thus AC. B: अरमन्वतीरित्व°.

Chapter 13.

3. शंखना thus A. BC: संयुवना.
16. शक्मन् thus all, and Gop. Br. 2. 2. 3 (VS. 5. 5: शक्मन्).
18. अनाधृष्टं thus A. BC again: अनाधृष्टं. — उपनेवं thus A. BC: उपनेवां.
19. अमीक्ष° thus C. AB: अमीर्म°.

20. अतावृत thus all.
 23. अंगुरंसृष्टे cor. according to VS. 5. 7; all: अंगुरंसृष्टे.
 24. प्रेवे thus B. AC: प्रेवे.

Chapter 14.

1. a. परिदां cor.; A: परिदे B: परिदं C: परीद्रं. — जुह्वानम् cor.; all: जुह्वानाम्.
 d. अस्त्वंतरं thus A. B (DE): अस्त्वांतरं C: अस्त्वंतरं. — तम्बः thus A. BC: तम्बाः.
 e. दध्मः cor.; all: दध्मः. — शीतहरे thus AB. C(DE): सीतहरे.
 g. हरिः thus A. BC: हविः. — चर्मक्षत्तः thus B. A: °क्षपनः C: °क्षतः DE: °क्षत्तः.
 8. अनुचरा गृ thus A. BC: अनुचरागृ.

Chapter 15.

2. आप्यायनान्नि° cor.; all: आप्यायननि°.
 7. वेदिं cor.; the MSS. omit the Anusvāra.
 11. प्रवर्त्तमाने cor.; all: °मान B: प्रवर्त्तमान.
 19. पत्नीसंयाजान्ताः thus A. BC: °न्तः.

Chapter 16.

1. परिद्विच्यमाणाः cor.; all: परिद्वी°.
 8. ह्रत्वा cor.; all: ऊत्वा.
 11. अन्तर्यामीयं thus AC. B: अन्तर्यामं.
 12. खरे thus A. BC: खरं. — संश्रयति thus AB. C: °यति.
 17. परि यः cor.; A like RV. 10. 17. 12 without a variation, but DE and B: पर्यः C: परीयः. — ऽत्वस्त्वं thus CDE; in A there is a blank in the place of त्व; B: वस्त्व यः परः.

Chapter 17.

3. आमन्त्रयते thus AC. B: अनु°.
 4. मापगाया त° cor.; AB: °गाया त° C: °गायस्त्वं, Taitt. S. 3. 2. 7. 1:

मा गात. — सत्वा व thus C. AB: °वा. — इत्तुत्ता cor.; all: इत्तुत्ता,
A'sv. S'r. 5. 2. 12, 14: इति अपित्वा.

7. सुतोषे सुतोर्जे thus A. B: सुतस्स सुतोषे सुतोर्जे C: सुतस्स सुतोर्जे.
8. गमेत् cor.; A: गाम BC: गमे.

Chapter 18.

1. ब्राह्मणाच्छसि° thus A. BC: °सी°.
4. ये अपयो विहता thus AB. C: ये अपये अपयो च. — विहताम् cor.;
all: विहताम्.
5. धा: cor.; all: धा.
8. BC insert वा before गोपायत.
9. ऽभिन्नवन्ति thus BC(DE). A: निन्नवन्ति.
13. ऊवध्यगोहा° cor.; all: °गूहा°.
14. कृशुतमिति thus A. BC: कृशुध्यमिति.

Chapter 19.

5. ब्राह्मणाच्छसिन्मो° cor.; A: °छंसि पो° BC: °छंसी पो°.
7. °ना: झयते thus C. AB: °नाझयते.
13. अमीधेष्टि thus C. AB: °धेष्टे. — अयाड° thus B in the first place, in
the second: अयाज°, A both times: अयाद्°, C: अयाद् and अराष्टि°.
16. प्रतीक्ष cor.; all: प्रतीच.
18. गयान्ने मा thus B. A: °ना मा C: न मे DE: °नमे मा.

Chapter 20.

4. The second half-verse of the śloka is corrected; all: आदित्ययहसावित्री
च तांस्मानुवषट्कृता इति.
7. गराशंसपीतस्स thus AB. C: °पीतस्स. — नृभिःष्टुतस्स cor.; the MSS.
omit the Visarga.
9. हुवामहीति cor.; all: ह्वा°.
11. यानि thus C. A: यानि: B: यानि।.
13. अन्वितिरसि cor.; all: अनिति°.
15. उत्तमात्प्रतीहारात् cor. (thus also Gop. Br. 2. 5. 3 at the end); all:
उत्तमा प्र°.

20. 21. उक्थसंपत्स्वोमु° thus C. A: °संपाहोमु° (DE: °संपहोमु°) B: °संपहोमु°.

Chapter 21.

14. वृथी, वृष्टिं cor. according to VS. 15. 6 f, Taitt. S. 4. 4. 1. 1a; all: विथी,
AB: विथ्यं C: विष्टं.
20. रसप्राशन्वा thus BC. A: रसप्राशन्वा, but DE like BC.
25. आप्रीधायो° thus B. AC: आप्रीधायो°.

Chapter 22.

4. प्रवाख°, अनुवासि cor. according to TS. 4. 4. 1. 1; all (and Gop. Br.
2. 2. 13): प्रावोख°, अह्रांसि.
8. उत्तरखा अर्धर्चेन thus only D; all others: उत्तरखार्धर्चेन.
15. 16. सर्पणान्तमाशिर cor.; A: °न्तमासीशिरं B: °न्तशिरं C: °न्तमासीरं.

Chapter 23.

5. भच्चयति thus A. BC: °यंति.
12. आत्मकृतस्व is missing in BC. — अनाज्ञाताज्ञा° thus C. AB: °ज्ञातां
ज्ञा°. — प्रयुतो thus AC. B: प्रयूवती. — धत्तेति thus AB. C: धेतनेति.
15. कवी corrected according to A'sv. S'r. 6. 12. 12 and A'past. S'r. 14. 18.;
all: गवी. — धर्मणस्परि cor.; all: धर्मणः परि.
20. साविकान् thus A. B: साविकोन् C: शाविका.
22. द्रप्सवत्थोर्यत्ते cor.; all: द्रप्सवत्थो यत्ते.

Chapter 24.

1. a. अचुच्योन्नरो (instead of अचुच्यवोत्?) conjecturally cor.; all: अचुको-
न्नरो.
b. याव्या thus A. B: याव्या C: यावा. — चिह्नुः cor.; all: चिह्नुः. —
संज्ञियेम thus all. TBr. 3. 7. 13. 1: संज्ञियेम.
f. वर्धयन्ति thus BC. A: °न्ती.
4. उत्क्रामन्ति cor.; all: उत्क्रामति.
14. अदिं thus A. BC: अप्री.

Chapter 25.

1. अपिष्टोमसाहो thus AB. C: °साहो.
12. दधते thus AC. B: दधाति.

Chapter 26.

4. *संपदावस्वरौ cor.; AB: *सपदावत्स्वरौ C: सपदावत्सरी.

Chapter 27.

6. सवे cor.; AC and Gop. Br. 2. 5. 8: सवं, B: सवां. — रोहिं thus AC. B and Gop. Br. 2. 5. 8: रोहिं. — अहमि° thus AC. B: आहमि°. — वाजसामा° thus AB. C and Gop. Br. 2. 5. 8: वाजिसामा°.
9. इग्मन् cor. according to A'sv, S'r. 9. 9. 8. AB: यं C: यां. — सवे cor. all: सवं.
16. नाभुरसि thus all and Gop. Br. 2. 2. 13; perhaps नाभिरसि?
22. 25. अभितःसो° cor.; the MSS. omit the Visarga.

Chapter 28.

1. काममप्रच thus BC. A: कामं प्रच०.
12. क्रियमायाम् thus C. AB: क्रीय०.
14. जामावास्तेनेष्टे thus B(D). A: *नेष्टिर्दी० C(E): *नेष्टि.
21. *दीयमानम् thus A. BC: *दीयमानां.
24. चदुह्यमानम् cor.; all: *नां.
25. निधीयमाना: cor.; all: *नां.
27. प्रासने cor.; AC: प्रासने B: प्रसोन.
28. इत्वेन्ना cor.; A: *न् B: *न्ना C: इतिन्ना.
32. कृते thus AC. B: कृतो.

Chapter 29.

4. °हप° is missing in B.
7. एकान्नचिंशत्सो° thus B. AC: °चिंश स्तो°.
12. °प्रासनाद° } cor.; all: { °प्राश्नाद°
13. °चक्रवे° } { °चक्रवे°.
22. एतं सधस्त्रा thus AC. B: एतमागमेतं सधस्त्रा.

Chapter 30.

2. उत्क्रान्तश्रेयसः cor.; A: °यसा B: °नःश्रीयज्ञाः C: °त्यश्रेयसा. — श्रीज्य-
कामस thus AC. B: °कामेस.

11. पयःसुरायहाणां thus AC. B: पयःतिसुनोत्तुरायहाणां.
16. संज्ञानानि cor.; AB: सञ्ज्ञानानि (thus also Gop. Br.2.5.7) C: सस्त्रानानि.
17. धाश्चितायिभिः thus A. B omits ३, C: धाश्चितायिभिः.
27. प्रणवान्तया तानेन thus AC. B: प्रणवांतं पाठ्यते.

Chapter 31.

4. °देवताभ्यां thus C. AB: °देवताभ्यः.
20. विश्वजिति is wanting in B.
22. °वेति तृचान° conjecturally; all: °वेत्तृचान°.

Chapter 32.

14. °निनर्दाम्बृत्वा इ° thus AC. B: निनर्दाहं बृत्वा इ°.
17. 18. The number of the o's differs somewhat in C.
22. प्रतिराधान् । न सं° cor.; all: °धान सं°.
25. It would have been uncritical to admit into this Sûtra the emendations undertaken with these passages in the edition of the Atharvaveda. No matter whether the tradition is false or correct, it evidently lay before the author of the Vaitâna Sûtra in this form and it was not my duty to correct his work. Real mistakes of the copyists, as I judge from the want of various readings in the edition of the Atharvaveda, are: असी, विद्युत्, पर्याशपो instead of चमसी, विप्रुद्, °शदो.
31. The MSS. insert त् between आह्वनस्त्रा and वृषाकापिवत्.
32. ईकारः thus B. AC: इ°.

Chapter 33.

2. चरन्तम् is missing in B.
6. वा । इन्द्र cor.; all: चेन्द्र.
7. अनुरूपात्तं thus AC. B: अनुरूपास्तं. — °क्षेतयोनी cor.; all: °क्षेत°.
18. अष्टर्षेण thus AC. B: अष्टर्षम्. — °नुरूपी thus B. A: °नुरूपा C: °नुरूप.
20. अतावा is missing in B.
21. अन्त्ये thus AB. C: अन्ते.
25. °स्तोत्राय thus BC. A: °स्तोत्रिय.

Chapter 34.

2. अध्वर्युपद्येन thus AC. B: अध्वर्युः प°. — यदिहोम°, यदित्यरी°, °मध्वेतिविति cor.; all: यदिहोम°, यदित्यरी°, °मध्वेतिविति.

4. सुत्रस्यत्वां thus BC. A: °स्यो.
5. सुत्रस्यस्योऽमिति thus AB. C: °स्यायाऽमिति.
7. °सोचियांश्च cor.; all: °सोचियंश्च.
- 9b. सरस्वत्या thus C. AB: °त्वां. — संविगाहर thus all.
- c. स्रवामहे cor.; all: प्रवा°. — For the following, which is not to be made out by comparison with Kāty. S'r. 13. 3. 21, I give the reading of the MSS. (B: कोचोयदा C: कोचोयदा B: सुभद्रं C: मेधयति).
11. °मीत्रेण cor.; all: °मीत्रेण.
18. स यदा cor.; A: मयद् B: सयदं C: सद्य.

Chapter 35.

9. आरभणीयायाश्च thus C. A: °यायाःश्च B: °यायश्च.
13. आरभणीया thus AC. B: °णीयाया.
16. चिवृत्, चिणव generally written तुवृत्, तृणव.
17. आञ्जे thus B. A: आञ्जं C: आञ्ज.
20. चतुर्विंशच्चतुसत्वारिंशा° thus A. B: द्विचतुसत्वारिंशा° C: चतुर्विंशच्चतुर्विंशच्चतुसत्वारिंशा°.

Chapter 36.

8. 15. फाल्गुन्या thus AC. B: °न्यां.
12. चचभृतिः thus C. A: चचभृभृतिः B: चचभृतिः.
26. अभिस्रवप्र° cor.; all: अभिस्रवत्प्र°.
30. गुदं, सर्वाञ्चमञ्जिम° cor.; all: दगुदं, सर्वाञ्चमञ्जिम°.
31. ऊर्ध्वामे° cor.; all: ऊर्ध्वमे° — पुनर्निवेति cor.; all: पुनर्निवेति.
33. °ध्वर्ध्वोर्त्र° cor.; A: °ध्वर्ध्वोर्त्र° BC: °ध्वर्ध्वोर्त्र°.

Chapter 37.

1. त्वं cor.; all: त्वां.
2. अस्मि न य°, भवस्तुत्तरो, मतिमत्त्व°, भवासोति cor.; all: अस्मिन्व°, भवासुत्तमो, मतिमति च°, भवानीति.
14. दद्याम् cor.; all: दद्यात्.
19. ह is missing in A.

24. द्विचमाक्षम् } cor.; all: { द्वी°.
 26. °बाहुया° } cor.; all: { °बाहुर्या°.

Chapter 38.

7. चतुर्थम् is missing in B.
 14. अभिं thus AC. B: अभी.

Chapter 39.

9. तीव्रसुद्° cor.; all: तीव्रसुद्°, and alike 40. 5. — उपशदो° cor.; all: उपसदो°.
 16. सूर्यसुत्° cor.; all: सूर्यसुद्°. — देवानां केतुरनी° thus AB. C: देवाना-मुदगादनी°.
 18. साहस्रान्धे thus AC. B: °न्धे.

Chapter 40.

1. त्विष° } cor.; all: { तिष°.
 3. विगुत्त्व° } cor.; all: { विगोत्त्व°. — राशिमराययोः शदोपशदयोः cor.;
 all: °रायोः सदोपसदयोः.
 4. The former च is missing in C.
 5. विधंश्° } cor.; all: { विधंस°.
 6. सायःक्षेपु } cor.; all: { सायक्षेपु.
 14. मवायुषि thus AC. B: °षी. — नरम् is missing in B.

Chapter 41.

1. कापिवन thus AC. B: ना°.
 2. वैदच्छन्दोमवत्प° cor.; AC: वैदत्त° B: वैदक्षंसंदोमवतप°.
 4. वैदत्त° cor.; all: वैदत्त्व°.
 8. अभि प्र वः up to 11. य एक excl. is wanting in B.
 15. 19. अभ्यासङ्ग cor.; all: अभ्याशङ्ग.
 22. उक्थं cor.; all: उक्थं.

Chapter 42.

15. अर्वाञ्चि सं° cor.; all: अर्वांचित्सं°.

Chapter 43.

3. °होचायखिनामिति cor.; all: °होचायखीनामिति.
 4. नवख cor.; all: नवखुः.
 13. ओइनेन } thus AC. B: { उइनेन.
 15. तण्डुलेन } { तण्डुलेन व०.
 31. पशु is missing in B.
 32. यामः मुकहरिः मुण्डो cor.; all: यामः मुकहरिः शंडो.
 34. काम्यावेती } thus BC. A: { कायोवेती.
 47. अथ } { अथ.
-

Index of Quotations.¹⁾

A. From the Atharva Samhitâ.

Khânda 1.		2. Vait. 8. 7.	16. 6. Vait. 5. 17.
4. 1. Vait. 16. 10.		4. 8. 9.	cd only 8. 14.
2. 16. 2.	17. 1.	4. 20.	17. 1. 28. 30.
5. 1. 28. 11.	29. 3.	22. 16.	3. 28. 31.
9. 3. 3. 1.	33. 1.	38. 1.	7. 9. 27.
10. 4. 38. 1.	34. 1.	10. 16.	19. 1. 28. 15.
19. 3. 9. 21.	35. 1.	9.7.29.22.	6. 34. 16.
21. 2. 29. 5.			8. 34. 17.
30. 3. 4. 4.			20. 1. 24. 14. 28.
4. 4. 15.			25. 38. 14.
		Khânda 3.	
		3. 1. 9. 2.	2. 29. 19.
		2. 30. 27.	4. 15. 16.
		4. 7. 13. 2.	5. 23. 20.
		8. 4. 22. 1.	6. 19. 2.
		10. 6. 13. 6.	7. 29. 19.
		11. 8. 36. 19.	21. 1. 16. 16.
		13. 7. 29. 13.	7. 9. 17.
		14. 2. 21. 26.	29. 7. 3. 21.
		15. 7. 6. 9.	31. 10. 13. 10.
Khânda 2.			
1. 3. 29. 14.			
2. 1. 36. 28.			
5. 1. 16. 11.			
6. 1. 28. 4.			
3. 28. 10.			
16. 1. 4. 20.			

1) Verses or formulas taken from an other than the Atharva Samhitâ, are supplied with a †, if they are quoted in an abridged form, with a *, if the Vaitâna Sûtra exhibits one or more variations.

Khāṇḍa 4.		7. Vait. 8. 7. 13.	56. 1. Vait. 29. 10.
1. 1. Vait. 14. 1. 28. 33.	8. 19. 2.	61. 3. 2. 17.	
2. 14. 1.	9. 9. 27.	63. 1. 28. 27.	
2. 1. 8. 22. 28. 5.	11. 19. 11.	2. 28. 26.	
7. 28. 34.	25. 7. 28. 20.	4. 29. 8.	
8. 1. 36. 7.	26. 1. 16. 6.	69. 1. 30. 13.	
5. 29. 12.	12 ab. 19. 4.	71. 1. 4. 16.	
13. 1. 38. 1.	27. 1. 10. 13.	79. 1. 31. 4.	
14. 1. 28. 3.	2. 10. 12.	80. 3. 23. 20.	
2. 29. 17.		84. 1. 38. 1.	
5. 8. 17. 15. 9.	Khāṇḍa 6.	87. 1. 28. 16.	
15. 6. 8. 9.	1. 1. 17. 2.	92. 1. 36. 18.	
21. 1. 21. 24.	2. 1. 16. 13.	98. 1. 34. 13.	
23. 1. 2. 11.	3. 1. 16. 9.	99. 1. 18. 16.	
4. 5. 15.	5. 1. 29. 15.	106. 2, 3. 29. 13.	
26. 1. 15. 13.	2. 2. 14. 3. 3.	114. 1. 22. 15. 30.	
27. 4. 12. 12.	19. 1. 11. 10. 30. 13.	22.	
7. 9. 2.	2. 6. 11.	115. 1. 8. 7.	
39. 9. 8. 11.	22. 1. 9. 5.	3. 30. 23.	
	23. 1. 4. 14.	117. 1. 24. 15.	
Khāṇḍa 5.	31. 1. 6. 3. 33. 28.	122. 1. } 22. 23.	
3. 1. 1. 12. 14.	35. 1. 29. 5.	123. 1. }	
7. 1. 28. 19.	42. 1. 12. 13.	3. 2. 15.	
6. 3. 2.	47. 1. 21. 7.	124. 1. 12. 7.	
7. 12. 10.	48. 1. 21. 7.	3. 11. 9.	
10. 1. 29. 11.	1—3. 17. 10.	125. 1. 6. 3. 34. 15.	
12. 1. 10. 11.	51. 1. 30. 7.	3. 6. 8.	
20. 1. 34. 11.	53. 2. 11. 15.	126. 1. 34. 11.	
24. 1—3. 8. 13.	3. 4. 8. 17.		
4. 8. 22.	54. 2. 3. 4.	Khāṇḍa 7.	
5. 19. 3.	55. 2. 2. 16.	3. 1. 9. 15.	
6. 8. 13.	3. 8. 5.	5. 1. 13. 13.	

6. 1. Vait. 6. 11.	62. 1. Vait. 29. 9.	98. 1. Vait. 4. 6.
3. 11. 11.	67. 1. 18. 4.	106. 1. 12.5. 16.8.
4. 29. 20.	68. 1. 8. 2. 13.	109. 1. 6. 10.
9. 1. 8. 13.	71. 1. 21. 15.	110. 1. 8. 6.
14. 1. 13. 7.	28. 8.	3. 3. 17.
15. 1. 29. 18.	72. 1. 14. 3.	111. 1. 17. 9.
16. 1. 5. 9.	3. 21. 19.	117. 1. 23. 9.
18. 2. 4. 8.	73. 3. 14. 5.	118. 1. 34. 12.
20. 1. 1. 15.	7. 14. 4.	
22. 1. 13. 8.	11. 14. 9.	Khanda 8.
26. 1. 13. 14.	74. 4. 1. 13.	2. 16. 10. 6.
15. 12.	76. 6. 16. 14.	3. 26. 6. 11.
3. 4.20.13.5.	77. 1. 9. 2.	7. 1. 30. 6.
4. } 15. 10.	78. 1. 4. 11.	9. 6. 33. 8.
5. }	79. 1. }	Khanda 9.
6. 10. 10.	80. 1. }	1. 1. 16. 12.
29. 2.	3. 1. 3. 2.	11. 21. 7.
27. 1. 3. 15.	12. 7. 12.	18. 30. 13.
28. 1. 4.12.13.2.	82. 1. 29. 19.	2. 1. 24. 10.
29. 1. 8. 1.	2. 5. 16.	4. 4. 5.
30. 1. 10. 5.	6. 2. 7.	5. 1. 10. 14.
33. 1. 29. 21.	83. 1. 10. 22.	2. 10. 15.
34. 1. 29. 6.	3. 28. 17.	17. 29. 9. 23.
40. 1. 8. 2.	84. 3. 29. 5.	10. 9. 40.7. 41.12.
41. 2. 22. 23.	87. 1. 10.4.9.18.	
44. 1. 25. 2.	24. 17.	Khanda 10.
46. 1. 1. 14.	89. 1. 3.18.24.6.	2. 1. 37. 19.
47. 1. }	3. 8. 20.	6. 1. 10. 2.
48. 1. } 1. 16.	4. 4. 1.	3. 10. 3.
51. 1. 25. 2.	94. 1. 13.12.23.7.	8. 42. 28. 28.
53. 7. 24. 4.	97. 3. }	9. 26. 4. 9.
58. 1. 25. 2.	8. }	

Khanda 11.		34. Vait. 21.23.39.16.		38. Vait. 15. 11.	
2. 1.	Vait. 29. 10.	35.	33. 6.	44. }	9. 8.
		37.	18. 7.	45. }	30. 14.
		46.	29. 8.	4. 28.	16. 17.
Khanda 12.				59.	6. 11.
1. 1.	12. 6.			71.	9. 8.
13.	15. 8.	Khanda 14.		75.	22. 22.
27.	2. 8.	1. 19.	4. 11.		
30ab, c.	12. 6.	42.	2. 6.		
33.	27. 7.	57.	4. 11.	Khanda 19.	
38.	10.8.15.4.	2. 47.	12. 7.	6. 1.	37. 19.
39.	22. 1.			51. 2.	3. 9.
46.	29. 10.	Khanda 16.		59. 3.	3.5 19. 12.
63.	27. 8.	2. 6.	2. 9.	64. 3.	28. 14.
2. 5.	5. 13.	9. 3.	24. 5.		
6.	28. 22.			Khanda 20.	
26.	12. 11.	Khanda 17.		1. 1.	19. 6.
32.	6. 2.	1. 18.	3. 8.	2. 1.	19. 23.
45cd.	4. 8.	21.	14. 2.	3. 1.	21. 1. 27.
3. 15.	10. 8.	22.	11. 16.		19. 31. 21.
22.	28. 12.	23.	11. 13.		33. 3.
33.	10. 7.			4. 1.	21.1.27.20.
35.	10. 9.	Khanda 18.		5. 1.	21. 2.
Khanda 13.		1. 44.	30. 14. 37.	7. 1.	21. 2. 33.2.
1. 27.	15.7.28.23.		23.	8. 1.	21. 21.
34.	13. 5.	51.	9. 8. 30.14.	9. 1.	22.7.31.22.
45.	16. 11.	55.	28. 24.		33.7.42.5.
59.	18. 8.	2. 19.	37. 25.	3.	22. 7.
2. 1.	9. 16.	3. 2.	38. 3.	10. 1.	22.11.27.12.
16.	21. 23. 33.	5.	29. 13.	11. 1.	22.12.31.25.
	5. 39. 16.	18.	10. 4.	12. 1.	22. 13.
26.	29. 14.	25.	22. 3.	6.	22. 14.
32.	33. 8.				

13. 1. Vait. 22. 21.	36. 1.	} Vait. 31. 25.	58. 3. Vait. 33. 6. 16.
4. 23. 3.	37. 1.		59. 1, 3. 33. 24.
14. 1, 3. 25. 3.	38. 4.		60. 1. 31. 26. 40.
15. 1. 25. 7.		42. 5.	14. 41. 7. 8.
16. 1. 25. 8.	39. 1.	35. 10. 39. 10.	16. 42. 1.
17. 1. 25. 9.	2.	35. 11.	61. 1. 39. 2. 41.
18. 1, 4. 26. 5.	40. 1.	33. 3. 42. 2.	1. 5.
19. 1. 29. 5. 31.	41. 1.	40. 14.	62. 5. 41. 17.
	22. 42. 1.	41. 6.	63. 1ab. } 2cd. }
4. 32. 3.	3.	41. 17.	
6. 32. 2.	43. 1.	27. 20.	4. 27. 15. 31.
20. 1. 31. 22.	45. 1.	39. 9. 41. 13.	20. 33. 18.
21. 11. 26. 7.	46. 1.	42. 8.	40. 12. 41.
22. 1. 26. 9. 33. 2.	3.	23. 20.	11. 18. 22.
	40. 10. 47. 1.	27. 28. 33.	42. 7.
4. 26. 9. 32. 5.		14. 41. 5. 9.	7. 27. 15.
	40. 9. 42. 5.	50. 1. 27. 13. 35. 12.	31. 20.
23. 1. 31. 22.	51. 1.	31. 18. 24.	64. 1. 41. 21.
24. 1. 31. 22.		33. 7. 41. 8.	67. 1. 31. 27.
25. 6, 7. 26. 10.	3.	31. 18.	3. 29. 8.
26. 1. 26. 12.	52. 1.	32. 6. 33.	4. 31. 27.
4. 26. 12. 27.		16. 42. 2.	68. 1. 33. 15.
	19. 33. 2.	53. 1. 42. 5.	11. 39.
	39. 4.	54. 1. 40. 14. 41.	69. 1. }
27. 1. 31. 22. 32. 4.		1. 42. 5.	70. 1. } 33. 15.
5. 39. 13.	56. 1.	41. 17.	71. 11. 42. 8.
28. 4. 31. 22.	57. 1.	27. 25. 34.	72. 1. 31. 27.
32. 3. 26. 13.		6. 39. 5.	73. 1. 32. 7.
33. 1. 26. 7.	4.	27. 25.	74. 1. 32. 8.
3. 26. 13.	58. 1.	33. 6. 40. 5.	75. 1. 32. 9.
34. 1. 33. 12.		41. 9. 10.	76. 1. 32. 10.
35. 1. 31. 19.		19. 42. 5.	77. 1. 33. 17.

78. 1. Vait. 27. 10. 39.	100. 1. Vait. 39. 7. 40. 4.	124. 1. Vait. 42. 9.
3. 18.	101. 1. 39. 8. 40. 2.	125. 1. 32. 13.
79. 1. 27. 12. 33.	102. 1. 39. 8.	2. 30. 10.
6. 10. 39.	103. 1. 39. 8. 40. 2.	4. 30. 11.
14. 40. 13.	2. 39. 8.	126. 1. 32. 14. 17.
80. 1. 27. 12. 33. 6.	104. 1. 39. 9. 41. 13.	2. 32. 17.
81. 1. 27. 22. 33.	105. 1. 39. 11.	127. 1. 32. 19.
9. 42. 9.	4. 39. 12.	128. 9. 38. 2.
82. 1. 27. 22. 33. 9.	106. 1. 39. 14.	129. 1. 32. 20.
83. 1. 27. 23. 33. 11.	107. 1, 4. 39. 15.	133. 1. 32. 21.
84. 1. 31. 16. 33.	108. 1. 39. 17. 40.	134. 1. 32. 22.
14. 40. 11.	4. 41. 4. 10.	135. 1. 32. 23.
85. 1. 31. 18.	15. 20. 42.	The answers from 133. 1. to 135. 3. } 32. 25.
40. 11.	2. 7.	
3. 31. 18.	109. 1. 39. 19.	
86. 1. 35. 13.	41. 6.	
87. 1. 33. 19. 20.	110. 1. 40. 1.	135. 4. 32. 26.
88. 1. } 33. 19.	111. 1. 40. 1. 4.	6. 32. 28.
89. 1. }	41. 22.	11. 32. 30.
90. 1. 33. 20. 21.	112. 1. 40. 3.	136. 1. 32. 31.
91. 1. 33. 22.	113. 1. 40. 3. 8.	137. 3. 23. 17.
92. 1. 32. 5.	114. 1. 40. 4. 41. 20.	32. 33.
93. 1. 33. 23.	115. 1. 40. 6.	4. } 32. 33.
39. 5.	116. 1. 40. 7. 41. 12.	7. }
4. 34. 7.	117. 1. 40. 8. 42. 9.	138. 1. 27. 28. 33.
94. 1. 33. 20.	118. 1. 41. 2. 42. 5.	14. 41. 8.
95. 1, 2. 34. 19.	3. 41. 3.	11. 42. 6.
96. 1. 34. 20.	119. 1. 41. 5.	139. 1. 27. 29.
97. 1. 39. 3. 18.	120. 1. 42. 3. 5.	143. 1. 27. 29.
40. 8. 42. 5.	121. 1. }	8. 27. 30.
98. 1. 39. 5. 42. 9.	122. 1. }	
99. 1. 39. 6.	123. 1. 33. 6.	

B. From the Rk Samhitâ.

†1. 19. 1. Vait. 23. 8.	†4. 58. 3. Vait. 29. 19.	8. 78. 1. Vait. 30. 16.
†1. 91. 17, 18.	†6. 16. 13. 29. 8.	*10. 17. 12,
19. 19.	†6. 52. 14. 8. 13.	13. 16. 17.
1. 132. 6. 34. 1.	7. 59. 12. 9. 19.	27. 8. 38. 5.
1. 163. 1. 6. 1.	†8. 48. 3. 24. 5.	11. 38. 6.
†the same 6. 7.	4. 19. 18.	*37. 12 23. 12.
4. 54. 1. 16. 15.	† 70. 4. 42. 4.	186. 1. 38. 1.
† the same 23. 22.		

C. From the Vâjasaneyi Samhitâ.

†1. 7b. Vait. 7. 6.	*5. 7a. Vait. 13. 23.	†12. 10. Vait. 28. 21.
26e. 2. 4.	* b. 13. 24.	†13. 27. 29. 1.
2. 7a. 2. 13.	* 33e. 18. 14.	*15. 9e—h. 27. 27.
† 11d. 3. 11.	* 34b. 18. 8.	19. 34. 30. 12.
* 13. 4. 3.	† the same 18. 13.	*20. 31. 30. 9.
14b. 4. 1.	† 37. 4. 21.	*23. 20, 21. 36. 30.
† 27a. 4. 19.	† 38. 10. 1.	* 26. 36. 31.
*3. 10a, †b. 7. 11.	*8. 13. 23. 12.	† 27. 36. 32.
†* 49. 9. 4.	* 36. 25. 12.	* 49. 37. 1.
†5. 3. 8. 10.	11. 32—34. 5. 14.	* 52. 37. 2.
* 5a. 13. 16.	† 32. 28. 9.	† 61, 62. 37. 3.
* b. 13. 18.		

D. From the Taittirîya Samhitâ.

†1. 1. 13. 20. Vait. 4. 7.	*3. 2. 5. 3l. Vait. 19. 18.
†* 8. 5. 2g. 20. 9.	2. 7. 1ab. 4. 16.
†3. 1. 4. 4n. 10. 19.	* a—e. 17. 4.
* 10. 1a. 18. 5.	* f. 17. 7.
† b. 18. 6. 28. 7.	* g, 2i —l 17. 8.
* d, 2. 16. 17.	3. 8. 2c. 24. 16.

*4. 4. 1.	{	Vait. 17. 4.
		20. 13.
		21. 14.
		22. 4. 17.
		23. 6.
		25. 1. 13.

E. From the Taittiriya Brâhmaṇa.

* 1. 2. 1. 8, 9, 15, 16.	Vait. 5. 7.	*25. 8. 8. }	Vait. 24. 14.
+2. 1. 11. 1. }	7. 4.		24. 18.
	7. 20.	+ *3. 7. 13. 1.	23. 22.
		* 1-3.	24. 1.

F. From the Taittiriya A'ranyaka.

*1. 30. 1. Vait. 8. 16.

G. Quotations

which I was not able to verify, but which certainly proceed from the Mantra-period, and are perhaps to be found in the Paippalâda S'âkhâ of the Atharvaveda.

अमय उपाङ्गयधुम् Vait. 21. 17.	बृहस्पते पगृहाण 2. 5. and complete
अपेत एतु 38. 1. and Kauś. 97	Kâty. S'r. 2. 2. 13 and Kauś. 137.
complete.	यन्न इदं पितृभिः 38. 4 and Kauś. 88 complete.
इन्द्र गीर्भिः 3. 17.	
इन्द्रापो अस्मान् 8. 6 and Kauś. 5	यन्मे स्कन्नम् 16. 17 and Kauś. 6
complete.	complete.
कृते योगी 28. 32.	विमुञ्चामि 24. 7 and Kauś. 6
पत्नी यदृच्छते अरितर्हीता विष्टीमेन	complete.
अरितः (AV. 20. 135. 5?) 32. 27.	व्रतानि व्रतपतये 4. 22 and Kauś. 42
पूर्णमध्वर्यो प्रभर 16. 1.	complete; 6 abridged.

Index of Words.¹⁾

अच 'die' 6. 10.

अचन् 3. 14.

अचित 3. 20.

अचिति 3. 20.

अभि 1. 6. 20. 2. 7. 13. 3. 12. 4.

2. 10. 18. 5. 18. 6. 7. 11. 13. 7.

17. 19. 20. 8. 17. 18. 19. 9. 2. 10.

12. 17. 19. 10. 17. 11. 14. 12.

5. 8. 13. 2. 13. 15. 3. 9. 17. 17.

12. 18. 4. 19. 10. 23. 12. 14.

28. 1. 31. 3. 34. 2. 37. 12. 38.

14. 43. 7. अभिःकुलाय, °स्तोम

'names of two *ekâhas*' 40. 2.

cf. दक्षिणा°, अपरा°, वेद°. —

°चित् 30. 1. °ज्योतिस् 7. 9.

°पद् 5. 11. 6. 6. °परिस्तरण 7. 4.

°ष्टुत् 38. 11. 39. 8.

अभिष्टोम 15. 6. 16. 5. 24. 19. 31.

15. 34. 21. 38. 8. cf. पुरस्ताद्°.

— °सामन् 23. 6. 25. 1.

अभिष्टुत 19. 16.

अभिष्टोच 1. 16. 7. 1. 2. 16. 8. 3.

12. 1. 43. 5. 8. °ययिन् 43. 3.

अपीध् 2. 13. 13. 19. 15. 3. 17.

12. 19. 5. 13. This old form, in-

stead of the modern आपीध्, is

used only in addresses from the

part of another priest, except

19. 13.

अपीषोम du. 15. 14. 16.

अपीषोमीय 3. 4. 15. 18.

अग्न्याधेय 5. 1. 43. 1.

अग्न्युपस्थान 7. 25.

अय, अयेण 3. 7. 21. 26. अये 6. 1.

अङ्ग 3. 14. 'an unessential part of

a ceremony' 4. 23.

1) Except those words contained in a quotation, every word of the Vaitâna Sûtra is to be found in this index, with the citation of every passage in which it occurs, if the contrary is not expressly denoted by an etc. or otherwise.

- अङ्ग adv. 37. 2.
 अङ्गार 10. 21. 18. 1.
 अङ्गुष्ठ 3. 11. 11. 24.
 अङ्गुष्ठावाक् 11. 3. 18. 1. 19. 21.
 20. 13. 14. 21. 7. 22. 15. °वाद्
 18. 13.
 अज 29. 3.
 अजिर 'name of an *ekāha*' 39. 5.
 अञ्ज्
 अञ्ज- 6. 10.
 अञ्जि- 10. 4. 11. 9. 29. 1.
 अञ्ज- 10. 5.
 अञ्जन 10. 14.
 अञ्जलि 4. 17.
 अतिचार 8. 20.
 अतिच्छन्दस् 19. 17.
 अतिच्छान्दस् 29. 8.
 अतिरात्र 22. 19. 26. 1. 31. 15. 38.
 7. 13. 40. 7. 43. 38. cf. अन°,
 अन्यतरतोऽ, उभयतोऽ, साति°.
 — °वत् 37. 6.
 अतिरिक्तोक्त्य 27. 27.
 अतिशंसन 35. 14.
 अतीवाद् 32. 26.
 अत्यपिष्टोम 25. 1. 26. 15.
 अत्र 9. 12. 10. 17. 12. 8. 9.
 अथ 1. 1. 17. 5. 1. 7. 26. 9. 18. 23.
 10. 1. 15. 18. 17. 12. 31. 5. 6.
 34. 21. 36. 1. 14. 38. 1. 39.
 1. 43. 47.
 अथर्वन् 6. 1.
 अथर्वान्निरोविद् 11. 2.
 अद् 14. 1a.
 अदस् 3. 20.
 अदिति 6. 11. 13. 2. 37. 20.
 अधर 38. 14.
 अधस् 6. 13.
 अधस्तात् 3. 7.
 अधिपा 14. 1b.
 अधिपयस 2. 4.
 अधिष्ण 12. 3.
 अधिष्णवन्त् 18. 18.
 अधीवासस् neutr. 36. 29.
 अध्वयन 11. 20.
 अध्वैतर 43. 47.
 अध्वर्यु 3. 7. 6. 10. 8. 15. 11. 2. 3.
 13. 19. 21. 27. 14. 7. 15. 3. 16.
 1. 17. 17. 12. 19. 5. 13. 20. 15.
 19. 23. 14. 30. 9. 36. 33. cf.
 under शंस. — °पथ 34. 2.
 अन्
 अप- 5. 16.
 अनतिरात्र 40. 10.
 अनधीयान 34. 5.
 अनन्तर 42. 10.
 अनपेक्षमाण 28. 28.
 अनभिवाद्वाक् 11. 18.
 अनवानक्त् 15. 3.
 अनवानम् 19. 8. 32. 14.
 अनश्न 1. 13.
 अनाच्छादित 12. 12.
 अनाज्ञाताज्ञातकृत 23. 12.
 अनादेश 1. 3.
 अनाधृष्ट 14. 1d.

- अनामय 43. 31.
 अनामिका 3. 11.
 अनाघ्र 10. 17.
 अनिष्टसोम 30. 3.
 अनीक 14. 1d. °वन् 9. 2.
 अनु 18. 3. 4. 28. 4. 29. 4.
 अनुख्यातर् 18. 15.
 अनुचर 11. 3. 14. 8. fem. °ई 36.
 32. 38. 2.
 अनुज्ञा fem. 2. 1.
 अनुदित 5. 11.
 अनुपसृशन्त 3. 11.
 अनुब्राह्मणिन् 17. 11.
 अनुमति 17. 4. 37. 20.
 अनुमन्त्रण 18. 17.
 अनुयाज 3. 6. 4. 3. 23. 21.
 अनु रूप 20. 16. 21. 1. 22. 7. 9. 25. 3.
 5. 26. 3. 5. 9. 12. 27. 20. 22. 25. 28.
 33. 7. 34. 19. 35. 5. 7. 9. 42.
 10. cf. उक्थस्तोत्रिया°, पृष्ठस्तोत्रि-
 या° and स्तोत्रिय.
 अनुरोध 28 4.
 अनुवषट्कर् see under वषट्.
 अनुवषट्कार 4. 4. 19. 12.
 अनुष्टुभ् 1. 18. 15. 3. 19. 17.
 अनुहोम 19. 12.
 अनुचान 13. 26.
 अनुबन्धा 24. 10.
 अन्त 1. 19. 2. 1. 4. 18. 5. 12. 13.
 8. 21. 9. 3. 6. 8. 14. 26. 10. 14.
 11. 8. 14. 12. 2. 13. 2. 3. 15.
 14. 1b. 15. 2. 15. 19. 16. 5. 18.
 7. 19. 7. 8. 20. 20. 21. 4. 22.
 15. 23. 5. 13. 21. 24. 3. 7. 9.
 27. 5. 28. 23. 30. 27. 33. 16.
 36. 25. 37. 11. 21. 38. 14.
 43. 2.
 अन्ततस् 7. 22. 22. 2.
 अन्तमुत 19. 10.
 अन्तर् 3. 19. 14. 1d.
 अन्तर 36. 3. अन्तरेण 4. 18. 8. 23.
 15. 14.
 अन्तरा 2. 13. 3. 4. 21. 26.
 अन्तरिक्ष 3. 16. 18. 14.
 अन्तर्यामोय 16. 11.
 अन्तर्वसु 41. 2.
 अन्ध 26. 6. 32. 14. 35. 33. 21. 42.
 7. cf. साहस्रा°.
 अन्न 10. 17. 12. 1. 43. 29. °पति
 7. 19. °ाद् 7. 19.
 अन्य 18. 13. 33. 18. 34. 12.
 अन्यतरतोऽतिरात्र 42. 14.
 अन्वाहार्य 2. 4. 3. 18.
 अप् 2. 1. 3. 13. 4. 23. 7. 3. 12.
 11. 14. 1d. 16. 4. 23. 14. 20.
 24. 3. 28. 20. 36. 27. मदन्वा-
 पा३ see under मद्.
 अपचिति 'name of an *ekāha*' 40. 1.
 अपनुत्ति 43. 2.
 अपर 18. 10. 21. 10. 32. 35. अप-
 रेण 7. 22. 15. 3. 17. 16. 7. 18.
 4. 23. 14. 19. — °रात्र 5. 8.
 16. 4. °प्ती du. 1. 20. 4. 18.
 7. 15.

- अपराजिता 24. 10. 27. 9.
 अपराक्त 1. 11. 15. 5.
 अपरिमित 13. 1. 35. 4. 43. 43.
 अपरेबुस् 4. 25. 15. 5.
 अपान 3. 20. 19. 9.
 अपि 4. 23. 9. 12. 12. 8. 9. 19. 20.
 24. 20. 42. 12. 43. 47.
 अपूप 31. 4.
 अपूर्व 'name of an *ekāha*' 39. 6.
 अपोनप्रोय 16. 10.
 अप्नोर्यामन् 19. 17. 27. 18. 38. 11.
 अप्रचालित 7. 22.
 अप्रज्ञान 35. 6.
 अप्रतिरथ 1. 18. 13. 11. 29. 16.
 अप्रत्युत्थायिक 11. 18.
 अप्रथमयज्ञ 28. 1.
 अप्रमादम् 36. 27.
 अप्राह्मणो 37. 18.
 अभव 43. 6.
 अभि 21. 10.
 अभिचार 2. 10. 43. 25.
 अभिजित् 31. 9. 20. 33. 1. 35. 17.
 40. 9.
 अभितस् 27. 19. 20.
 अभितःस्तोत्रियानुरूप cor. 27. 23. 25.
 अभिलव 31. 7. 9. 12. 14. 21. 33.
 4. 40. 14. 42. 8. °पञ्चाह् 41.
 18. — °प्रथमवत् 36. 26. °वत्
 32. 1. 11. °स्तोत्रिय 27. 11. 34. 7.
 अभिभू 6. 1.
 अभिभूति 'name of an *ekāha*'
 40. 3.
 अभिमुख 27. 9.
 अभिमेघन 36. 31.
 अभिवर्षण 12. 12.
 अभिवव 21. 12.
 अभिववणहोम 16. 11.
 अभिवेचनीय 36. 4. 39. 4.
 अभिहोम 13. 6. 15. 10. 13.
 अभ्याश्रावण 21. 17.
 अभ्यासङ्ग cor. 'name of a *pañcāha*'
 41. 15. 19.
 अभ्युदय 21. 17.
 अधेय 33. 26.
 अमावास्या 1. 11. 16. 2. 4. 4. 25.
 अमृतस् 12. 1.
 अमुचा 3. 20.
 अमृत 7. 5. 13. 20. 14. 1a, b, d.
 अयत 11. 26.
 अयन 42. 18. cf. गवाम°, दर्शपूर्णमा-
 सा°, यावापुष्टिवोर°.
 अयोदंष्ट्र 14. 1e.
 अयोनि 20. 17.
 अर्, अयाति
 सम्- 30. 17.
 अरणि 5. 7. 24. 14. 38. 14.
 अरल्ल 38. 14.
 अरिष्ट 3. 14.
 अर्ध 3. 20.
 अर्ध 29. 14.
 अर्धर्च 15. 16. 19. 4. 21. 4. 22. 8.
 अर्धर्चशस् 14. 1. 20. 21. 32. 7. 13.
 19. 33.
 अर्धर्चशस् 21. 4. °वत् 26. 4.

अर्वन् 6. 1.
 अर्वन्त् 27. 9.
 अर्वाञ्च् 2. 13. 12. 1. 42. 15. अर्वाञ्च्
 prepos. 8. 3.
 अस्वस्व 24. 20.
 अस् 11. 13. 18. 4.
 अवका 29. 13.
 अवट 10. 9.
 अवदान 28. 5. °होम 22. 18. cf.
 आध्या°होम.
 अवभृथ 30. 21. °सोम 8. 23. °वेष्टि
 23. 20.
 अवर् 31. 1.
 अवसान 20. 20.
 अविधान 3. 4.
 अश्, अस्नाति 1. 11. 19. 22. caus.
 43. 6.
 प्र- 3. 11. 12. 16. 17. 4. 16. 21.
 caus. 12. 14.
 अशस्त्यंशन 12. 10.
 अश्न 5. 11. 18. 6. 1. 6. 7. 27. 9. 36.
 18. 27. °पाद् 5. 17. °मेध 36. 14.
 38. 10. 41. 2. 6. 43. 41. °वत्
 37. 10. cf. सा°. — °सनि
 19. 16.
 अश्नावन्त् 14. 7.
 अष्टका see एका°.
 अष्टगृहीत 28. 7.
 अष्टम 20. 6. 32. 15. 42. 3. 6.
 अष्टर्च 32. 10. 33. 17. 18.
 अष्टाचंत्वारिंश 35. 20.
 अस्, अस्ति 2. 1. 3. 11. 12. 14. 20 etc.

अस्, अस्ति.
 अभि- 22. 8.
 असपत्तिष्टका 29. 6.
 असमय 21. 17.
 असाद् 6. 7. 10. 17. 17. 7. 18. 4.
 etc.
 अस्त्युत 12. 8. 9.
 अस्तर 26. 4. (cor.)
 अह्, आह 4. 16. 6. 7. 13. 19. 27.
 15. 3. 17. 12. 19. 13. 21. 5.
 24. 16. 27. 6. 32. 32. 37. 2.
 अनु- 21. 3.
 अहर्, अहर् 31. 4. 25. 36. 26.
 38. 11.
 अहर्गण 23. 16.
 अहीन 13. 1. 15. 6. 17. 6. 40. 4.
 42. 14. 17. °सूक्त 27. 14. 24. 31.
 19. 33. 12.
 अहे दैधिव्य 1. 20.
 अह्रस् 10. 17. (cor.)
 आ prepos. 1. 20. 2. 2. 3. 6. 20.
 21. 23. 15. 42. 14.
 आकृतिलोष्ट 5. 12.
 आख्यान 36. 22. 24.
 आपावेष्णव 8. 1. 11. 7. 37. 8.
 आप्रिमास्त 20. 11. °याध्याहोम
 23. 8.
 आग्नीध्र masc. 1. 9. 2. 4. 13. 3. 15.
 22. 4. 10. 8. 15. 9. 10. 12. 10.
 21. 11. 3. 13. 19. 20. 22. 15. 3.

18. 1. 19. 6. 20. 1. 21. 25. 23.
 3. 8. 29. 12.
 आपीप्रीय 15. 14. 17. 16. 2. 5.
 18. 1. 9. 13. 19. 22. 21. 10. 26.
 23. 1. 11. 17.
 आपेक्ष 8. 6.
 आपेय 3. 1. 4. 8. 13. 15. 1. 19.
 12. 20. 5. 22. 18. 20. 21. 36.
 17. 37. 8.
 आप्याधेयिक 6. 11.
 आययण 43. 4. 29. •शेष्टि 8. 4.
 आघार 2. 12. 14.
 आङ्गिरस 5. 10. 'name of a *devyaha*'
 41. 1.
 आचमन 15. 15.
 आचार्य plur. in the meaning of 'my
 teacher' 1. 3. 5. 13. 7. 16.
 आजिज्ञासेवा 32. 23.
 आज्य 2. 7. 17. 9. 3. 8. 19. 20. 21.
 7. 27. 5. 30. 10. 35. 15. 17. 21.
 43. 11. •ग्रह 20. 12. •लोचिच
 31. 16. 21. 32. 1. 33. 2. 14. 33.
 23. 34. 6. •लोचियानुरूपी 37.
 5. •वदानहोम 24. 13.
 आत्मन् 3. 11. 12. 8. 19. 18. 24.
 14. 31. 10. 38. 14.
 आत्मनिष्कयण 34. 21.
 आचैय 21. 25.
 आथर्वण 5. 10.
 आथिता 13. 13.
 आदि 2. 1. 4. 18. 27. 5. 10. 7. 26.
 9. 3. 11. 4. 12. 7. 15. 15. 17.

6. 19. 8. 21. 4. 12. 22. 4. 6.
 25. 1. 26. 1. 27. 5. 27. 28. 29.
 31. 17. 32. 6. 14. 24. 33. 4. 21.
 37. 6. •वत् 41. 14. इत्वादि 1.
 13. 19. 20. 5. 12. 10. 14.
 11. 14. 16. 5. 24. 3. 7. 33. 16.
 आदित्य plur. 'the A'ditjas': 15. 3.
 17. 7. 'the sun': 9. 16. 11.
 16. 14. 1c, g. 18. 7. 8. — adj.
 'belonging to Aditi or the A'dit-
 jas': 9. 23. 28. 14. 30. 4. 26. —
 •यह 20. 3. •यहहोम 22. 15.
 आदिमुत्त 19. 8.
 आद्य 32. 15. 39. 3. cf. साहस्य.
 आधान 8. 3.
 आनय 43. 43.
 आनुष्टुभ 29. 8.
 आप् 43. 46.
 सम्- 37. 14.
 आप्य 17. 7.
 आप्यायन 15. 2.
 आभिचारिक 2. 10.
 आभिलषित 31. 17. 33. 1.
 आमावास् 12. 1. 28. 14.
 आमिषेष्टि 30. 24.
 आयुष्मन् 25. 14.
 आयुस् 4. 23. 6. 1. 36. 27. 43. 18.
 31. 'name of an *ekāha*': 31. 14.
 35. 15. 40. 14. 41. 20.
 आरभणीया 31. 21. 35. 9. 10. 13.
 आरोह 33. 27.
 आर्भव 17. 10.

आर्थजन 9. 18.
 आवदानिक 10. 20.
 आवसथ 6. 5.
 आवसथ्य 6. 5.
 आवाप 27. 21. 32. 1. 33. 4. 35.
 3. 7.
 आविस् 27. 9.
 आवेदन see दीक्षितावेदन
 आशापात्रीय 36. 20.
 आशिर् 22. 16.
 आशिस 4. 23.
 आश्विन 19. 4. 20. 5. 26. 2. 14.
 30. 12. 15.
 आषाढ fem. ०ई 8. 17. 36. 13.
 आस्. आस्ते 5. 8. 23. 5. 27. 9. 33.
 29.
 उप- 13. 30.
 आसन 3. 14. 14. 1a.
 आसन 36. 22.
 आसन्दी 13. 12. 28. 27. 36. 7.
 आसाद् 1. 20. 15. 17. 16. 7.
 आस्ताव 18. 13.
 आस् 5. 16.
 आह्वनस् 32. 31.
 आह्वनीय 1. 6, 12. 4. 20. 5. 13. 6.
 2. 3. 5. 7. 5. 8. 16. 7. 18. 4. 8.
 23. 19. 24. 6. 38. 14.
 आहाव 14. 1. 20. 19. 26. 4.
 आहुति 18. 6. cf. पूर्वा०, प्रवृत्ता०,
 प्रातरा०.
 आह्वान 15. 3.

इ 8. 17. 14. 1b. 34. 3.
 अति- 5. 3. 16. 12.
 अधि- 43. 46.
 अपि- 34. 2.
 अभि- 21. 15.
 असम्- 11. 13.
 अभ्यसम्- 12. 3.
 आ- 21. 24. 28. 28.
 उद्- 5. 11. 13. 21. 14. 1d,g
 16. 11.
 अभ्युद्- 12. 3.
 उप- 1. 13. 30. 10. 31. 1. 34. 3.
 अभिपरा- 10. 17.
 परि- 14. 1b,c.
 अनुपरि- 9. 19.
 प्रति- 10. 17.
 सम्- 37. 13.
 इडा 3. 15. 17. 9. 3. 13. 23. 21. 27.
 5. ०दध 43. 23. ०भच 19. 14.
 इतरजन see सर्प.
 इतस् 12. 1. 17. 7. 25. 6.
 इति if used to comprise a number
 of corresponding subjects or other
 parts of a sentence: 6. 11. 11.
 3. 15. 14; in the meaning: 'here
 is an end of the description of...'
 24. 19. 25. 10. 38. 15.— Those
 passages, where the word marks
 a quotation, are omitted.
 इदम् pron. 2. 1. 4. 13. 23. 7. 12.
 32. 32. 34. 35. 9a—d. 10. 43. 46.
 इदम् adv. 7. 8.

इध्

सम्- 14. 1f.

इक्षु 19. 16.

इक्षु 10. 17. 15. 3. 21. 5. 25. 14.

30. 25. •पीच 19. 16. •वन्त् 17.

4. •सुत् 38. 11. •सीम 'name of
an *ekāha*' 39. 14.इक्ष्वाग्न्योःकुसाय, •सीम 'names of
two *ekāhas*' 40. 1.

इक्ष्वि 43. 10.

इक्ष्वियावन्त् 19. 16.

इव 34. 9c.

इष् fem. 10. 17. 17. 7.

इष्, इष्यति

प्र- 2. 13. 21. 10. 30. 16.

अतिप्र- 20. 2.

संप्र- 3. 22. 10. 21. 19. 5. 23. 8.
29. 16.

इषु 34. 17.

इष्टका 10. 13. cf. असपत्ने°, गार्हपत्ने°.

इष्टि 4. 27. 6. 11. 8. 9. 9. 2. 23.

12. 1. 27. 4. 30. 4. 24. 26. 36.

5. 17. 21. 37. 12. 20. cf. अवभृषेष्टि,

आययषेष्टि.

इह 3. 20. 7. 17. 12. 9. 34. 2. 9a.

ईकार 32. 32.

ईष् 17. 2. 27. 9.

अव- 7. 12.

प्रति- 3. 8. 19. 16. (cor.)

वि- 1. 20. 27. 7.

ईचय 4. 18.

उ 43. 8.

उक्थ 21. 5. 29. 8. 33. 1. 22. 41.

7. 22. cf. अतिरिक्तो°, शस्त्रो°. —

•मुख 20. 16. 21. 2. 22. 12. 25.

7. •मुखीच 39. 3. •शस् 20. 21.

•संपद् 20. 20. 21. 6. 26. 4.

•सोषियामुक्षपी, •पास 27. 15.

31. 20. 26. 32. 11. 33. 18.

उक्थ 17. 6. 22. 19. 25. 1. 31.

15. 35. 16. 38. 8. 43. 36.

उष्

अभि- 5. 11.

परि- 7. 20.

संप्र- 24. 2.

उखा 28. 12. •संभरणीया 28. 6.

उख 28. 14. 15. 18. 20. 22.

उषेस् 13. 29. 37. 13. 18.

उषेसर see मध्यमोषेसर.

उच्छिष्टसर 14. 8.

उत 14. 1e.

उत्कार 2. 4. 15. 14. 18. 13.

उत्क्रान्तयेयंस् 30. 2.

उत्तम 4. 13. 17. 4. 20. 1. 15. 21.

2. 3. 22. 8. 23. 16. 25. 4. 11.

26. 3. 11. 32. 20. 34. 38. 9. 13.

उत्तर 2. 13. 7. 8. 12. 18. 8. 19. 9.

10. 11. 19. 15. 10. 16. 2. 18. 4.

19. 6. 21. 6. 22. 8. 25. 4. 27.

28. 29. 30. 29. 14. 31. 11. 33. 7.

17. 35. 4. 38. 14. उत्तरेष 7. 20.

9. 12. 15. 14. 17. 18. 9. 15. 18.

उत्तरतस् 1. 9. 20. 7. 13. 12. 1.

- उत्तरिन् 20. 21.
 उत्तानहस्त 13. 24.
 उत्थापनी 37. 23.
 उत्सर्ग 24. 12.
 उदक 7. 22. 34. 9b. 43. 18. °धारा
 7. 5.
 उदञ्च 7. 13. 9. 18. 12. 1. 21. 26.
 उदक् adv. 7. 3.
 उदपाच 4. 17.
 उदयनीय 31. 14. fem. °या 24. 8.
 उदान 3. 20.
 उद्गातर् 11. 2. 3. 14. 7. 16. 17.
 17. 2. 36. 15. 33. 38. 5.
 उद्भिद् 'name of an *ekāha*' 39. 13.
 उद्वादन 2. 2.
 उज्जैतर् 11. 3.
 उपद्रष्टर् 18. 15.
 उपवर्हण adj. 36. 7. neutr. 21. 25.
 36. 23.
 उपरव 13. 7.
 उपरि 17. 7.
 उपरिष्ठात् 3. 7. 31. 27.
 उपवत्सङ्गत् 1. 11. 6. 13.
 उपवीत, उपवीतिन् see पित्रुपवीत,
 °तिन्.
 उपशब्द cor., 'name of an *ekāha*' 39.
 9. 40. 3.
 उपश्रोतर् 18. 12.
 उपसद् 15. 1. 5. 29. 4.
 उपसन्धान 15. 12.
 उपस्य 23. 5.
 उपस्रान 5. 12. cf. चरन्नु०.
 उपसर्ग 24. 3.
 उपह्व 'name of an *ekāha*' 39. 9.
 उपांगु 13. 29. 23. 3. °यह्वोम 16.
 11. °याज 3. 4.
 उपाकरण see खोचो.
 उपाचार 1. 9.
 उपासन 22. 22.
 उभ 9. 12. 12. 1. 23. 15. 33. 21.
 35. 15.
 उभयतोऽतिराच 42. 16.
 उद् 18. 14.
 उबुखत् 29. 2.
 उवस् 5. 10.
 उष्
 उप- 24. 15. 31. 4.
 उष्णिह् 1. 18.
 उष्मन् see ऊष्मन्.
 उस्त 11. 1.
 ऊन 34. 2.
 ऊम 20. 7.
 ऊद् 3. 14. 9. 19.
 ऊर्ध्व
 संग्र- 36. 29.
 ऊर्ध्व 3. 20. 10. 17. 17. 7.
 ऊर्ध्वसन्त 3. 20.
 ऊर्ध्व 12. 1. ऊर्ध्वम् adv. 26. 6. 27.
 16. 35. 7. °सोम 'name of a
daśarātra' 31. 13.
 ऊर्व 20. 8.
 ऊवध्वोह cor. 18. 13.

ऊष cor. 11. 5.

ऊष्मन् 5. 16.

ऊह्

ऊह्- 28. 24.

वि- 3. 10.

परिसम्- 2. 4.

ऊमिद् 11. 2.

ऊम् 6. 1. 21. 4. 23. 14. 32. 2. 33.
4. 15.

ऊत 14. 1b.

ऊतायुत् 13. 20.

ऊतु 14. 1f. 17. 23. °यम् 37. 9.

°पाच 20. 6. °मत् 12. 14. °घाच

20. 4. °घाज्वा 31. 27. °होम
20. 5.

ऊते 4. 23.

ऊत्विच् 3. 20. 5. 5. 11. 2. 16. 4.
27. 3. 38. 9.

ऊधि 43. 38.

ऊषम 'name of an *ekāha*' 39. 18.

ऊषि, सप्त ऊषयः, सप्तर्षयः 2. 1.
7. 23.

एक 9. 27. 32. 5. 35. 2. 36. 25.

एके 1. 4. 18. 6. 20. 17. 23. 21.

27. 17. 30. 12. 32. 35. 43. 2. —

°मु 24. 20. °विंश 35. 16. 17. 19.

21. 40. 8. 14. °वीर 14. 1f.

एकादश fem. °ई 31. 1.

एकादशकपाच 8. 1.

एकादशिनी see पन्ने°, धूपे°.

एकानविंशत् 29. 7.

एकाष्टका 31. 4.

एकाह 35. 6. 39. 2. 42. 12.

एविक 31. 25. 32. 9. 33. 21.

एतद् 3. 12. 4. 23. 5. 16. 11. 26.

15. 18. 16. 15. 20. 2. 4. (cor.)

23. 22. 25. 2. 26. 16. 31. 4. 15.

34. 9b. 36. 28. 38. 12. 42. 10.

12. 43. 28. 34. 47.

एध् 34. 9d.

एनद् 5. 3. 12. 3. 16. 7. 37. 2.

एव 4. 23. 5. 3. 7. 12. 14. 18. 2.

19. 20. 20. 11. 21. 4. 23. 10.

24. 17. 25. 4. 34. 9a. 42. 12.

एवम् 2. 1. 4. 25. 8. 12. 15. 5. 6.

22. 9. 25. 5. 26. 15. 31. 8. 13.

36. 31. 43. 46.

ऐकाहिक 25. 10. 33. 19.

ऐतश्मन्नाप 32. 20. °वत् 32. 28.

ऐह् 2. 14. 3. 3. 19. 1. 11. 12. 20.

5. 14. 21. 22. 22. 6. 19. 20. 21.

26. 2. 28. 28. 30. 5. 15. 16. 37. 8.

ऐह्वायव 19. 2.

ऐह्वाप 3. 2. 8. 6. 22. 9. 6. 10. 20.

23. 11. 1. 19. 21. 20. 12. 14.

22. 19. 20. 43. 31.

ऐह्वाजानत 32. 35.

ऐह्वापीष्ण 37. 21.

ऐह्वावार्हस्यात् 22. 21. 32. 35.

- ऐन्द्रावख्य 37. 8.
 ऐन्द्रावैष्णव 22. 21.
- श्री in the *nyāyika* 32. 17. 18. 32.
 श्रीवत् 3. 14. 19. 9. 25. 14.
 श्रीवत्सन्त 25. 14.
 श्रीयामो दैव 20. 20. 32. 18. 32.
 श्रीदत्त 43. 13. cf. ब्रह्मो.
 श्रीम् 1. 1. 3. 18. 2. 1. 8. 3. 17. 4.
 6. 20. 20. 20. 21. 30. 15. 32.
 17. 29. 34. 5. cf. under शंस.
 श्रीधरि, ०धी 7. 14. 8. 4. 28. 32. 30. 6.
- श्रीदुम्बर fem. ०ई 15. 13. 21. 10.
 33. 29.
- श्रीपयस 10. 21.
 श्रीपयस्य 15. 5. 29. 14.
 श्रीध्र cor. 34. 11.
- कच 31. 4.
 कदा 5. 3.
 कदम् 35. 12.
 कपाल see एकादश०, द्वादश०.
 कपुस्? 5. 10.
 काम, कामयते 34. 2.
 कर् 1. 5. 2. 13. 3. 20. 5. 10. 7. 15.
 11. 23. 13. 26. 17. 7. 18. 14.
 22. 8. 25. 14. 28. 13. 32. 14.
 33. 25. 34. 2. 7. cf. नमस्कार्,
 पर्यभिक्कर्, वषट्कार्, हिङ्कार्.
 कलम्- 17. 12. 18. 3. 37. 19.
 कपा- 6. 7.
- वि-, विवृत 30. 8.
 सम्-, संस्कृत 1. 5.
 करत् 17. 6.
 कर्ष 3. 14.
 कर्मस्य 4. 16.
 कर्मन् 1. 1. 9. 12. 37. 15.
 कर्ष, कर्षति
 वि- 29. 13.
 कर्ष, कृषति 28. 31.
 कल्य
 सम्- caus. 31. 4.
 कल्य 43. 46.
 कवि 10. 17. 19. 20. 23. 15.
 कशिपु 11. 14. 36. 23.
 कश् 11. 25.
 काकुम्भ 25. 5.
 कापिवन 41. 1.
 काम 24. 10. 30. 2. 34. 2. 37. 12.
 43. 1. 6. 8—27. 29—33. 35—38.
 40—43. 46. accus. कामम् 'at pleas-
 ure' 11. 12. 13. 26. 28. 1.
 33. 8.— ०कृति 42. 13. ०प्र 12. 1.
 काम्य 7. 15. 10. 23. 43. 34.
 काय 8. 22.
 कार्त्तिक fem. ०ई 9. 1.
 काव्य 20. 8.
 किम् 20. 6. 32. 32. 37. 2. 14. ०चिद्
 42. 12.
 कुम्भाप 32. 19.
 कुम्भ 30. 22.
 कुम्भिन् 34. 9.
 कुरीर 11. 22. 13. 9.

कुषाय see चयेः, हस्त्राग्नयोः.

कुश 13. 22.

कूर्च 34. 7. 36. 23.

कूर्म 29. 1.

कृष्णाजिह्वा 11. 11. 21. 24. 2.

कुप्ति see कामः.

केवल 17. 7.

कीचिक 22. 1. 36. 28. चुचन् कीचिक

1. 3. 43. 3.

क्रतु 43. 46.

कन्द 6. 1.

क्रम

चति- 9. 10.

उद्- 24. 4.

चभुद्- 9. 16.

निस- 9. 15. 13. 5. 18. 18. 21. 10.

23. 10. 24. 17. 34. 1. 37. 3.

परि- 18. 15.

चभिप्र- 7. 8.

क्री, क्रीयाति 13. 9.

-निस 34. 18.

क्रीडिन् 9. 6.

क्रोध 12. 13.

चचधृति 36. 12.

चचिय 30. 19. 37. 15. 38. 15.

चम् 37. 2.

चर् caus. 12. 6.

चक्

प्र- 7. 6. 22. 10. 3.

चि, चिधाति 3. 20.

चिति 12. 1.

चर 16. 12. 18. 13. cf. उच्छिष्टः.

चरा

चा- 4. 27. 15. 18. 35. 14. 42.

11. 43. 44.

चक्रा 34. 9b.

चद् 43. 2.

चन्व 10. 5.

चन्वर्च 36. 27. अप्सरसस् 7. 22.

चम्, चच्छति 9. 12. 34. 2.

चा- 27. 9.

चर्, चागति 5. 8.

चर्, चृधाति

प्रति- 20. 19.

चर्मे 'name of a tryaha' 41. 2.

चर्मे 7. 22.

चर्मेकार 27. 18.

चर्मेवेदन 12. 14.

चवामचन 31. 6. 42. 11. 43. 39.

चकीडा 7. 2. 43. 6.

चा, जिगाति 6. 7.

चा, गायति 17. 4. 30. 16.

चभि- 27. 9.

चाण see सामः.

चायच adj. 19. 16. 29. 8.

चायची 1. 18. 15. 3.

चाईपत्त adj. 20. 5. 'name of one of the three vitāna-fires' 1. 12. 4.

19. 6. 2. 7. 5. 12. 17. 13. 25.

15. 3. 21. 23. 26. 28. 24. 28.

29. 8. 38. 14. •वेष्टका 28. 25.

चुचुचुचि 34. 9a.

गुह 28. 4. cf. चतुर्गुह, द्वि०.

गृहपति 7. 17. 14. 7. 8. 31. 2.

गृहमेधिन् 9. 2.

गो 34. 9a, b, d. 'name of an *ekāha*'

31. 14. 35. 15. 40. 14. 41. 20.

गोप 10. 17.

गोपाय् 36. 27.

गोष्ठ 10. 17.

गोसनि 19. 16.

गोसव 'name of an *ekāha*' 39. 4. 10.

गोह see ऊवध्.

गम्, गह् 5. 7. 11. 19. 25. 30. 10.

34. 18. cf. अष्टगृहीत, षोडश०.

जव- see पदावसाहम्.

उद्- 7. 8.

परि- 1. 15. 2. 5. 15. 8.

प्रति- 3. 9. 17. 21. 19. 16. 20.

7. caus. 34. 14.

यह 7. 7. 25. 12. 30. 10. 11. cf.

आदित्य० and ००होम, उपांशु०,

षोडशि०, सावित्रहोम.

ग्राम 43. 14.

यावद्युत् 11. 3.

यीष्म 5. 2. 43. 1.

यर्

यभि- caus. 3. 7. 12. 14.

यर्म 13. 27. 28. 29. 14. 1a—g. 5.

6. 7. 15. 5. ०हुच 14. 4. ०हुह 14.

3. ०वत् 21. 19. 25. 15. ०युक्त

14. 5.

यास see जव०.

घृत 34. 9a.

घ्रा, विघ्नति.

जव- 9. 13. 20. 6.

च in the sense of 'also', 'in the same way', 'besides the things, verses etc. before mentioned': 1. 18. 2.

4. 10. 4. 2. 23. 25. 27. 8. 2. 10.

20. 12. 2. 7. 16. 2. 7. 17. 6.

21. 16. 23. 12. 32. 1. 10. 33.

17. 28. 34. 4. 7. 35. 3. 9. 37.

23. 39. 9. 40. 4. 6. 9. 42. 8.

43. 45. 46. in the mere copula-

tive sense: 2. 1. 13. 3. 20. 4.

23. 5. 10. 6. 1. 6. 7. 23. 9. 27.

10. 17. 11. 13. 14. 1d, f. 8. 15.

5. 16. 11. 12. 17. 6. etc. च—च

2. 13. 12. 1. 8. 21. 26.

चक्र 27. 9.

चच्

चा- 37. 15.

चा- 15. 3.

चि- 14. 1b.

चक्षुस् 3. 8. 14. 12. 1.

चतुःपद्याय 40. 5.

चतुरह 40. 4. 41. 10.

चतुर्गुह 37. 9.

चतुर्थे 18. 5. 24. 8. 32. 3. 7. 13.

15. 33. 22. 34. 17. 36. 15. 26.

38. 7. 41. 11.

चतुर्दश 32. 19.

चतुर्विंश 31. 7. 8. 16. 35. 20. 40.

11. °वत् 33. 1. 37. 4.

चतुर्वीर 'name of a *caturaha*' 41. 13.

चतुश्चत्वारिंश 35. 20.

चतुष्पथ 9. 18.

चतुःशराव 31. 4.

चतुःसंख 26. 15.

चत्वर 1. 14. 16. 6. 9. 20. 5. 29.

17. 30. 11. 31. 7. 8. 12. 13.

34. 20.

चनसित 11. 19.

चम्

चा- 1. 19.

चमस 19. 11. 19. 20. 21. 20. 11.

cf. संधि°, सोम°.

चर् 11. 12. 19. 5.

प्र- 13. 27. 28.

चर् 8. 2.

चर्त

चि- 4. 12.

चर्मन् 13. 7. 36. 6.

चातन 5. 10.

चातुर्मास 8. 8. 36. 9. 41. 2.

43. 30.

चातुष्मास 6. 6.

चात्वात् 10. 19. 15. 14. 17. 1. 18.

13. 21. 26. 23. 14.

चि, चिनोति 29. 4.

चि- 13. 7.

चिति 5. 10. (or चित्?) 29. 4. 5.

6. 12. 17.

चिद् 5. 3. cf. under चिम्.

चेद् 8. 3. 6. 21. 15. 24. 11. 37.

16. 38. 8. 41. 22.

चेष fem. °ई 36. 10. 37. 11. °रष

'name of a *devyaha*' 41. 1.

छद् 29. 5.

छन्स 19. 16. 17. 35. 5. 42. 10.

छन्डोन 25. 14.

छन्डोन 31. 25. 33. 14. 35. 20. 42.

7. °दशाह 40. 4. °वत्पराव

'name of a *tryaha*' 41. 2.

जनती 1. 18. 15. 3.

जचन 21. 26.

जहा 3. 14.

जठर 12. 8.

जन् 5. 15. 6. 1.

जन 6. 1. 17. 7. 34. 9d. cf.

चार्य°.

जनत् 1. 3. 18. 2. 1. 8. 3. 17. 4.

18. 17. 30. 15.

जनपद् 37. 13.

जप् 1. 18. 2. 3. 8. 17. 9. 15. 21.

10. 22. 11. 9. 26. 13. 11. 15.

4. 9. 17. 2. 7. 18. 16. 21. 15.

22. 23. 28. 4. 29. 16. 19. 30.

14. 34. 1.

जनु- 16. 9.

जरितर् 32. 29.

जवस 3. 14.

जानत 19. 17.

जानरख 43. 7.

जातव्य 5. 16.

जाम्बोवस्तु 12. 8.

जाया 12. 14.

जि 2. 13. 4. 2. 27. 9.

वि- 37. 13. 16.

जिति 30. 19.

जिन्व् 27. 16. 33. 27.

जिह्वाय् 10. 17.

जीव fem. °ञा pl. 1. 19.

जुष् 10. 17.

ज्ञा

ञानु- 2. 1. 13. 28.

प्र- 18. 17.

वि- 2. 1. 16. 15.

सम्- caus. 36. 29. 37. 26.

ज्ञाति 37. 14. 17.

जीह fem. °ई 36. 12.

ज्योतिष्टोम 26. 15. 34. 21.

ज्योतिस् 6. 1.

ज्यस् 7. 3.

तष्

सम्- 30. 17.

तण्डुल 43. 15.

तच 2. 1. 16. 3. 17. 4. 18. 2. 19.

20. 20. 4. 11.

तथा 32. 29. 43. 47.

तद् 1. 18. 3. 8. 12. 4. 16. etc.

तन्

सम्- 32. 8. 9. 14. 22.

ञानुसम्- 7. 12.

उपसम्- 20. 21. 21. 4.

तयू 3. 14. 14. 1d. cf. चयू. —

°पृष्ठ 42. 9.

तयू see सयू.

तप् 14. 1a, f, g. caus. 13. 30.

प्र- 7. 6. 12. 3.

प्रति- 7. 23.

तरस 12. 11.

तान 30. 27.

तानुनपुपाच 13. 16.

तीर्थ 15. 14. 27. 9. 34. 12.

तीव्रसुत् cor. 39. 9. 40. 5.

तु 9. 12. 33. 1.

तूष्णीम् 20. 7.

तृष 31. 22. (cor.) 32. 35. 39. 3.

तृष 3. 10.

तृतीय 4. 9. 7. 22. 20. 1. 22. 8. 25.

4. 28. 13. 31. 17. 22. 2. 6. 14. 15.

33. 10. 20. 37. 4. 22. 38. 11. 41.

8. 42. 2. °सवन 17. 4. 5. 18.

1. 19. 17. 20. 8. 18. 21. 21. 5.

27. 15. 25. 37. 6.

तेजस् 14. 1c, f. 19. 16. 43. 1. 11.

तेज 43. 12.

तेष fem. °ई 36. 2.

चय 4. 23. 32. 8.

चयस्त्रिंश 35. 16. 17. 40. 8.

चयोदश fem. °ई 8. 1.

चि 2. 15. 3. 18. 5. 2. 11. 24. 13. 1.

15. 4. 6. 16. 10. 22. 8. 22. 25. 14.

26. 6. 29. 19. 31. 9. 32. 7. 23.

36. 21. 37. 23.

चिंशत् 4. 24. 33. 15.

चिकुद् 'name of a *dasáha*' 42. 5.
 चिणव 35. 16. 17. 40. 8.
 चिवृत् 10. 17. 35. 15. 16. 40. 8. 41. 14.
 चिष्टुम् 1. 18. 15. 3.
 चिस् 2. 13. 7. 13. 9. 19. 14. 9.
 20. 15. 21. 3. 27. 9. 34. 5.
 चैयम्बक 9. 18.
 चैष्टुम् 19. 17. 29. 8.
 च्यह 38. 10. 41. 2. cf. पृथक्. —
 °वत् 33. 4.
 लद् 1. 17. 2. 1. 13. 3. 8. 10. 16. etc.
 लर् 34. 21.
 लाम् 19. 12. 20. 5. 22. 21. 24.
 11. 43. 33.
 लिषि cor., 'name of an *ekáha*'
 40. 1.

दंष्ट्र 10. 17. cf. अयो.
 दक्षिण 2. 13. 7. 24. 8. 18. 19. 9. 19.
 15. 10. 29. 13. दक्षिणेन 4. 18.
 9. 10. 12. 11. 14. 13. 13. 25.
 16. 7. 18. 17. 36. 22. — fem.
 °आ 1. 8. 3. 20. 10. 17. 21.
 24. 26.
 दक्षिणतस् 1. 1. 20. 7. 15. 12. 1.
 17. 1. 22. 22.
 दक्षिणपश्चात् 34. 2.
 दक्षिणहस्त cor. 9. 20.
 दक्षिणाम् 1. 12. 4. 9. 5. 13. 6. 2.
 4. 7. 19. 9. 9.
 दक्षिणाश्च 9. 17. 12. 1.
 दक्षिणामुख 1. 9.

दक्षिणावृत् 9. 22.
 दक्षिणासंस्तर 23. 19.
 दण्ड 12. 7. cf. प्राग्दण्ड, सुग्दण्ड.
 दधि 23. 17. 22. 43. 10. °घर्मेहोम
 21. 18.
 दन्त 3. 11.
 दर्शपूर्णमास du. 4. 23. 24. 8. 1. 43.
 19. °गयन 43. 28.
 दशन 36. 3.
 दशपेय 36. 8. 40. 5.
 दशम 27. 29. 31. 25. 33. 22. 35.
 21. 38. 13.
 दशरात्र 31. 14. 33. 13. 42. 16.
 दशाह 40. 4. 42. 3. 5. cf. छन्दोम.
 दस्
 उप- 3. 20.
 दृष्ट 6. 7. (cor.) 31. 5.
 निस्- 5. 10.
 प्र 6. 7. 14. 1c,g.
 दा, ददाति 3. 20. 6. 6. 10. 17.
 (cor.) 21. 25. 22. 2. 27. 8. 36.
 15. 37. 14. 17.
 दा- 6. 1. 12. 6. 23. 13. 28. 21.
 37. 18.
 दा, दति 'to cut'
 अव- 13. 16.
 दाशायणयज्ञ 4. 24. 43. 20.
 दाक्षिणहोम 21. 23.
 दातर् 3. 16. 37. 12.
 दान 11. 20. cf. वर.
 दिव्, द्यौ 3. 16. 14. 1b,c. दावापु-
 थिवी du. 1. 20.

दिश, दिशति

आ-, आदिष्ट 1. 2.

दिम् fem. 29. 13.

दीच् 31. 1. दीक्षित 11. 9. 13. 18.
16. 3. 21. 17.

दीक्षण 36. 25.

दीक्षणीया 11. 7. 28. 14.

दीक्षा 12. 2. 13. 1. 2. 15. 3. 28.
23. 36. 25. °लिङ्ग 13. 18.

दीक्षितावेदन 11. 12.

दीप्

प्र- 7. 10.

द्रुमुभि see भूमि°.

द्रुह caus. 7. 2.

देव 10. 17. 14. 1a,b. 17. 7. 20.
7. 21. 5. 25. 14. 27. 6. fem.

देवी 13. 20. cf. विश्वे देवाः. —

°नीच 32. 28. °पत्नी 15. 3.

देवता 1. 8. 14. 2. 1. 7. 26. 31. 4.

देवता 6. 7.

देवयजन 11. 4. 5.

देवहेडन 23. 12.

देविकाहविस 24. 13.

देश 2. 4. 13. 7. 27. 9. 34. 12.

दैधियव्य see अहे°.

देव see under ओथामो and शस्.

देवत 35. 5.

देवानुध 9. 8. 14.

दोह 14. 3.

आवापृथिवीय 8. 7. 13.

आवापृथिव्योरयन 43. 27.

कुत् 14. 1d.

आ- 14. 1d.

वि- 14. 1d.

द्रप्सवन् 23. 22.

द्रष्टर् 18. 12.

द्राविणोदस 20. 5.

द्रोणकलश 23. 13. °स्त्र 16. 13.

द्वय 32. 8. 9. 14. 38. 9.

द्वादशकपास 8. 2.

द्वादश 27. 29. 31. 14. 32. 15.
35. 2.

द्वादशन् 13. 1. 15. 6. 31. 15.
33. 15.

द्वादशराच 6. 12.

द्वादशाह 42. 7. 14. 15. 17. 43. 39.

द्वार् 18. 10. 18. 21. 10.

द्वार्य 18. 14.

द्वि 4. 21. 10. 10. 14. 5. 15.
11. 18. 1. 21. 26. 22. 8. 15.

25. 14. 28. 21. 29. 6. 19.

22. 30. 14. 31. 15. 27. 32. 8.

33. 15. 35. 2. 37. 4. 25.

द्विगुण 37. 9.

द्वितीय 2. 4. 7. 15. 22. 10. 12.

20. 1. 22. 8. 25. 4. 32. 14.

33. 4. 19. 36. 26. 41. 1. 5.

42. 1.

द्विदेवत्य 19. 2. 20. 4.

द्विष् 6. 1. 14. 1e.g.

द्विस 35. 6.

द्विपद 32. 12.

ब्रह्म 36. 11. 38. 10. 39. 9. 41.
1. 42. 14.

धन see ब्राह्मण°.

धनसनि 19. 16.

धर् 11. 22.

धर्म 15. 18.

धर्मन् 23. 15.

धा, दधाति 2. 1. 3. 20. 6. 1. 7.
17. 12. 8. 20. 6.

धन्तर्- 5. 16. 13. 27.

अपि- 14. 1e.

धा- 4. 1. 22. 5. 3. 6. 7. 11. 6.
1. 3. 8. 9. 17. 8. 3. 28. 14.
22. 29. 15. 18.

अन्वा- 1. 12.

उप- 7. 9. 31. 27.

नि- 2. 4. 8. 3. 10. 7. 9. 14.
20. 10. 9. 24. 2. 28. 10. 25.
33. 29. 2. 6. caus. 5. 17.

परि- 22. 14. 25. 11. 32. 34. caus.
10. 6.

सम्- 7. 5. 25. 4. 30. 6.

धाना 23. 13.

धाश्रयितायि? 30. 17.

धारा 7. 5. 14. 1a.

धाव्, धावति

अपि- 10. 17.

धिष्ण्य subst. 18. 1. 11. 13. 15. 18. 21.

15. 23. 5. adj. 18. 4. °वन्त् 18.

10. 21. 15. °होम 23. 3.

धीर 10. 17.

धूर्व 6. 1.

धृति 33. 29.

धेना 15. 3.

धा

अनु- 11. 6.

ध्रुव 'name of a graha' 23. 7.

धीव 13. 4.

न 3. 4. 5. 3. 11. 1. 5. 19 etc.

नचच 11. 13. 34. 1.

नदी 11. 5. 34. 9b. 36. 27.

नभस् 14. 1b.

नमस् 18. 4. 11. 12. 15.

नमस्तर् 11. 13. 18. 11. 24. 10. 17.

नराशंसपीत 20. 7.

नव 43. 4. (cor.) °घास 43. 6.

नवन् 32. 3. 42. 5.

नवम 42. 4.

नवरात्र 33. 1.

नवसप्तदश 40. 8.

नस् 3. 14.

नह्

अपि- 34. 11.

सम्- 2. 6. 34. 13. 14.

नाक् 2. 1. 27. 6.

नाडा? 5. 10.

नाभि 3. 10. 14.

नाभु? 27. 16.

नाम adv. 3. 12.

नामन् 11. 19.

नाराशंस 10. 12. 20. 7. 10. 11.

नासिक् 5. 16.

नित्य 7. 16. 28. 2. 32. 34. 33. 6.
43. 7.

निदर्शन 32. 16.

निधन 30. 18. 20.

निर्गद 32. 14. 15. 18. 32.

नियम 42. 10.

निरुपविषम् see निस्-ष्ठिप्.

निर्मल्य 'the place where the fire is
to be elicited' 18. 8.

निर्मल्यन 8. 12.

निष्कवच्छ 22. 5.

नी 6. 1. 7. 24. 10. 17. 13. 12.

अप- 21. 4.

अव- 23. 7.

उदा- 13. 22.

प्रथा- 7. 3. 18. 2.

उद्- 7. 7. 8. 13. 28. 15. 16.

नि- 7. 5. 22. 23. 14.

प्र- 2. 1. 2. 4. 14. 5. 18. 6. 2.
8. 17. 15. 9. 16.

अतिप्र- 9. 9.

नु adv. 5. 3. 6. 7.

नु, नीति

प्र- 32. 20.

नुद् 14. 1c.

विप्र- 4. 5.

नृभिःष्टुत 20. 7.

नृमणस 3. 12.

नेदिष्ठ 37. 16.

नेष्टर् 11. 3. 18. 1. 19. 5. 23. 5.

नैर्द्धत 28. 26. 27.

नीधसश्चेतयोनी du. 33. 7.

न्यूह 32. 14.

पच 31. 11. 33. 7.

पक्क 8. 4.

पङ्क्ति 1. 18. 15. 3. 19. 17.

पच् 28. 13. 31. 4.

पक्कस् 22. 12. 25. 6. 26. 6. 27.
29. 32. 12. 33.

पक्कःशस्त्र 21. 4.

पञ्चकृत्वस् 13. 16. 19. 20. 20. 10. 11.

पञ्चदश 35. 15. 16. 17. 40. 8.

पञ्चदशन् 4. 24. 32. 4. 24.

पञ्चन् 8. 21. 9. 26. 30. 14. 32.
2. 33. 4.

पञ्चपशु 37. 7.

पञ्चम 29. 6. 32. 4. 8. 38. 7. 11.
41. 17. 21.

पञ्चविंश 35. 22.

पञ्चशारदीय 41. 15. 19.

पञ्चाह 40. 4. 41. 14. cf. अभिस्रव°
पृथ्व°.

पत्

नि- caus. 37. 25.

परा- 12. 9.

पति 1. 17. 18.

पत्नी 2. 6. 4. 11. 8. 20. 15. 3.
38. 9. cf. देव°. — °मन्त्र 4.

23. °शाल neutr. 15. 14. 34.

11. °संध्याञ्ज 4. 8. 11. 8. 15.

19. 23. 18. 33. 25.

पथिकृत् 37. 12.

पथिन् 11. 5. cf. अथ्यर्षुपच.

पथ्या स्वस्ति 13. 2. 37. 20. without
स्वस्ति: 15. 3. 24. 8.

पद्, पद्यते

प्र- 1. 20. caus. 13. 6.

प्रति- 37. 15. 16.

पद् 2. 1. 6. 1. 13. 6. 26. 3.
32. 9. 20. °वयाहम् 32. 14.
19. 20.

पयस् 30. 10. 11. 43. 6. 9.

पयस्वन्त् 3. 20.

पर, पृणाति pt. पूर्ण 7. 12. 16. 1.
cf. पूर्णदर्व, पूर्णहोम, पूर्णाहुति.

नि- 22. 22.

पर 12. 14. 17. 7. 22. 14. 25.
11. 37. 2.

परम 3. 12.

पराक see हृन्दोमवत्°.

परि 17. 7. 23. 15.

परिचित् 34. 9d.

परिदा 14. 1a. (cor.)

परिधानीया 20. 16. 21. 2. 6.
26. 7. 10. 13. 27. 30.

परिधि 2. 8. 13. 4. 1.

परियज्ञ 27. 17.

परिवत्सर 36. 27.

परिश्रित् 29. 11.

परिस्तरण see चमि°.

पर्यभिक् 24. 12.

पर्यन्त 42. 18.

पर्याय 19. 17. 26. 3. 42. 8. cf.
चतुः°.

पर्यास 21. 2. 22. 13. 25. 9. 26.
6. 31. 21. 35. 11. 39. 3.

पर्युक्षण 7. 4.

पर्वत 11. 5.

पर्वन् 5. 2.

पलाश 28. 11.

पवमान 6. 11. 21. 13. 22. 15. 17.

पविच 14. 8. 36. 2. 13. °वन्त् 3. 18.

पश

सम्- 10. 17.

पशु 10. 1. 14. 17. 23. 15. 18.
24. 11. 28. 4. 30. 5. 15. 25.

37. 8. 21. 43. 21. 23. 31. 36.

cf. चतुः°, पञ्च°.

पशुपुरोडाश 21. 20. cf. वशा°.

पशुबन्ध 12. 1.

पश्चात् 12. 1. 14. 1e.

पश्चेकादशिनी 22. 20.

पा, पिबति 11. 1. 34. 9b.

पा, पाति 3. 20. 4. 16. 18. 4.

पाक 11. 20.

पाङ्क 32. 8.

पाणि 1. 9. 7. 14. 13. 7.

पाण्ड 28. 11.

पालीवत 20. 4. 23. 3.

पाच 3. 13. (cor.) cf. तानूनप्°.

पाद 3. 14. 10. 9. 22. 8. 25. 4.

पापसम 31. 5.

पारिस्तव 36. 22.

पारुक्क्षेप 31. 27.

पार्जन्य 8. 9.

- पावक 6. 11.
 पावमानी 32. 33.
 पाश 28. 17. 27.
 पिण्ड 28. 8.
 . पितर 7. 15. 9. 8. 10. 17. 11.
 1. 20. 7. 34. 2.
 पितामह 11. 1.
 पितृमन् 9. 8. 14. 7.
 पितृयज्ञ 12. 1.
 पितृलोक 43. 32.
 पित्र्य fem. °आ 9. 8. 12.
 पित्र्यपवीत 7. 15.
 पित्र्यपवीतिन् 28. 26.
 पी
 आ- 12. 9. 13. 23. 19. 19. 20.
 पुंसवन 12. 14.
 पुच्छ 34. 11.
 पुच्छजन see सर्प.
 पुच्छसम 31. 5.
 पुनःकरण 28. 12.
 पुनःप्रयोग 9. 25.
 पुनर् 8. 3. 12. 8. 9. 13. 24.
 पुनरादायम् 22. 8. 26. 3.
 पुनर्वमू du. 8. 3.
 पुनश्चिन्ति 29. 9.
 पुनःस्तोम 'name of an *ekāha*' 39. 17.
 पुरस्तात् 8. 19. 10. 21. 11. 5.
 12. 1. 14. 1e. 16. 6. 31. 1.
 27. 32. 7. 36. 2. 6. 37. 11.
 पुरस्तादिष्टोम 42. 17.
 पुरस्ताद्धोम 1. 4. 2. 10. 8. 5. 9. 9.
 13. 25. 16. 8. 21. 11. 23. 20.
 पुरा 16. 5.
 पुरीष 2. 4. 12. 6. 29. 5.
 पुरष see हिरण्य°. — °मेघ 37.
 ३ 10. 38. 10. 43. 41. °मेघवत्
 38. 10.
 पुरोगम 9. 12.
 पुरोडाश 6. 19. 20. 10. 20. 17.
 12. 18. 3. 19. 1. cf. पशु°. —
 °संवर्त 22. 22.
 पुष्करपर्ण 28. 10.
 पुष्टि 7. 17. 30. 19. 43. 1. 17.
 °पति 7. 17.
 पू 6. 1. caus. 11. 10. 30. 7. 9.
 अति-see सोमातिपूत.
 पूतभृत् 17. 9. 22. 16.
 पूर्णदर्व 9. 4.
 पूर्णहोम 6. 9. 10. 1.
 पूर्णाहुति 13. 4. 43. 2.
 पूर्व 7. 19. 8. 2. 18. 10. 18. 20.
 11. 21. 10. 25. 4. 27. 29.
 32. 25. 37. 2. पूर्वेण 16. 12.
 38. 2.
 पूर्ववत् 19. 14.
 पूर्वाह्ण 15. 5.
 पूर्वाह्णिक 29. 4.
 पूर्वेषुस् 1. 11. 8. 9. 9. 2. 25.
 पूषन् 15. 3.
 पृतनाय् 6. 1.
 पृतन् 6. 1.
 पृथिवी 3. 10. 16. 15. ३ 18. 4.
 27. 6. cf. आवापृथिवी.
 पृष्ठ 2. 1. 27. 6. 35. 15. 16. 17.

21. 40. 14. °शमनीय 34. 21.
 °सोचियानुरूपी, °पास् 31. 18.
 23. 32. 1. 6. 33. 6. 9. 16.
 24. — cf. वैराजः, सौर्यः.
 पृष्ठ 31. 7. 9. 25. 27. 33. 14.
 38. 7. 13. 42. 1. °चतुर्थवत्
 33. 22. 36. 26. °अह 41. 7.
 °पञ्चाह 41. 16. °षष्ठवत् 27. 26.
 पृष्ठा 18. 3.
 पोतर् 11. 3. 18. 1. 19. 5. 6.
 20. 1.
 पौषमेधिक 38. 11.
 पीर्णमास 4. 25. 8. 2. 12. 1. fem.
 °ई 1. 15. 16. 3. 4. 4. 25. 8. 8.
 पीष fem. °ई 28. 3.
 पीष्ण 8. 13. 21. 9. 26. 22. 20.
 36. 17.
 प्रउगशस्त्र 20. 14.
 प्रउगस्तोत्र 20. 13.
 प्रकृति 8. 16. 26. 16. 43. 44.
 प्रगाथ 20. 16. 31. 18. 35. 8.
 cf. सामः.
 प्रग्रथन 22. 9. 25. 5.
 प्रचरितु 16. 5.
 प्रक् 8. 20. 36. 33.
 प्रजा 4. 23. 6. 1. 7. 17. 43. 13.
 20. 24. 26. 31. 33. °पति 1.
 18. 3. 20. 6. 1. 7. 17. 17.
 7. 27. 16. 34. 2. °सनि 19. 16.
 प्रणयन 15. 14.
 प्रणव 20. 20. 21. 4. 30. 27.
 प्रतरता 34. 9c.
 प्रतिगर 14. 1. 32. 15. 18. 24. 27.
 29. 32.
 प्रतिदिशम् 29. 13.
 प्रतिपद् 30. 17.
 प्रतिप्रज्ञ 37. 2. 38. 6.
 प्रतिप्रस्थातर् 11. 3. 16. 17.
 प्रतिमा 42. 18.
 प्रतिराध 32. 22.
 प्रतिरूप 35. 5.
 प्रतिवीत 22. 12.
 प्रतिश्रुति 43. 47.
 प्रतिष्ठा 3. 14. 43. 27.
 प्रतिहर्तर् 11. 3. 16. 17. 22. 2.
 प्रतीकाश 11. 13.
 प्रतोचोनस्तोम 'name of an *ekāha*'
 39. 11.
 प्रतीहार 20. 15.
 प्रत्वचम् 8. 15.
 प्रत्वङ्मुख 18. 1.
 प्रत्वञ्च् 12. 1. प्रत्वक् adv. 9. 10. 12.
 प्रत्ववरोहणीय 36. 10.
 प्रत्वाभ्रावण 1. 10. 9. 12.
 प्रवृत्तु 37. 8.
 प्रथम 6. 1. 17. 4. 20. 1. 21.
 3. 22. 8. 25. 4. 26. 3. 31.
 7. 32. 1. 15. 36. 26. 42. 7.
 प्रथमयज्ञ 13. 26. 31. 2. cf. अ.
 प्रदक्षिणम् adv. 9. 20. 10. 18.
 प्रदिश् 14. 1f.
 प्रधानहोम 1. 4.
 प्रपदन 1. 19.
 प्रभृति at the end of a compound
 11. 24. 42. 14. 15.

- प्रमुच्यमानहोम 10. 17.
 प्रयाज 2. 16. 10. 11.
 प्रयोग see पुनः.
 प्रवर 2. 15.
 प्रवर्ग्य 4. 23. 13. 25. 26.
 प्रवल्हिहवा 32. 21. 24.
 प्रवादा 10. 5.
 प्रवृताहुति 18. 5.
 प्रशास्त्र 17. 3. 19. 5. 22. 6.
 प्रशिस् 3. 9.
 प्रसव 3. 6.
 प्रसवम् adv. 9. 19.
 प्रस्तर 2. 9. 4. 6. 13. 24.
 प्रस्तोतर् 11. 3. 16. 17. 17. 3.
 प्रस्थित 19. 5. 20. ०याज्या 21. 21.
 31. 27. ०याज्याहोम 22. 21. ०होम
 21. 22.
 प्राकृत 37. 5.
 प्राग्दण्ड 3. 10.
 प्राङ्मुख 9. 12. 15. 3.
 प्राजापत्य 2. 12. 11. 19. 28. 4.
 31. 3.
 प्राश् 4. 2. 9. 16. 12. 1. 34. 9b.
 35. 2. प्राक् adv. 20. 11. 23. 16.
 प्राण 3. 14. 20. 7. 22. 19. 9. plur.
 3. 13. ०भक्ष 8. 15. ०वन्त् 7. 9.
 प्रातःसवन 16. 9. ०वत् 26. 4.
 प्रातर् 1. 16. 7. 1. 10. 11. 23. 31. 4.
 ०अनुवाक 16. 6. 9. ०आहुति 36. 16.
 प्रादुस् see under भू.
 प्रायणीय 31. 7. 8. fem. ०आ 13. 2.
 28. 29. ०वत् 24. 8.
 प्राशनो see रसः.
 प्राशिच 3. 7. 12. ०वत् 19. 15.
 प्रासन cor. 28. 27. 29. 12.
 प्री 7. 13. 14. 22.
 प्रेषकृत् 38. 9.
 सु 19. 7. 34. 9c. caus. 30. 22. cf.
 अन्तसुत, आदिसुत.
 सुति 32. 15.
 फाल्गुन fem. ०ई 8. 8. 9. 24. 28. 3.
 36. 8. 15.
 बध्, बध्नाति 10. 17. 37. 23.
 बर्हिहोम 30. 21.
 बर्हिस् 7. 9. 14. 20. 22. 10. 7
 17. 12.
 बल 3. 14. 6. 1. 43. 15. ०भिद् 'name
 of an ekāha' 39. 13. ०वन्त् 6. 1,
 बलिष्ठतम 20. 21.
 बलीयंस् 20. 21.
 बहिर्वेदि 12. 3. 15. 9. 21. 17. 24.
 बहिष्यमान 16. 17. 17. 10. 36. 27.
 बहिस् 21. 15.
 बार्हत 22. 9. 31. 18. 33. 10.
 बार्हस्य 22. 20. 25. 9. 27. 4.
 36. 5.
 बाहु 3. 14.
 बुध् 36. 27. caus. 5. 9.
 प्र- caus. 16. 4.
 बृहती 1. 18. 30. 16.
 बृहस्यति 2. 5. 15. 3. 17. 4. 7.
 ०मन्त् 14. 7. ०सव 27. 17. 39. 3.

ब्रह्मचारिन् 6. 13.

ब्रह्मन् masc. 1. 1. 17. 2. 1. 6. 1. 6.

8. 15. 9. 12. 11. 2. 3. 13. 27.

14. 7. 16. 15. 17. 17. 3. 7. 18.

17. 21. 16. 27. 8. 36. 16. 23. 31.

32. 33. 38. 1. neut. 14. 1f. —

°वत् 1. 7. °वर्चस् 43. 1. 16.

°वेदविद् 1. 1. °ब 36. 33. 38. 5.

°ेदन 5. 4. 26. 15.

ब्राह्म 43. 47.

ब्राह्मण masc. 3. 12. 5. 2. 11. 19.

34. 14. 37. 15. 43. 1. neut.

43. 45. cf. ब्राह्मणोक्त. — °धन

34. 18. °वर्चस् 19. 16.

ब्राह्मणाच्छंसिन् 11. 4. 18. 1. 19.

5. 6. 20. 1. 13. 14. 15.

ब्राह्मणोक्त 7. 25. 17. 11. 31. 1.

ब्रू, ब्रवति

अधि- 6. 7.

प्र- 1. 18.

भक्त see उपवत्स्यभक्त.

भक्ष् 8. 15. 19. 15. 16. 18. 20. 6.

7. 10. 11. 23. 1. 5. 17. 25. 14.

भक्ष् 14. 6. 19. 16. 21. 7. 19.

22. 15. cf. इडा°, प्राण°.

भक्षण 30. 11.

भद्र 34. 9d.

भर् 28. 18.

प्र- 16. 1.

भर्गस् 21. 9.

भक्षन् 23. 13. 28. 20.

भाग 2. 17. 3. 17. 20. 4. 16. 21. 6.

1. 9. 3. 8. 10. 17. 27. 5.

भागक्षि 1. 3. 22. 1. 28. 12.

भाष्

सम्- 37. 18.

भास्वन् 7. 9.

भुवन 10. 17. °पति 1. 17. 18.

भू, भवति 4. 23. 12. 1. 14. 1f.

37. 2. pt. भूत 1. 17. 18. — प्रा-

दुर्भू 34. 1.

भू fem. 1. 17. 18. भूस्, भूर्भुवस् in

formulas 1. 3. 18. 2. 1. 8.

3. 17. 4. 5. 6. 30. 15.

भूतेच्छद् 32. 30.

भूपति 1. 17. 18.

भूमिदुन्दुभि 34. 11.

भूमिस्तोम 'name of an *ekāha*' 40. 1.

भूयस् 34. 9a.

भृश्वङ्गिरोविद् 1. 5.

भेषज्य 38. 1.

भाज् 14. 1b,c.

धातृव्य 14. 1g.

धेष 7. 26. cf. अ°.

मकार 21. 4.

मङ्गीर 34. 9b,d.

मण्डूक 29. 13.

मतिमन् cor. 37. 2.

मतिविद् 20. 7.

मथ् 5. 14. 24. 18.

मिस्- 6. 4. 8. 10. cf. निर्मथ्.

मद् pron. 1. 18. 3. 11. 12. 14. 20. etc.

मद् 13. 20. मदन्वापाः 13. 9. in
the formula मदेष्ट मदेव 32. 18.
मधु 14. 7. 34. 9a—d. 10. ०पर्क
34. 14. ०मन्त् 14. 7. ०सूक्त
16. 12.
मध्व 33. 29.
मध्वंदिन 9. 2.
मध्यम 2. 13. 17. 4. 26. 3. 8. 31.
26. 32. 11. 15. 33. 21. 38. 8.
मध्यमोच्चैस्तर 22. 10.
मनस् 1. 18. 7. 12. 12. 1. 18. 5.
17. 20. 9. 33. 26. 27.
मनुष्य 25. 14.
मन्त्र 1. 3. 4. cf. पत्नी०. — मन्त्रोक्त
1. 14. 5. 7. 11. 15. 30. 27.
31. 4.
मन्त्रय
अनु- 1. 2. 2. 5. 11. 3. 12. 15. 4.
5. 11. 14. 5. 14. 17. 6. 2. 8.
10. 10. 2. 16. 12. 8. 13. 5.
12. 14. 2. 15. 7. 11. 16. 1.
13. 17. 8. 18. 4. 19. 9. 21.
26. 22. 16. 23. 23. 7. 24. 14.
18. 33. 28. 34. 9. 13. 16. 36.
18. 27. 37. 19. 23.
अभि- 3. 20. 5. 6. 11. 15. 12.
7. 8. 16. 15. 34. 15.
आ- 15. 14. 17. 3. 21. 14.
मन्विन् 19. 11.
मन्द् 20. 21.
मयोभु 10. 19.
मराय 'name of an *ekāha*' 40. 3.

मरुत् 9. 2. 5.
मरुत्वतीय 19. 20. 27. 4. 36. 5.
०होम 22. 3.
मरुत्स्तोम 'name of an *ekāha*' 39. 18.
मर्ज् 3. 13. 18. 8. 20. 10. 19.
14. 8.
अव- 7. 24.
उद्- 7. 14. 15. 24.
नि- 7. 14.
वि- 4. 17.
सम्- 2. 13. 4. 1. 2. 10. 17.
मर्य 27. 9.
मर्श
अभि- 13. 13. 17. 18. 14. 28. 9.
प्रत्यभि- 19. 18.
महत् in a formula 17. 5.
महन्त् 1. 17. 18.
महस् 18. 6. 21. 9.
महाव्रत 28. 2. 31. 14. 20. 34. 6.
35. 22. 37. 22.
महास्तोत्र 33. 18.
महिषी 36. 29.
मा conj. 3. 11. 12. 20. 6. 7. 18. 4.
etc.
मा, मिमीते 15. 7.
वि- 9. 15.
सम्- 6. 8.
मांस 43. 17.
माघ fem. ०ई 31. 1. 36. 4.
माठर 1. 3.
मातर् 34. 9a.
मातृनाम 5. 10.

मात्र at the end of a compound 3.

7. 11. 5.

मात्रा see स्वर°.

माध्यदिन 16. 14. 17. 4. 5. 10. 19.

17. 20. 8. 17. 21. 21. 5. 10. 27.

12. 22. 34. 7. 35. 8. 12. 39. 3.

मानस 33. 27. °स्तोत्र 33. 25.

मासत 8. 13. 22. 19. 12. 20. 5. 22.

21. 37. 8.

मार्जन 24. 7. cf. वपा°.

मार्जालीय 18. 1. 13. 34. 9.

मास 31. 7. 36. 3.

मासर 30 22.

माहेन्द्र 3. 3. 9. 7. 22. 5. fem. °ई

9. 6.

मि, मिनोति

उप- 10. 22.

मिच 15. 3.

मिथ्

अभि- 36. 30.

मिथस् 8. 15.

मुख 4. 17. 7. 8. cf. उक्थ°, प्रत्यङ्मुख,

प्राङ्मुख.

मुच् 10. 17. (cor.)

उद्- 28. 17. 36. 19.

प्र- 9. 21. 10. 16. 17. cf. प्रमुच्य-

मानहोम.

वि- 4. 11. 14. 24. 7. 37. 23.

मुष्

निस्- 13. 9.

मुष्टि 11. 23. 26.

मुसल 29. 2.

मूत 9. 21.

मूच 12. 6.

मृगमृङ्ग 11. 25.

मृत् 28. 8.

मेघन 38. 1.

मेघ 38. 12. 15.

मेचावरण 19. 3. 12. 20. 5. 14. 22.

21. 30. 24. 37. 8. 'name of one of the hotar-priests': 11. 3. 18.

1. 18. 20. 13. 14. 25. 1

यज् 3. 6. 11. 1. 19. 5. 6. 13. 23.

20. 2. 21. 22. 14. 23. 3. 24. 20.

25. 11. 28. 14. 31. 2. 3. 37.

16. 42. 18. 43. 46. in formulas:

ये३ यजामहे 19. 8. अयाद् 19.

13. — यजमान 1. 5. 7. 11. 2. 1. 3.

19. 4. 15. 16. 6. 1. 12. 7. 8. 8.

15. 9. 10. 12. 18. 10. 17. 23. 18.

10. 17. 20. 2. 21. 10. 24. 27. 6.

34. 18. 36. 23. 30. 37. 3. 13. 14.

38. 1.

यजुर्विद् 11. 2.

यजुर्वेद 1. 8.

यजुस् 6. 1. cf. समिष्ट°, सत्त्व°.

यज्ञ 2. 1. 4. 16. 23. 10. 17. 12. 1.

19. 20. 43. 43. cf. दाशायण°,

प्रथम°, वसिष्ठ°, विश्वंश°, शौनका°,

संक्रम°, साकंप्रस्थाय्य°, सार्वसेन°.—

°क्रम 43. 45. °तनू 16. 5. °पति 4. 16.

यच्च 2. 1. 6. 1. 15. 3. 16. 15.

यथा 6. 1. 43. 47. °चमसम् 22. 22.

°देवतम् 1. 3. 10. 15. °धिष्णम्

18. 18. °प्रीषम् 19. 23. °वर्णम्

11. 4. °वेदम् 36. 24. °सवनम्

21. 7. °स्तुतम् 35. 1. °स्वरम् 1.

19. 2. 1.

यद् pron. 3. 12. 10. 17. 11. 1. etc.

यद् conj. 6. 1.

यदा 5. 3. 34. 18. (cor.)

यदि 2. 3. 19. 22. 31. 5. 37. 15.

यम् 2. 2. 3. 6. cf. अयत, वाग्यत.

प्र- 6. 10.

यव 3. 7.

यवागू 43. 5. 14.

यशस् 20. 6. 21. 9.

यशोदा 20. 6.

यष्टर् 43. 47.

या

परि- 34. 9.

याग see वनस्पति°.

याजमान 4. 23.

याज्या 19. 7. 21. 6. 26. 7. 10. 13.

27. 30. cf. आपिमावृत°होम,

प्रस्थित°, वैश्वदेव°, शस्त्र°. — °होम

25. 2.

याम 'belonging to Yama' 37. 26.

43. 32. (cor.)

यु, यौति 23. 15.

युग्म 31. 24.

युज् 28. 30.

अनु- caus. 5. 19.

नि- 36. 18. 27.

प्र- 8. 8.

सम्- 36. 27.

युवन see कौशिक.

युष्मद् 17. 7.

यूप 10. 2. 17. 18. 8. 27. 6. 37.

23. cf. विशाख°. — °वासस्

27. 8.

यूपेकादशिनी 24. 11.

योक्त्र 4. 11.

योनि 14. 1a. 33. 10. cf. नौधसस्त्री-

तयोनी.

रब् 36. 27.

रथ 5. 18. 6. 6. 8. 27. 9. 34. 15.

रभ्

आ- 8. 2. desid. 8. 1.

अन्वा- 5. 18.

समन्वा- 16. 17.

रम caus. 7. 17.

रयिमन् 7. 17.

रस 12. 9. °प्राशनी 21. 20. 30. 6.

राज् 'name of an *ekāha*' 39. 12.

राजन् 34. 9d. 12. the Soma: 13.

12. 15. 3. 16. 11. 12.

राजवहन 13. 12.

राजन्य 5. 2. 43. 1.

राजसूय 36. 1. 40. 4. 43. 40.

रात्रि 5. 8. °सत्त 42. 12. 15.

राशि 'name of an *ekāha*' 40. 3.

राष्ट्र 34. 9d.

रिच्

अति- caus. 34. 2. अतिरिक्त 31.

10. cf. °क्तोक्त.

रिश्

वि-, विरिष्ट 43. 45.

रिष् 6. 7.

रक्त् 28. 27. 33.

रच् 14. 1c. 2.

रद् 7. 13. 15. 3. 17. 7.

रह् 27. 6.

अधि- 14. 1c.

अव- 27. 8.

आ- 27. 7. 9. 34. 16. caus. 27.

6. 34. 15. 36. 7.

समा- caus. 24. 14.

रहत 17. 6.

रूप 3. 20. cf. सोम°.

रुर see शीतरुरे.

रेतस् 12. 1. 9.

रोदाका? 5. 20.

रोपयिष्णु 10. 17.

रोहिणी 8. 3.

रौद्र 29. 10.

लक्षण 5. 14. 18. 15. 13. 17.

लभ्

आ- 11. 1. 16. 15. 38. 12.

अन्वा- 33. 29.

लिख्

परि- 28. 8.

लिङ्गवन्त् 1. 3.

लिप् 20. 6. cf. सोमलिप्.

अनु- 10. 5.

लोक 2. 1. 3. 20. 6. 1. 7. 8. 12.

18. 14. cf. पितृ° — °कृत 18.

14. °सनि 19. 16.

लोप see व्रत°.

लोष्ट 12. 6. cf. आकृति°.

वच् 2. 10. 5. 4. 7. 18. 9. 12. 12.

7. 14. 9. 15. 18. 17. 4. 21. 5.

12. 33. 10. 13. इत्युक्तम् 3. 21.

4. 20. 5. 2. 6. 12. 11. 4. 18. 4.

23. 8. 38. 3. cf. ब्राह्मणोक्त,

मन्त्रोक्त. caus. 1. 5. 2. 15. 5. 7.

18. 17. 10. 21. 9. 28. 19. 29.

21. 30. 15. 36. 24.

वज्र 'name of an *ekāha*' 39. 5. 17.

वडव 43. 33.

वद् 2. 3. 4. 23. 9. 12. 12. 4. 37. 2.

अभि- 31. 15.

वध् 6. 1. (cor.)

वनस्पति 7. 14. °याग 30. 15. °सव

40. 1.

वनीवाहन 28. 19.

वप् 28. 21.

आ- 1. 4. 8. 5. 27. 11. 14. 24.

20. 20. 32. 31. 17. 19. 22. 25. *

33. 8. 12. 15. 17. 34. 7. 20.

समा- 31. 3.

नि- 10. 21. 23. 13.

निस्- 2. 7. 8. 1.

वपा 10. 19. °मार्जन 18. 7. 24.
11. 30. 11.

वम्

समुद्- 7. 3.

वयोधस् 30. 2d.

वर, वृणीते 1. 17. 18. 11. 2.

प्र- 2. 15. 18. 5.

वर 36. 16. 37. 2. °द् 34. 9d.

°दान 37. 2.

वरुण 15. 3. °प्रघास 8. 17.

वर्जम् at the end of a compound

14. 1. 26. 15. 31. 8. 13. 21. 33.

1. 22. 39. 3. 40. 6.

वर्त

आ- 10. 18. 31. 11.

प्र- 15. 11.

वर्त्मन् 15. 10.

वर्ध् caus. 2. 1.

वर्ष 4. 24. fem. °आ plur. 5. 2.
43. 1.

वर्षिष्ठ 27. 6.

वशापमुपुरोडाश 24. 13.

वषट्कार 14. 6. 19. 9.

अनु- 14. 6. 19. 10. 20. 3. 4.

वषट्कार 15. 2. cf. अनुवषट्कार.

वस्, वस्ते 11. 21. 14. 1e.

* वस्, वसति 16. 3.

उद्- caus. 7. 3. 12. 14.

उप- see उपवत्स्यज्ञ.

वसति 12. 1.

वसतीवरी 16. 1.

वसन्त 5. 2. 11. 4. 43. 1.

वसिष्ठयज्ञ 43. 26.

वसु 11. 20. plur. 'the Vasus' 15. 3.

17. 7. °संपत्ति 12. 2.

वह् 6. 1. 10. 17.

प्र- 13. 11.

वा 3. 3. 7. 4. 26. 5. 6. 8. 11. 16.

6. 4. 5. 8. 9. 9. 8. 11. 5. 13.

1. 20. 6. 21. 17. 23. 5. 27. 12.

28. 28. 18. 31. 2. 16. 18. 32. 8.

34. 33. 6. 21. 34. 12. 35. 2. 37.

2. 15. 43. 5. 32. वा—वा 11. 26.

वाग्यत 1. 1. 5. 8.

वाग्यम 1. 7.

वाग्विसर्जन 11. 13.

वाक् 1. 18. 2. 2. 3. 6. 14. 11. 26.

12. 1. 15. 3. 19. 9. 20. 21. 22.

10. 34. 3. 37. 2.

वाज 2. 13. 4. 2. 27. 9. °पेय 27.

1. 38. 11. 43. 37. °पेयवत् 27.

21. °प्रसवीयहोम 29. 20.

वाजय्

उप- 2. 13.

वाजसामन् 27. 9.

वाजिन् 6. 1. 27. 9.

वाजिन 8. 14. °वत् 14. 6.

वाजिमन्त 14. 7.

वात 15. 3.

वायव्य 9. 27.

वायुमन्त 7. 9.

वायण 8. 22. 22. 20. 23. 20.

- वावाता 36. 31.
 वासस् 30. 23. cf. यूप०.
 वास्तोष्पत् 5. 10.
 विगुत्ति cor. 40. 3.
 विंशति 31. 15. 32. 5. 34. 20.
 36. 25.
 विकार 39. 1.
 विघन 'name of an *ekāha*' 39. 15.
 विचक्षण 11. 19.
 विजिति 30. 19.
 वितान 1. 1.
 विद्, वेत्ति 10. 17. 43. 46.
 विदेवन 6. 10.
 विद्युत् 14. 1b.
 विधान fem. ०ई 31. 4.
 विधिवत् 1. 1.
 विपर्वी? 5. 10.
 विपश्चित् 14. 1c.
 विषुष्टि 30. 19.
 विभाग 1. 12.
 विभंशयश्च cor. 'name of an *ekāha*'
 40. 5.
 विमृध् 14. 1g.
 विराज् 15. 3. 'name of an *ekāha*'
 40. 1.
 विराज 'name of an *ekāha*' 40. 2.
 विवध 'name of an *ekāha*' 39. 10.
 विश्, विशति
 आ- 12. 1.
 उप्- 1. 1. 6. 9. 8. 18. 9. 10.
 13. 25. 15. 9. 17. 16. 7. 8.
 12. 17. 1. 18. 16. 19. 23. 23.
 18. 34. 2. 7. 36. 22. caus. 11
 11. 36. 29.
 प्र- 3. 12.
 विशास् 37. 9. ०यूप 37. 7.
 विश्रवस् 30. 18.
 विश्व, विश्वे देवाः 1. 18. 7. 22
 17. 7.
 विश्वजित् 'name of an *ekāha*' 31.
 12. 13. 20. 33. 1. 9. 35. 17. 38.
 13. 40. 12. 42. 18.
 विश्वतस् 17. 7.
 विश्वदेव्यावन्त् 14. 7.
 विषुवन्त् 31. 10. 20. 33. 1. 5. 35.
 19. 40. 13.
 विष्णु 15. 3. ०क्रम 4. 18. 8. 23.
 विष्पधा 16. 6.
 विसंस्थित 18. 18.
 विसर्जन see वाग्नि०, व्रत०.
 विहरण 21. 15.
 विहार 6. 5.
 वो 18. 14. 19. 10.
 वीक्षण 11. 14. 15. 15.
 वीर्य 17. 7.
 वृक्षावती? 5. 10.
 वृक्ष 11. 5.
 वृत् 14. 1d.
 वृधत् 17. 6.
 वृषन् 14. 1g.
 वृषाकपि 27. 24. 32. 14. 33. 12.
 ०वत् 32. 31.
 वेतस 29. 13.
 वेद् 'a bunch of grass' 4. 12.

- वेदि 2. 4. 5. 7. 3. 19. 8. 23. 15.
 7. 8. 24. 15. 36. 22. cf. बहिर्वेदि.
 वेद्यमि 28. 23.
 वे 34. 9. b.
 वेद 'name of a *tryaha*' 41. 2.
 (cor.) 4.
 वेमुष 16. 17.
 वेद्याघ्न 36. 6.
 वैराजपृष्ठ 33. 9.
 वैशाख fem. °ई 36. 11.
 वैश्व 5. 2. 30. 19. 43. 1. °स्तोम
 'name of an *ekāha*' 39. 10.
 वैश्वकर्मण 9. 7. °होम 29. 23.
 वैश्वदेव adj. 8. 7. 13. 22. 20. 'the
 first part of the Châturmâsyâ sa-
 crifices:' 8. 10. 41. 2; 'name of
 the first evening - *śastra*': 20.
 14. °याज्या 23. 3. °स्तुत् 38. 11.
 वैश्वानर 6. 7. 8. 9. 14. 1c,e,g. 16.
 5. 28. 14.
 वैष्णव 31. 15.
 वैष्णव 2. 3. 10. 1. 13. 14. 15. 1.
 22. 20. 23. 14.
 वीषद् 19. 8.
 व्यत्वासम् 32. 29.
 व्याघ्न 34. 9d.
 व्यान 3. 20.
 व्याहृति 36. 24.
 व्युष्टि 'name of a *dvyaha*' 36. 11.
 39. 9. 41. 1.
 व्युद्धि 8. 3.
 व्योमन् 3. 12.
- ब्रज्
 अति- 8. 19. 15. 17. 16. 7.
 23. 19.
 अजु- 15. 16.
 अभि- 4. 20. 18. 9. 33. 25.
 आ- 9. 22. 15. 14. 18. 8.
 24. 5.
 प्र- 30. 14.
 व्रत 1. 13. 11. 17. °लोप 12. 5.
 °विसर्जन 4. 22.
 व्रतिन् 6. 13.
 व्रश्च 10. 2.
 व्रात्यस्तोम 39. 7.
- शंयु 9. 14. 13. 3.
 शंस 22. 8. 10. 25. 4. 6. 26. 3. 27.
 18. 32. 35. in formulas: शंसावो
 देव 20. 19. शंसावोम् 20. 15.
 अध्वर्यो शंसावोम् 20. 18. अध्वर्यो
 शंशंसावोम् 20. 19.
 अति- 35. 2.
 अजु- 35. 1.
 शंसन see अशस्त°.
 शत 31. 15.
 शतातृष 30. 13.
 शताश्व 37. 14.
 शत्रु 14. 1c.
 शद् cor. 'name of an *ekāha*' 40. 3.
 शम् indecl. 17. 6.
 शम् caus. 5. 11. 6. 7. 10. 18.
 शमी 34. 9c.
 शंभु 10. 19.

शर 12. 7.

शरद् 27. 1. 43. 1.

शराव see चतुः.

शलाका 18. 1.

शस्त्र 20. 11. 20. 21. 21. 4. cf.

आव्य०, प्रचम०. — ०याव्या 22. 4.

०षत् 14. 1. गेक्य 21. 5.

शस्त्र neut. see अर्धर्व०, पच्छ०.

शाकल 23. 12.

शान्नुदक 5. 10.

शानिच 10. 21. 18. 23. 37. 24.

शाला see पत्नीशाल.

शालाद्वार्य 16. 4.

शालामुखीय 23. 18.

शास्

आ- 4. 15.

शिक्ष 28. 27.

शिषेख 37. 2.

शिरस् 29. 3.

शिष

पर्यव- 11. 5.

उद्-, उच्छिष्ट 23. 1.

सम्- 30. 17.

शी

उप- 6. 13.

शीतकुरे du. 14. 1e.

शुकहरि 43. 32.

शुक 14. 1a, c, g. 19. 11.

शुच्, शोचति 14. 1f.

शुचि 6. 11.

शुष्ठ cor. 43. 32.

शुनासीर्य 9. 24. 27.

शूल see हृदय०.

शुङ्ग see मृग०.

शेष 7. 21. 27. 26. 33. 4. 8. 40. 14.

शीनकयञ्ज 43. 25.

शीर्य 4. 23. (cor.)

श्लेन 'name of an *ekāha*' 37. 5. 40. 6.

श्लेत cor. see नीधस०योनी.

श्रद्धा 5. 3.

श्रवस् 30. 18.

श्रा 14. 1a. 7. caus. 12. 14. 14. 1f.

श्रि 7. 2.

उद्- 10. 8. 10. 11. 24.

सम्- 16. 12.

श्री 43. 6. 12.

शु caus. 37. 13. 18.

प्रत्या- caus. 9. 11.

श्रेयस् see उत्क्रान्त०.

श्रेष्ठ 30. 2. 43. 42.

श्रोच 3. 14.

श्रोचिय 13. 26.

श्रीषद्, असु श्रीषद् 1. 10.

श्लोक 4. 23. 9. 12. 19. 20. 20. 4. 11.

श्वध 11. 5.

श्वस् adv. श्वो भूते 9. 4.

श्ववत्त 3. 16.

श्वडह 31. 15. 32. 1. 35. 3. 41. 20.

श्व 9. 6. 31. 15. 21. 32. 7. 33. 5.

15. 18. 37. 8.

श्वष्टि 31. 15.

श्वष्ट 31. 9. 27. 32. 5. 9. 12. 41. 22.

श्वोडशगृहीत 29. 14.

षोडशियह 25. 14.

षोडशिसीच 25. 1.

षोडशिन 22. 19. 25. 14. 27. 16.

31. 15. 'name of an *ekāha*'

25. 12.

ष्ठिव्

निस-, निरष्ठविषम् derived from

a presumable base ष्टुः 12. 8.

संराज् 'name of an *ekāha*' 40. 3.

सवत्सर 4. 26. 8. 3. 28. 18. 35. 9.

36. 20. 25. 37. 20. 21. 38. 14.

42. 15. 18.

संवर्त see पुरोडाश°.

संशान cor. 30. 16.

संश्रवस् 30. 18.

संसमक 37. 2.

संसर्प 'name of a *chaturaha*' 41. 13.

संसृप् 36. 3.

संस्त्र 25. 14.

संस्था 24. 10. 35. 23. cf. चतुःसंस्त्र.

संस्थितहोम 1. 4. 2. 10. 4. 13. 8. 5.

14. 9. 21. 8. 23. 19. 20.

संस्थिति 36. 13.

संज्ञाव 4. 7.

सकृत् 4. 1.

सक्तहोम 24. 16.

सख्य 23. 15. 16.

संकाश 11. 13. 16.

संक्रमयश्च 43. 29.

संचर 1. 7. cf. दक्षिणा°.

संचिति 30. 19.

संज्ञा 33. 25.

सत्त 14. 7. 25. 15. 28. 3. 31. 1.

cf. राशि°.

सत्त्व 12. 4. 23. 15. °चित्ति, °पुष्टि

30. 19. °अचस् 30. 18.

सद्, सीदति caus. 3. 10.

आ- 9. 12. caus. 2. 10. 10. 7.

23. 14.

उप- caus. 5. 5.

सदम् 36. 27.

सदस् 15. 14. 18. 9. 11. 14. 19. 15.

23. 21. 13. 26. 33. 25. 36. 33.

सदस्त्र 11. 3. 18. 17.

सद्यस् 28. 18.

सन् 2. 13. 4. 2. (cor.)

संदंश 'name of an *ekāha*' 37. 5.

संधान 43. 45.

संधिचमस 19. 17.

सपत्न 6. 1. 14. 1c,e,f,g. 37. 16.

सप्ततन्तु 10. 17.

सप्तदश 27. 2. 16. 35. 15. 16. 18.

40. 8.

सप्तदशन् 31. 1.

सप्तन् 16. 16. 18. 6. 32. 9. cf.

under ऋषि.

सप्तम 31. 12.

सप्तर्च 32. 8.

सभा 6. 5.

सभ्य 6. 5.

समचम् 3. 20. (cor.)

समा see पापसम, पुष्पा°.

समान subst. 3. 20.
 समापन 20. 21.
 समास 15. 5.
 समिद्धन्त 4. 1.
 समिध् 1. 12. 4. 1. 7. 8. 9. 17. 14.
 1f. 28. 14. 22. 29. 15. 18.
 समिध्मानवन्त 28. 4.
 समिष्टयवुस् 23. 19.
 समीक्षण 1. 20.
 समुद्र 14. 1c.
 संपत्ति see वसु°.
 संपद् see उक्थ°.
 संपात 31.25.32. 7. °वन्त 12. 14.
 संपुष्टि 30. 19.
 संभरणीया see उखा°.
 संभव 42. 10.
 संमहस् 18. 6.
 समार्ग 1. 9. 2. 13. 4. 10.
 सरस्वन्त 8. 2. 18. 6.
 सरस्वती 8. 2. 34. 9b.
 सर्ज्, सृजति
 श्रव- 34. 17.
 उद्- 8. 3. 21. 26. 32. 35. 36.
 20. 37. 19.
 वि- 11. 26. 23. 15.
 सम्- 23. 16.
 सर्प 21. 10.
 प्र- 18. 10—12. 15. 21. 13.
 अभिप्र- 18. 15.
 वि- 16. 17.
 सर्प, सर्पपुच्छजनाः 7. 22. सर्पेतरजनाः
 7. 22.

सर्पश्च 22. 15.
 सर्व 3. 14. 6. 1. 7. 22. 14. 1e.g.
 17. 7. 21. 9. 23. 12. 27. 2.
 30. 20. 33. 1. 26. 37. 3. 13. 38.
 4. 12. 41. 12. 43. 1. 9. 19. 22.
 30. 35. 31. 46. °जित् 'name of
 an *ekāha*' 39. 18.
 सर्वच 2. 1. 15. 4. 26. 6. 35. 23.
 42. 13.
 सर्वप्रायश्चित्तीय 23. 11.
 सर्वमेध 37. 9. 38. 10. 43. 42.
 सर्वशस् 17. 20.
 सर्वसोम 40. 7.
 सर्वस्व 37. 18.
 सखिष 6. 1.
 सव 27. 6. 10.
 सवन 18. 1. 4. 19. 9. 31. 27. 35.
 4. 37. 4. 39. 3.
 सवनीय 19. 1. °होम 22. 21.
 सवितर् 12. 8. 13. 2. 14. 1a. 27.
 6. 10. 36. 27.
 सवितृप्रसूत 17. 4.
 सवृतसोम 17. 7.
 सव्यहस्त cor. 9. 19.
 सह 6. 1.
 उद्- 20. 21.
 सह 3. 14. 6. 2. 12. 1.
 सहस् 19. 9.
 सहस्र 37. 14. 42. 18. °दक्षिण 34.
 21. °बाहु 'name of the hymn
 AV. 19. 6.' 37. 26.
 सहस्रन्त 6. 1.

सा

- अक्ष- 22. 8. 25. 4. 32. 8. 9. 14.
 सांवत्सरिक 36. 9. 42. 11.
 सावित्र 86. 27.
 सांघसिक 25. 8.
 साक्षमेध 9. 1. 41. 9.
 साक्षप्रस्ताव्य 4. 27. °यज्ञ 43. 21.
 सातिराच 27. 26.
 सावःक cor. 40. 6.
 साध्य 17. 7.
 सांतपण 9. 2.
 सांनाव्य 3. 3.
 सामगान 30. 16.
 सामन् 20. 21. cf. अभिष्टोम°, वाज°. — °प्रगाथ 22. 11. 27. 13. 24. 33. 11. 35. 12. °विद् 11. 2. °वेद् 6. 1. 35. 23. 42. 13. °सूक्त 27. 24. 33. 12.
 सामिधेनी 2. 11.
 सायम् 7. 1. 9. 2.
 सारस्त 8. 13. 22. 19. 20. 30. 15. 37. 26.
 साक्षपवत्स 12. 14.
 सार्वसेनयज्ञ 43. 24.
 साविक 23. 20.
 सावित्र 8. 13. 20. 4. 22. 20. 36. 21.
 सावित्रग्रहोम 23. 2.
 साक्षमेध 38. 9.
 साहस्र 14. 1f. °य 39. 19. °गन्ध 39. 18. 40. 5.

सिध्, सिद्धति

- अभि- 28. 11. 29. 21. 30. 1. 15. 36. 7.
 आ- 4. 17. 17. 9. 22. 16. 30. 18.
 परि- 9. 14. 29. 12.
 सिद्धि 4. 23.
 सिध् 4. 23. 37. 15.
 सीर 28. 30.
 सु, सौति
 प्र- 17. 4. 20. 13. 21. 14. 22. 4. 17. 23. 6. 25. 1. 13. 26. 1. 14. 27. 27. 33. 27.
 सु, सुनोति, सुन्वन्त 16. 17.
 अभि- 16. 11.
 सुकीर्ति 27. 24. 32. 13. 33. 12.
 सुकृत 2. 1. 6. 1.
 सुत्वा 43. 34.
 सुदिह 10. 17.
 सुब्रह्मण्य 11. 3. 34. 5. fem. °आ 15. 4. 34. 4.
 सुरभि 34. 9a.
 सुरा 38. 6. 11.
 सुहुत 3. 12.
 सूक्त 16. 9. 23. 12. 24. 3. 26. 6. 27. 29. 33. 8. cf. अहीन°, चर्म°, मधु°, साम°.
 सूर्य 3. 8. 14. 1b,d,g. °ज्योतिस् 7. 10. °सुत् 38. 11. 39. 16.
 सेना 15. 3.
 सोम 9. 8. 11. 1. 13. 2. 23. 15.

3. 16. 15. 17. 7. 9. 19. 10. 15.
20. 7. 26. 16. 43. 16. cf. क्षपी-
घोम, क्षनिष्टसोम, क्षवभृष्टः,
सवृतः. — °क्षयणी 13. 5. °क्षमस
23. 14. °क्षप 11. 6. °क्षिप्त
23. 22. °क्षन्त 9. 8. °क्षामिन् 30.
1. 8. °क्षतिपूत 30. 1. 7.
- क्षीचामणी 30. 1.
क्षीम्य 8. 7. 13. 15. 1. 22. 20.
क्षीर 30. 11.
क्षीर्य 9. 27. °क्षृष्ट 33. 5.
क्षीविष्टकृत 3. 5.
क्षान्द् 16. 15.
क्षान्दन see आम्बीलः.
क्षम्
क्षव- 2. 4.
क्षप- 15. 12.
क्षम्बयजुस् 2. 4.
क्षर्, क्षृणोति 17. 12.
क्षा- 18. 3.
परि- 2. 7.
क्षु 17. 3. 4. 7. 10.
क्षोच 17. 8. 18. 16. 17. cf. प्रचनः
महाः, मानसः, षोडशः.
क्षोचिय 20. 18. 21. 1. 22. 7. 9.
25. 3. 4. 5. 26. 3. 5. 9. 12. 27.
10. 12. 19. 22. 25. 28. 31. 17. 33.
5. 34. 19. 35. 3. 6. 9. 23. 39. 1.
42. 10. cf. क्षभिस्तवः, उक्त्व-
यानुरूपी, पृष्ठयानुरूपी and अनु-
रूपः.
क्षोचोपाकरण 17. 3.
- क्षोम 35. 2. 14. 23. cf. इन्द्रागन्धोः,
प्रतीचीनः, °मसत्, वैश्वः, ब्राह्मः,
सर्वः. — °भाग 17. 7. 29. 7.
°भागिक 29. 7.
क्ष्री 37. 18.
क्षष्टिस्त 3. 10.
क्षा 1. 9. 15. 3. 24. 10. 34. 3.
caus. 16. 2.
क्षमि- 6. 1.
क्षा- 6. 8. caus. 13. 3.
उद्- 13. 10. 14. 3.
उपोद्- 18. 7.
प्रक्षुद्- 21. 24.
उप- 4. 19. 21. 6. 3. 9. 16. 11.
13. 16. 12. 5. 18. 7. 18. 12.
5. 18. 7. 13. 24. 6. 25. 13.
28. 28. 30. 27.
प्र-, प्रक्षित see specially.
सम्-, संक्षित 21. 9. 36. 10. 37.
7. cf. °होम.
क्षाली 7. 17. °पाक 43. 5.
क्षा 37. 19. caus. 5. 11.
क्षार्ध
वि- 17. 7.
क्षार्श
उप- 7. 22. 13. 23. 24. 16. 4.
सम्- 3. 13. 38. 14.
स्फ 1. 9. 2. 13.
क्षव् see हिरण्यः.
क्षुग्दण्ड 7. 24.
क्षुच् 4. 5. 7. 7. 8. 20. 21. 22. 23.
क्षुकक्षुव neut. 7. 6.

सुव 7. 7. 13. 17. 20. 23. cf. under

सुष.

स 18. 15. 22. 22. 37. 14. cf.

सस्य°.

सधा 7. 15. असु सधा 9. 11. 12.

सधृति 33. 29.

सप 5. 9.

सप्त 12. 17.

सर् neut. used only in formulas

1. 3. 18. 2. 1. 8. 3. 17. 5. 6.

30. 15.

सर 21. 4. 32. 14. °मात्ता 17.

4. °वन्त् 22. 11. °सामन् 31. 9.

12. 13. 33. 3. 35. 18. 40. 14.

41. 4. 4. 42. 8.

सराञ् 'name of an *ekāha*' 40. 3.

सरित 32. 15.

सर्ग 2. 1. 6. 1. 7. 8. 9. 27. 6. 10.

43. 8.

सर्ग्य 7. 9.

ससि cf. पथ्या ससि.

साराज्य 43. 37. 40.

साहा 3. 11. 7. 17. 19. 18. 6.

सिष्टकृत् 3. 6.

ह 32. 29. 37. 19.

हन् 14. 1e.g. 37. 18.

आ- 9. 19. 34. 11.

प्र- 2. 4.

हन्तर् 14. 1d.

हर् 37. 24.

उपाव- 16. 5.

आ- 6. 4. caus. 34. 14.

उदा- 43. 47.

उद्- 12. 14.

उपोद्- 5. 13.

परि- 16. 1. caus. 3. 7.

प्र- 4. 6. 10. 8. 10. 38. 14.

वि- 17. 12. 18. 1. 4.

हरि 14. 1g. cf. मुक्.

हरिणी 37. 24.

हरित 14. 1d.

हवन instead of हवनी 29. 12.

हविर्धान 15. 10. 11. 16. 12. 22.

22. 36. 6.

हविष्कृत् 2. 2.

हविस् 1. 8. 2. 10. 13. 13. 14. 7.

16. 5. 23. 1. cf. देविष्ठा°.

हव्य 10. 17. 14. 1a.

हस्त 21. 24. 23. 13. cf. उत्तान°,

दर्चिष्ठा°, सव्य°.

हारियोजनहोम 23. 9.

हि, हिगोति

सम्- 30. 17.

हिङ्कर् 20. 15.

अभि- 12. 14.

हिङ्कार 20. 16.

हिंस 3. 11. 12. 18. 4.

हिरण्यमय 36. 22.

हिरण्य 6. 6. 13. 7. 21. 24. 25.

°पुण्य 28. 34. °वर्ण 14. 1b.

°स्रज् 27. 3.

हु 1. 16. 2. 10. 4. 13. 7. 12. 17.

26. 8. 19. 9. 9. 12. 10. 17. 13.

25. 14. 1a. 5. 16. 5. 8. 11. 16.
 17. 7. 18. 5. 21. 7. 23. 11. 19.
 36. 16.
 अभि- 6.8. 7.10. 16.16. 23. 22.
 उप- 3. 15.
 हृदयमूल 10. 22.
 होतर् 8. 15. 10. 21. 11. 2. 3. 14.
 7. 16. 8. 18. 1. 19. 5. 20. 2.
 11. 13. 22. 4. 23. 6. 25. 1. 13.
 26. 1. 14. 27. 16. 27. 33. 27.
 36. 31. 33.
 होचक 34. 8.
 होम 1. 2. 4. 9. 8. 11. 12. 11.
 20. 15. 17. 16. 17. 19. 2. 11.
 21. 23. 4. 26. 2. cf. अभिवचनं,
 अवदानं, आपिमादतयाज्यां,

आदित्यहं, उपास्यहं, दधि-
 चर्मं, दाबिणं, धिष्णं, पुरसाद्यो-
 म, प्रधानं, प्रमुख्यमानं, प्रस्थितं,
 प्रस्थितयाज्यां, बहिर्हीम, मद्य-
 तीयं, याज्यां, वाजप्रसवीयं, वैश्व-
 कर्मणं, संस्थितं, सक्तुं, सवनीयं,
 साविचयहं, हारियोजनं.

हु

नि- 13. 24. 15. 2.

ह्रा 16. 8.

आ- 20. 15. 34. 3.

उपा- 20. 9.

उप- 12. 9. 19. 15. 16. 20. 7.
 25. 14.

समुप- 8. 15.

Corrigenda.

On page ५ line 18 read ।१६। यजमान instead of यजमानः ।१६।

" " १४ " 15 सुदिही has been dropped before रोपयिष्णु.

" " १७ " 19 read निरष्टविषमं instead of निरष्टविषमः.

" " १९ " 2 " दीक्षितः " " दीक्षितो.

" " " " 9 " सुत्वाभुं " " सुत्वाभुः.

" " ५४ " 20 " ंत्सूर्यसुदीं " " ंत्सूर्यसुदीं.

" " 64 " 2 " sruch " " sruj.

Printed by Gebr. Unger (Th. Grimm), Berlin, Schönebergerstr. 17 a.

1

The borrower must return this item on or before the last date stamped below. If another user places a recall for this item, the borrower will be notified of the need for an earlier return.

*Non-receipt of overdue notices does **not** exempt the borrower from overdue fines.*

Harvard College Widener Library
Cambridge, MA 02138 617-495-2413

Please handle with care.
Thank you for helping to preserve
library collections at Harvard.

3 2044 051 113 090

This book should be returned to the
Library on or before the last date stamped

1 Jan. 1880. Vol. 40.

SUPPLEMENT TO
TRÜBNER'S AMERICAN, EUROPEAN AND ORIENTAL LITERARY RECORD,
Nos. 149 AND 150.

THE SANSKRIT TEXT SOCIETY.

(From the *Times*, May 19, 1880.)

To the Editor of the "*Times*."

SIR,—I beg the favour of some space in your columns for appealing to those who take an interest in Hindoo literature and Indian matters generally, on a subject which is of considerable importance to Sanskrit scholars. In 1866 a "Sanskrit Text Society" was founded in London through the exertions of the late Professor Goldstücker "for the purpose of publishing important Sanskrit works belonging to the ancient and mediæval literature of India." His Royal Highness the Prince of Wales graciously consented to become patron of the society, and the preliminary list of members included most of those names of English gentlemen which you generally meet with in connexion with anything that seems calculated to promote our knowledge of India and her literature and institutions. Although I differed from Goldstücker on some of the cardinal principles of Sanskrit philology, and our respective views were at times advocated with a degree of bitterness which I myself would gladly have avoided, I was probably the first to publicly acknowledge the great service done by Goldstücker in founding the society, and to heartily welcome it as likely to impart a new and powerful impulse to Sanskrit studies. Goldstücker's name as a Sanskrit scholar and his extensive acquaintance with people in India no doubt admirably fitted him for the chief editorship and management of such a society, and I have little doubt that he would have succeeded in permanently maintaining its funds at a figure sufficient to enable it to bring out one or two important Sanskrit works every year, and thus to keep up a general interest in the society if, unfortunately, he had not chosen to completely isolate himself from his fellow-Sanskritists, on whose co-operation he naturally depended for the difficult and laborious task of editing works. As a matter of fact, Goldstücker, as far as I am aware, never received active assistance from any other Sanskrit scholar, and when he was suddenly

the foundation of which was so heartily welcomed by all Sanskrit scholars, and which, in the present unhappy state of Oriental text publishing, might have proved so useful to Sanskrit studies, will close its short but promising existence."

Now, Sir, I do hope most earnestly—and I feel sure every Sanskrit scholar must hope with me—that this useful society, which owes its origin to as earnest a scholar and as true a well-wisher of the Indian people as ever lived, will not be allowed to starve to death in this manner. Can it be possible that among the hundreds and thousands of English gentlemen who have spent a large part of their lives in India, in what one often hears called "the most splendid service in the world," a sufficient number cannot be induced to support a society founded for the purpose of making available to European scholars the authentic documents for Indian literary research—documents chiefly deposited in the India Office and in the Bodleian Library, not to mention the recently acquired now unrivalled collection of Northern Buddhist Sanskrit MSS. of the Cambridge University Library? In India, both the Calcutta Bibliotheca Indica and the Bombay Sanskrit Series are no doubt doing excellent and highly useful work, thanks to the enlightened support of the Indian Government and the labours of native and European scholars; but is it not also desirable that a little more encouragement should be given to scholars at home for making accessible to our science the magnificent MS. treasures bestowed on their country by a Colebrooke, a Wilson, and a Wilkins?

Some time ago Dr. W. W. Hunter, in a couple of lectures, set forth, in an attractive manner, "what England had done for India;" but I am sure Dr. Hunter would be the last man in the world to deny the obligations of the British nation towards India, and the duties and interest of the British Government in regard to Indian research. Nor can I help

for the society remaining incomplete, since with its editorial duties have been carried on by Professor Cowell, of Cambridge, who kindly completed Goldstücker's work, and Professor Eggeing, of Edinburgh, who is now engaged in bringing out a difficult and important grammatical work. Besides, two smaller, but valuable, texts have in the mean time been edited by Professor Stenzler and Dr. Garbe, the first of which, "Gautama's Institutes of Sacred Law," edited by Stenzler, has since been translated by Dr. Bühler, for Professor Max Müller's "Sacred Books of the East," whereas the other has been translated by the editor himself. But I know it as a fact that several other competent scholars would have been only too glad to offer to the society the results of their labours, if they had not been given to understand that the state of the society's funds did not permit the committee to undertake to publish any more works. It appears, unfortunately, that, after Goldstücker's death, the committee thought it advisable thenceforth to limit the society's operations to expending the available funds, with the view of ultimately winding up the society's affairs; and in the preface to the recently published part of Professor Eggeing's work I find the following passage:—"To the managing committee of the Sanskrit Text Society my sincerest thanks are due for this edition being allowed to see the light. Without their kind consent to its being published under their auspices, I could never have hoped to persuade a publisher to undertake a work of this kind, whatever may be its importance in the eyes of Sanskrit scholars. Unfortunately there is but too much reason to fear that, with the publication of the present work, the Sanskrit Text Society,

the history and institutions of their country. Every scholar who has any experience in editing Oriental texts not apt to serve as class books must know how extremely difficult it is now-a-days to find a publisher willing to undertake the printing of such works. In England it appears to be even more so than in Germany, for within recent times London firms twice applied to the Royal Academy of Sciences at Berlin for a subsidy towards publishing Indian (Pali) texts, which was readily granted to them. That such grants should have been needed to insure the printing of so important works as those in question is, I think, the more to be regretted, as it is a well-known fact that even comparatively trifling popular articles on Oriental matters are readily accepted, and handsomely remunerated, by English magazines.

In conclusion, allow me to venture the suggestion that a "Sanskrit Text Fund," resembling the old Oriental Text and Translation Funds, with an efficient committee to administer it, might have been even more in accordance with the objects which the late Professor Goldstücker had in view than a so-called "society," with its complicated machinery of general meetings.

Apologizing for encroaching so much on your valuable space.

I have the honour to be, Sir, your most obedient servant,

ALBR. WEBER,

Professor of Sanskrit in the University of Berlin.

Berlin, S.W., Ritterstrasse 56. Whitunday.

AUCTORES SANSKRITI.

The following Works have already appeared, and may be had at the prices affixed.

Vol. I. Jainīya-Nyāya-Māla-Vistara. Edited by Professors Goldstücker and Cowell. Large 4to. cloth, pp. 582. £3 13s. 6d.

Vol. II. The Institutes of Gautama. Edited, with an Index of Words, by A. F. Stenzler, Ph.D. 8vo. cloth, pp. 82. 4s. 6d.

Vol. III. Vaitāna Sūtra. The Ritual of the Atharva Veda. Edited, with Critical Notes and Indices, by Dr. Richard Garbe. 8vo. sewed, pp. 119. 5s.

Vol. IV. Vardhamāna's Ganaratnamahodadhi. Part I. With the Author's Commentary. Edited, with Critical Notes and Indices, by Julius Eggeing, Ph.D. 8vo. sewed, pp. xii. and 240. 6s.

LONDON: TRÜBNER & CO., 57 AND 59, LUDGATE HILL.

This book should be returned to the Library on or before the last date stamped

Printed by Gebr. Unger (Th. Grimm), Berlin, Schönebergerstr. 17 a.
